

www.nudaspage.ro

INVESTIGAȚII JURNALISTICE ASUPRA
PRACTICILOR ASOCIATE CORUPȚIEI MICI.

“**MANUAL
DE ȘPAGĂ**”

„MANUAL DE ȘPAGĂ”

**Investigații jurnalistice
asupra practicilor asociate
corupției mici**

Autor: Adina Popescu

Concept editorial: Ioan Mărgărit, Manuela Preoteasa, Adina Popescu

**Au colaborat: Lucian Popescu, Stela Giurgeanu, Magda Maria Bărăscu,
Cosmin Babii, Iulian Manuel Ghervas**

Web-masteri versiunea on-line: Vlad Tocaș, Bianca Vlaston

Cap limpede: Anda Moldovan

**Mulțumim cititorilor și colaboratorilor www.anchete.ro care au contribuit
cu materiale și comentarii la redactarea acestui manual.**

Copyright: Asociația Editorilor de presă On-line, Fundația CONCEPT

Această publicație face parte din campania NU DA ȘPAGĂ!

Coordonator comunicare: Oana Mateescu

Coordonator proiect: Gabriela Buleu

Asistent proiect: Monica Culger

De ce un „Manual de șpagă”?

După doi ani jumate de lătrat la lună prin intermediul Internetului, redactorii de la www.anchete.ro s-au confruntat cu o problemă existențială. Ei au avut de ales între:

- a) Să scrie cu îndârjire justițiară, la fel ca pînă acum, despre averile ilicite ale ministrului @, ale senatorului & sau ale primarului \$, spre ușurarea de năduf a publicului cititor de ambe sexe?
- b) Sau s-o lase mai moale cu demascarea marilor șmenuitori ai banului public, vizibili de altfel și din satelit, și să-și concentreze efortul asupra circuitelor și plăcilor de rețea ce compun acest computer superperformant botezat de unii „șpagă”?

Am hotărît să adoptăm poziția b), nu fără oareșice crampe de conștiință. Ne-am gîndit că editarea unui Manual de șpagă ar putea ușura viața multor trăitori în România.

Adică am pornit să aflăm, împreună cu cititorii noștri, cum naiba bravii concetățeni (inclusiv noi, ziariștii J) reușesc performanța ca:

1. dimineața să citească gazeta și să-i înjure pe politicienii corupți;
2. la prînz să facă anticameră la funcționarii publici cu daru'n plic;
3. iar pe seară, să se întoarcă în sînul familiei cocoșați de cadourile „produse” în ziua respectivă.

Din această trilemă nu putem ieși! Am zis!

Am încercat să simplificăm modelul de viață activă în România expus mai sus, pentru a fi cât mai aproape de realitate, și uite ce-a ieșit:

- A. Dacă eliminăm punctul 3. din viața noastră, sîntem cei mai săraci și nefericiți locuitori ai republicii. Veșnic frustrați și fără bani. Putem tăia și punctul 2., vom fi mai cinștiți, da' mai bogați tot n-o să fim. Nu dăm și nu primim, adică nu participăm la circuitul banilor, chiar dacă mîncăm ziare pe pîine.
- B. Dacă eliminăm numai punctul 2., atunci putem vorbi de o categorie privilegiată. Un om informat care știe de unde să primească fără să fie nevoit să dea din șpăgile sale, e un model de succes în România!
- C. Dacă scoatem punctul 1., pagubă-n ciupercai! Categoria cea mai largă și mai sănătoasă la cap a populației ignoră presa. Primește și dă șpagă, după obiceiul din bătrîni, fără să-și bată capul cu marea corupție zgîndărită zilnic de ziaristi.

Eliminăm din capul locului publicul devorator al scandalurilor de corupție povestite și filmate, public înghesuit în paragraful A. E irecuperabil pentru o activitate economică eficientă în România.

Nici deșteptii de la B. nu ne interesează decît ca puncte de referință. Modestele noastre expuneri sînt oricum cu mult sub nivelul lor de cunoștințe.

În schimb, masele largi de la paragraful C sînt exact ceea ce trebuie ca material didactic în demersul nostru publicistic. Acești oameni normali, dar mulți, încearcă să trăiască decent, așa cum au văzut la unguri sau la greci. Dacă n-au văzut cum e acolo, măcar au privit la televizor frigideru' lui Năstase.

Dintre aceștia se aleg cei 15.000 de primari și viceprimari, cei 80 000 de consilieri locali și județeni, cei peste 200 000 de directori, subdirectori, șefi servicii, consilieri și trepăduși din regii, societăți naționale, bănci și agenții de stat cu filialele lor cu tot.

Dintre aceștia sînt promovați cei cîteva zeci de mii de lideri, vice lideri și secretari locali ai partidelor, alianțelor, mișcărilor și grupurilor de influență apolitice. De voie, de nevoie, ei alimentează și propagă în rețea sistemul șpăgilor, la orașe și sate, în instituții, în firme și pe oriunde mai circulă bani și interese.

Tocmai de aceea credem că-i tare bun un Manual de șpagă, un ghid practic care să povestească de unde vin și unde se duc șpăgile zilnice, care este circuitul și unde sînt nodurile de distribuție, cine sînt actorii și care sînt regulile jocului.

În plus, Manualul de șpagă n-ar fi o chestie subversivă, care să submineze ordinea în stat. Se conformează doar îndemnului unui premier / candidat la președinție: „Dacă e o problemă, spuneți, măi băieți. Ne tot plimbăm cu corupția în gură...” Chiar așa: Ustură? Unde-i problema?

Ioan Mărgărit
editor

PATOLOGIA ȘPĂGII SAU ȘPAGA ÎN STARE CLINICĂ

Cu toții sîntem de acord că, în spitale, nevoia de a scoate plicul sau bancnota la fiecare pas e la fel de necesară ca insulina pentru diabetic. Pe baza observațiilor fiecăruia, putem ajunge la concluzia că domeniul sănătății publice nu este neapărat cel mai corupt mediu cu care interacționăm în viața de zi cu zi: pe holurile spitalelor și clinicilor, „șpaga” capătă alte valențe; mai mult decît atît, obiceiul în sine, înveterat de altfel, se „umanizează”. Știm care sînt veniturile lunare ale unui medic și, de aceea, de multe ori ne simțim obligați să contribuim la rotunjirea lor, pentru „a-l stimula” și pentru a primi servicii de calitate.

E adevărat că există și idei preconcepute, cum ar fi: medicii (sau asistentele) care nu sînt „unși” nici nu se uită la tine. Există și „tarife” fixe: douăzeci de mii schimbatur cearceafului, cincizeci de mii injecția etc., dar aici, în acest domeniu mai mult decît oriunde, se creează un cerc vicios, pentru că e în joc sănătatea ta! Te simți „îndatorat”, obligat să dai, fără să mai analizezi situația, iar gestul medicului de „a lua” devine unul reflex.

„Umanizarea” ritualului constă în faptul că, de multe ori și mai ales în situații grave, personalul medical se dovedește a fi format din oameni care poate că n-ar lua, dacă nu ar găsi plicul pregătit, pe birou.

De cîte ori, la un contact cu un medic și după ce ai dat șpaga, n-ai auzit sintagma: „Nu, nu trebuia!” și de cîte ori nu te-ai simțit cu sufletul împăcat pentru faptul că „l-ai onorat”...

Patologia șpagii constă în formarea unui cerc vicios în care așteptările pacienților determină pretențiile personalului medical și viceversa.

În majoritatea cazurilor, plasarea plicului, a cadoului etc. se dovedește a fi un moment dificil.

Lectură

În salon, după operație, printre gemete, bandaje, cusături, plasturi și rămășițe de anestezie care nu-ți fac vorbirea tocmai coerentă, se discută și comentează faimosul plic.

Doamna din patul de la fereastră (cel cu privesc spre curtea interioară, pentru care a dat șpagă la „internări” o sută de mii):

„Eu am vorbit și cu fii-mea și cu ginerele și ne-am făcut un calcul. Mai mult de trei milioane e exclus. Treaba e că nu i-am spus doctorului de la bun început și cred că se așteaptă la mai mult... da’ acum operația e făcută, complicații nu cred să mai apară... asta e! Mai mult n-avem de unde!

Femeia din patul de lângă perete (săracă, de la țară):

Și când îi dai dumitale lu’ domn’ doctor? Acuma sau la externare? Eu îi am pregătiți la mine, aicea în geantă, da’ nu știu când să-i dau. I-am spus lu’ nepoată-mea să-l urmărească pe domn’ doctor când iese din cabinet, dar ea a zis să am răbdare... să nu-i dau așa, ca la piață, că și ei au regulile lor!

O altă femeie:

Stai liniștită doamnă, c-o să vină el singur după ei, nu-i nevoie să-l pîndești pe holuri...

Doamna din patul de la geam:

De fapt, problema nu-i doctorul, ci asistentele. La asistente trebuie să dai în fiecare zi, nu la doctor...

Femeia de la țară:

I-a dat nepoată-mea asistentei-șefe trei sute de mii. Nu-i bine?

Cealaltă femeie:

Asta e o prostie! Nu trebuia să-i dea asistentei-șefe decât o sută de mii. Restul l-ar fi împărțit la asistentele astea mai mici, care ne vin în salon. Crezi că asistenta aia șefă împarte banii cu cineva? Îi ia, și la revedere! Da’

ea nu știe ce se întâmplă cu tine, dacă ai un medicament de luat, un bandaj de schimbat....

Doamna:

Da, da, la fetele astea tinere trebuie să le dai, că ele fac toată treaba!

Femeia de la țară:

Și la doctor?

Doamna:

La doctor dai la sfârșit! (ca la naș, atunci când ajungi la destinație! n.a.). Iazi, cine te-a operat pe matală? Aha, ăsta e un doctor foarte cinstit. E profesor! Dacă ai noroc, s-ar putea să nu-ți ia nici un ban. Să lase plicul pe masă. Se mai întâmplă și d'astea, mai ales cu bătrînii. Câți ani ai? Optzeci și patru? Atunci ai toate șansele să... Cu bătrînii, doctorii se comportă altfel... Știi că mai au puțin de trăit și...

Femeia de la țară oftează, dar rămîne nelămurită. În spital, doctorii (și mai ales profesorii!) funcționează ca niște mici dumnezei, într-un microunivers; de aici și concepția că trebuie să-i mulțumești cu orice, măcar cu o rugăciune, cu un acatist etc. ca să primești ceva în schimb...

Să ne imaginăm următorul scenariu: bătrîna va umbla ca un abur sau ca o stafie destrămată pe culoarele spitalului în căutarea lui domn' doctor, în timp ce nepoata „responsabilă” cu operația va sorbi un cappucino la bistrul de vizavi de instituție, în compania vreunui rezident pe care l-a cunoscut tot pe holurile interminabile, în timp ce-și veghea bunica. Bătrîna va întinde cu mîini tremurînde plicul, iar doctorul (profesor) se va emoționa vizibil și-i va da pacientei banii înapoi, vîrîndu-i în buzunarul descusut al halatului de molton. Bătrîna va fi fericită pentru că îi va putea oferi nepoatei o mică contribuție pentru un viitor plin de perspective în București.

Concluzie

Pot exista și doctori „umani”, dar și pacienți fericiți. Pot exista la fel de bine și doctori nemulțumiți, și pacienți care mor aproape fără să-și dea seama de ce. Sistemul nu e bine controlat, prin urmare e permisibil și atunci se poate întâmpla orice.

T e m ă

Explică-i bunicii tale de la țară care vine la București să se opereze de cataractă, cum și unde se dă șpagă în spital. Notează cu atenție ce a înțeles. Trimite răspunsul pe adresa: www.anchete.ro/spaga

I. Șpaga în preambul(atoriu)

La o consultație normală, prețurile variază în funcție de gravitatea investigației. Șpaga se poate măsura în bani, avînd drept unități de măsură leul, dolarul și, mai nou, euro, precum și în obiecte care sînt caracterizate prin masă (100 g aur, 1 kg cafea, 200 ml parfum franțuzesc etc.)

Mărimea șpăgii se apreciază în funcție de gravitatea bolii, stadiul ei și variabila nivelului de ipohondrie al pacientului.

În cele mai multe cazuri, vei plăti cel puțin 100 000 de lei pentru ca medicul să se uite la tine. Dacă ești o persoană timidă și te jenezi să dai bani, poți încerca să plasezi cadouri.

Există mai multe categorii de cadouri: comestibile (damigeana cu tulpurel dacă vii de la Drăgășani și te tratezi de ciroză, găina grasă din curte dacă ai probleme cu colesterolul etc.), cosmetice (rujuri Channel pentru afte și rimel waterproof pentru urcioare), consumabile (cafeaua la palpații și clasicul Kent pentru tuse și junghi) și alte „atenții” utile (ceasuri și brățări pentru mîini luxate și rupte, cercei pentru probleme auditive și lăntișoare pentru gîlci).

Probleme propuse (Alex din București):

I. Dacă un medic care reușește să îndeplinească „planul” stabilit de Casa de Sănătate consultă în jur de 28 de pacienți pe zi, „la normă”, iar fiecare pacient îi pasează plicul „ca la frizer” cu umila sumă de circa 100 000 lei, cu câți bani va pleca zilnic doctorul nostru acasă?

2. Dar dacă înmulțim rezultatul obținut pe zi cu 22 de zile lucrătoare, apoi îl adunăm cu salariul de bază, plus prestațiile de pe la clinicile particulare, cât câștigă un doctor într-o lună?

Cu plicul dat la noroc

Ca un fapt de la sine înțeles, gestul de a „vîrî” în buzunarul doctorului plicul a devenit ceva aproape mecanic, indiferent de problema pe care o ai. Din păcate, la fel de mecanic și de la sine înțeles este și comentariul pacientului: „După ce că i-am dat o grămadă de bani, și-a mai și bătut joc de mine”.

E x e m p l u

După ce a colindat spitalele și doctorii cu mama sa, afît Anei B. cît și pacientei li s-a pus în vedere că trebuie intervenție de biopsie. În ziua programării, după 45 de minute de la ora fixată, mama Anei B. este primită. După ce strecoară plicul în buzunarul doctorului, Ana B. iese pe hol. Nu mult după aceea, la un sfert de oră, mama este dată afară din cabinet. După ce i se făcuse anestezia pentru începerea biopsiei, doctorul primește un telefon prin care este anunțat, de urgență, că în spital a venit o echipă de inspecitori. Pentru a nu-i lăsa să aștepte, mama Anei B. este trimisă, cu tot cu anestezie, să stea, „cinci minuțele”, pe coridor, în plină iarnă. Cinci ore mai târziu, este reprogramată pentru altă zi, pentru că oricum efectul anesteziei a trecut și „să-i facă două în aceeași zi este periculos pentru sănătatea ei”.

RECOMANDARE

Plicul nu se plasează niciodată înainte, ci după prestarea serviciilor.

Trecerea plicului cu bani din buzunarul tău în cel al medicului care uită de tine se numește evaporare.

Evaporarea banilor depinde de natura umană a medicului în cauză.

Lecție deschisă

Babette, o doctoriță din Botoșani, încearcă să ofere răspunsuri la o parte din întrebările pe care ni le ridică acest capitol al manualului. Făcînd parte din interiorul sistemului, ea poate să ne explice fenomenele care apar, interacțiunile dintre doctori și pacienți, precum și să ne ofere date noi despre **mărimea șpăgii**.

„Sînt medic primar cu o vechime de 20 de ani. Am rămas uimită de calculele referitoare la medicii din București dintr-o problemă rezolvată a acestui capitol din manual. La mine, în buzunarul unui doctor de provincie, n-o să găsești nici pe departe așa ceva...

La policlinică, aproximativ 1 din 5 pacienți lasă 100 000 lei sau un pachet de cafea (250 g), și asta numai dacă primesc concediu medical sau „compensate”. Consult în medie 10-15 pacienți/zi. La spital am aprox. 10 pacienți, iar cei cu boli cronice sau pensionarii - adică majoritatea - nu spun nici mulțumesc la externare. Cei cu dare de mîină sau cu copii mai înstăriți oferă între 300 000 și 500 000 lei pentru una-două săptămîni de investigații și tratament.

Dacă faceți un calcul sincer, nu e o șpagă din care să-ți faci o vilă sau măcar să-ți cumperi în cîțiva ani o mașină luxosă. Și asta după 6-7 ani de școală, timp în care ai fost la mila familiei, practic un muritor de foame pînă pe la 30 de ani!

Nu-mi simt conștiința încărcată de șpăgile primite. Șpaga e motivația de a-mi face treaba conștiincios și de a rămîne încă în țară, unde primesc 150 euro, salariu imposabil, în timp ce în U.E. un medic cu aceeași pregătire cîștigă acești bani într-o zi de muncă.

În domeniul sănătății, oamenii lasă șpagă pentru liniștea lor, au ei convingerea că astfel sînt luați în seamă (am avut ocazia să refuz șpaga la cazuri grave, în momentul în care am sesizat disperarea familiei), iar medicul, avînd mai puțin grija zilei de mîine, se poate concentra mai bine în munca sa.

Concluzie

Doctorii sînt motivați de șpăgile pe care le primesc și astfel se pot concentra mai bine asupra meseriei lor.

Teme de studiu

1. Cum vă dați seama dacă doctorul e mulțumit de șpaga primită?
2. Cît de grav trebuie să fie cazul dumneavoastră, pentru ca doctorul să nu pretindă nici un ban?

2. Șpaga, de la patul de spital la blocul operator

Dacă din nefericire ești nevoit să-ți petreci câteva zile într-un spital, uită de asigurarea ta de sănătate; lichidează-ți conturile din bancă (pentru medici) și sparge-ți pușculița (pentru asistente).

Cum dai șpagă în spital? Există mai multe etape: de la cea a internării, la plicul final destinat doctorului care te îngrijește. Astfel, vei împărți sume mai mari sau mai mici în dreapta și-n stînga, după cum urmează:

- La „Internări” - 50.000 sau o „atenție” ca să sari peste coadă, între 100.000 și 500.000 pentru un pat bun (lîngă fereastra cu vedere la curtea interioară, ferit de curent etc.), din nou 100.000 sau alte „atenții” ca să fii în salon cu un cetățean cu care te-ai împrietenit la coadă.
- La asistente: între 100.000 și 500.000 asistentei-șefe, plus pachete cu cafea, țigări etc. ca să te aibă în vizor pe tot parcursul sejurului, 20.000-50.000 injecția, 20-30.000/zi ca să-ți aducă medicamentele la ore fixe, 50.000-100.000 „pregătirea” pentru operație (cum ar fi tunsul genelor în cazul unei intervenții chirurgicale oftalmologice).
- La infirmiere: 20.000-30.000 vîrîți în buzunarul halatului pentru schimbarea cearceafului, schimbarea poziției patului, măturat pe sub pat sau alte mici servicii.
- Pentru investigații: depinde de natura lor, de exemplu 100.000-200.000 un EKG.
- Anestezist - 500.000-1.500.000.
- Plicul final, „după operație”: cît te lasă inima - între 50-100 dolari dacă ești amărăștean sau pensionar, pînă la..., în funcție de complexitatea intervenției chirurgicale.
- La „Externări”, ca să ieși cît mai repede - 50.000-100.000.

Studiu de caz

După un accident de circulație, Mariana S. este dusă la Urgențe, la Spitalul Municipal. Avea o fractură urâtă la șold care necesita operație. Cît a costat-o toată povestea? 300 de euro mîna principală la operație, 150 de euro medicul asistent la operație, care îi era în același timp și medic de salon, 50 de euro anestezistul, aproximativ 60 de euro asistenta, infirmiera - în jur de 30 de euro, la care se adaugă și medicamentele, cumpărate, evident, din banii ei.

Așadar, un „sejur” în spital pentru o fractură de șold, de exemplu, te costă în jur de 600 de euro.

Ce se întîmplă dacă nu dai?

E x e m p l u

Pentru că nu i-a dat șpagă asistentei, Cătălinei S. nu i s-a făcut nici un fel de anestezie după operația de amigdalită, ceea ce, conform tinerei, era total necesar. Cînd s-a plîns de dureri insuportabile, i s-a răspuns că trebuia să se gîndească la început să „ungă” roțile.

Șpaga în spital este direct proporțională cu numărul asistentelor și infirmierelor cu care întreacționezi, cu numărul zilelor pe care le petreci aici și cu valoarea profesională a doctorului care te îngrijește.

Vorbe din popor

„Medicii sînt cei mai direcți și tupeiști, fiindcă sînt cel mai puțin controlați (de cîți medici condamnați pentru corupție sau șantaj ați auzit? Funcționari există...) Omul bolnav nu are timp și chef de reclamații (chiar și cel sănătos știe că e posibil ca, o dată în viață, el sau o rudă apropiată să ajungă sub bisturiul medicului sau al unui coleg de-al său pe care intenționa să-l acuze de șantaj).

Corupția e ca un drog al societății noastre (o succesiune de bucurii din șpagile primite și nemulțumiri față de cele date). Cu cît ne drogăm mai mult, cu atît ne va fi mai greu (sau imposibil) să ne lăsăm.”

3. La sarcină, șpaga e pozitivă

La o naștere trebuie să „cotizezi” cu cel puțin 150 euro în spitale cu mai puține pretenții, și cu 300-500 USD în cele selecte. La o clinică particulară însă, o naștere ajunge la 2000 de dolari, așa că poți spune că ai ieșit mai ieftin!

Medicii tratează corpurile încărcate cu o sarcină oarecare într-un mod diferențiat față de celelalte corpuri. Pretențiile lor vor crește în funcție de complexitatea sarcinii, mai ales în faza sa finală, după cum urmează:

- Șpaga pentru o naștere normală pleacă de la 1.500.000 lei într-un oraș mic, ajungând la cel puțin 100 de euro într-un oraș mare.
- Dacă spitalul este cu pretenții, 500 de euro/dolari e prețul unei cezariene. Mai grav este faptul că, de multe ori, medicii refuză să facă cezariană doar „pe ochi frumoși”, chiar și în cazurile când aceasta se impune din motive medicale.

Așadar, sarcina este o stare a corpurilor umane care, mai ales în faza sa finală, necesită plățirea unor șpăgi costisitoare, în lei și valută.

E x e m p l u

În spital, asistentelor le dai de la 40 000 în sus. Doctorilor - de la 1 milion. Cel puțin așa a fost sfătuită Maria C., la internarea pentru naștere: „Dai asistentelor să aibă grijă de copil, să-l spele și să-l înfășeze ca lumea; apoi, de la 60 de euro în sus, să te pună într-o rezervă după naștere, să nu stai cu toate în același salon.”

Există totuși și contraexemple. Într-o localitate din județul Brașov, o sarcină se rezolvă într-un mod pozitiv printr-o naștere sub apă, doar cu o mică răsplată sub formă de cadouri.

Cazul lui Nini

(Localitatea: Victoria, jud. Brașov)

Nașterea sub apă este posibilă într-un orașel din județul Brașov, în Victoria. Nu se acceptă șpagă în bani, ci numai cadouri tip recom-pensă: un parfum scump, o băutură fină.

La etajul al patrulea al Spitalului Orășenesc, totul este diferit: condițiile decente, ca și personalul. Sînt oameni care te privesc altfel decît la alte maternități, deși nu primesc bani în plus pentru asta.

Tăticul, deși a stat pe coridor pînă la finalul nașterii, este chemat la expulzare pentru a tăia cordonul ombilical. Mămica stă cu bebelușul în aceeași cameră și e învățată să alăpteze.

Se întîmplă oare în România?!

„Șpaga” pentru medici nu e sub formă de bani; le-ai aduce cea mai mare jîgnire. „Atențiile” pe care le dai, totuși, se stabilesc în funcție de sexul copilului: dacă e băiețel - o sticlă de băutură scumpă, dacă e fetiță - un parfum sau un coș cu delicatese. Asistentele au o cutie a lor pentru bani pe care-i dai dacă consideri că au mîncat destulă pizza sau prăjituri în timpul serviciului.

Astfel, spitalul nu mai trebuie să se îngrijească de mîncarea asisten-telor care, pe de altă parte, nu mai sînt nevoite să fure mîncarea de la bolnavi.

4. Adeverințe și alte acte contra cost

Uneori ai nevoie de doctori sau de alte cadre medicale nu doar pentru a te vindeca, ci și pentru a obține ceva hîrțogăraie: o adeverință, un act etc. care să-ți folosească pe un alt traseu al șpăgii. Cununia civilă, examenul pentru permisul auto, pensionarea pe caz de boală sînt doar cîteva situații în care ești obligat să vizitezi un medic. Te știi sănătos tun, așa că n-ai nici un chef de analize și... sinteze. În aceste cazuri, „ritualul” e foarte simplu: explici clar și la obiect ce hîrtie îți trebuie, cotizezi, de obicei la un „tarif” destul de fix, și primești „marfa”, pe care o inventariezi la dosar. Tîrgul se încheie rapid, ca la piață.

Proprietatea medicilor de a semna și parafa hîrtii cu o viteză constantă depinde de viteza de reacție a celui care plasează șpaga.

Adeverințe medicale pentru cununia civilă

Problema rezolvată

Autor: Relu

Localitatea: București,

Șpaga: 500 000/cuplu

Îți vei pune pirostriile peste cîteva zile, dar descoperi în ultimul moment că „de la dosar” lipsesc adeverințele medicale, fără de care ofițerul stării civile nu te primește în sala de cununii. Desigur, n-ai nici chef, nici timp să te trezești cu noaptea în cap ca să stai pe la cozi, pe holurile clinicilor, iar viitoarea consoartă e prea preocupată să-și invite toate neamurile la nuntă, ca să se mai gîndească la analize.

Cerință :

Cum procedezi?

Doamna Flori (nume parcă predestinat!) e un fel de „mumă a șpăgilor” dintr-o policlinică din București. Când este vorba de clasicele adevăruri medicale ale celor care vor să se căsătorească rapid, din vorbă în vorbă toată lumea ajunge să se converseze scurt și la obiect cu asistenta-șefă, uscățivă, ștearsă, încă fumătoare de Kent lung.

„Tariful” e fix - 500.000 lei, dar se zvonește că în curînd va crește pînă spre un milion, deoarece o parte a personalului medical care cunoaște situația începe să-și ceară drepturile.

R e z o l v a r e :

Vei pune într-un plic cele două buletine, precum și o bancnotă de cinci sute de mii. Lași plicul după-amiază, pe la ora șase (după ce pleacă doctorii din stabiliment) doamnei Flori și a doua zi, tot la ora șase, vei primi adevărurile semnate și parafate. Desigur, nu vei fi consemnat drept purtătorul nici unei boli venerice!

Un concediu medical semnat și parafat

E x e m p l i f i c a r e

Autor: Ștefan

Localitatea: Iași

Șpaga: 2 pachete cafea

Aveam nevoie de un concediu medical. Am cumpărat două pachete de cafea Jacobs (250 de grame) și i le-am dat doctoriței de familie, care mi-a dat o săptămîină de concediu, la „urgențe”.

Pensionări pe caz de boală

E x e m p l i f i c a r e

Autor: Magda

Localitatea: Cîmpulung Muscel

Șpaga: multiplă

Într-un oraș de provincie micuț precum Cîmpulung Muscel, șpaga la comisia de medici care evaluează pacienții „pensionați pe caz de boală” merge în felul următor:

Prima etapă

Ca să primească OK-ul pentru dosarul de pensionare, pacientul trebuie să plătească o sumă cuprinsă între 50 și 100 de euro.

A doua etapă

După care urmează șpagile la comisia de la Pitești, unde se deplasează dosarul în continuare: 500 000 de lei șpaga la comisia piteșteană. Această comisie scoate omul la pensie pe caz de boală.

A treia etapă

Urmează controalele la jumătate de an, dacă știi să marchezi lozul corespunzător, adică o șpagă de un milion de lei la întreaga comisie de control. Ca să nu te mai duci din jumătate în jumătate de an la un control la care nu ți se întâmplă nimic, decît îți ușurează buzunarul de un bulion, trebuie să crești suma la 2 milioane. La următoarea vizită anuală, suma se reduce la 700 000 lei.

Variantă

La Sfîntul Gheorghe, un pescar, pensionat pe bune pe caz de boală, afirmă că plasa de pește e sfîntă pentru a nu te mai duce la o jumătate de an la verificare. Dar nu orice fel de plasă de pește, plină numai cu sturion dacă se poate, sau cu alte delicatose pescărești.

Mișcarea rectilinie a medicamentului spre lista de compensate

Exemplificare

M.I. este medic. Cum profesarea meseriei ar fi însemnat cîțiva ani buni de rezidențiat, salariu mizer și dat din coate, a profitat de prima ocazie de a ocoli drumul destinat de diplomă, rămînînd, totuși, în sistem. A devenit distribuitor la o fabrică de medicamente, meserie care presupunea mersul pe la diverse farmacii, discutat cu farmaciștii, „vrăjeală” multă și multă artă a strecurării plicului în buzunarul deținătorului deciziei: „Dacă un pacient vine și te întrebă ce medicament este mai bun pentru cutare problemă, îi recomanzi medicamentul fabricii mele”.

Aceeași strategie pare că se aplică și la nivelele superioare. Listele de compensate se „compensează” astfel prin generozitatea plicului care subvenționează și calitatea, și logica locului a cutare medicament pe cutare listă.

5. Deplasarea echipamentelor în scopuri obscure

Șefii marilor clinici de stat pleacă în deplasări cu echipamentele instituției ca să mai facă un ban pe cont propriu.

„Experiment” financiar

Locul experimentului: oraș din Moldova,
o clinică universitară

P r e m i s a :

Șeful de clinică are totodată și funcția-cheie (decan, rector). Din fonduri universitare cumpără pentru clinică, chipurile „în scop didactic și de cercetare”, mizilicuri de investigație - între 15 000 și 150 000 „bucata”. Cu acestea în dotare, pleacă prin țară să dea consultații pe cont propriu.

R e z u l t a t u l e x p e r i m e n t u l u i :

La ușa clinicii se face prezența ca la grădiniță, dar, cu toate acestea, șeful clinicii pleacă de câteva ori pe săptămână, în timpul programului, cu asistenți medicali plătiți de spital după el și cu sculele de investigație - chipurile „pentru cercetare” - în portbagaj, ca să dea consultații în provincie: azi la Bacău, mâine la Piatra Neamț, poimîine la Bîrlad.

T e m ă d e l u c r u :

O consultație costă 500.000 de lei. Pe parcursul unei săptămîni, doctorul consultă câteva zeci de pacienți. Calculează cu aproximație venitul lunar al șefului de clinică provenit din foloase necuvenite.

6. Cum devii medic la un spital cu renume

Pregătire pentru extemporal

În curînd veți da un extemporal, la materia „șpagă”, pe domeniul „sănătate”. Desigur, vă întrebați care vor fi subiectele. Ne pare rău, nu vi le putem divulga; în schimb, vă prezentăm o problemă rezolvată care ar putea să vă inspire.

**Problemă rezolvată destinată
elevilor cu calități excepționale
(a fost prezentată la concursul pentru un post de medic la
Spitalul Militar, sesiunea mai 2004):**

La data de 3 mai a.c., procurorii Serviciului Militar al PNA au început urmărirea penală a generalului de brigadă SB, medic în cadrul Ministerului Apărării Naționale, acuzat de luare de mită, și a lt. col. DN, medic în cadrul Direcției Generale a Penitenciarelor, acuzat de complicitate.

Potrivit rechizitoriului, în calitate de președinte al comisiei de examinare la concursul de ocupare a unui post de medic în rețeaua Direcției Generale a Penitenciarelor, SB a pretins de la martorul denunțător, prin intermediul DN, suma de 4.000 de dolari SUA, pentru a-i asigura acestuia accesul la subiectele de examen.

Ulterior, prin negociere, suma pretinsă s-a redus la 2.500 de dolari SUA, din care s-au primit efectiv 1.300 de dolari. Procurorii PNA, în cooperare cu ofițerii Direcției Generale de Informații și Protecție Internă din Ministerul Administrației și Internelor, i-au surprins în flagrant pe cei doi învinuiți și au indicii că aceștia au mai comis fapte similare.

**Așadar și medicii se șpaguiesc între ei, în momentul în care vor să
obțină un post, să fie transferați de la un spital la altul etc.**

Recapitulare

- Patologia șpăgii constă în formarea unui cerc vicios în care așteptările pacienților determină pretențiile personalului medical și viceversa.
- Pot exista și doctori „umani”, dar și pacienți fericiți. Pot exista la fel de bine și doctori nemulțumiți, și pacienți care mor aproape fără să-și dea seama de ce. Sistemul nu e bine controlat, deci e permisibil și atunci se poate întâmpla orice.
- Mărimea șpăgii se apreciază în funcție de gravitatea bolii, stadiul ei și variabila nivelului de ipohondrie al pacientului.
- Plicul nu se plasează niciodată înainte, ci după prestarea serviciilor.
- Doctorii sînt motivați de șpăgile pe care le primesc și astfel se pot concentra mai bine asupra meseriei lor.
- Un „sejur” în spital pentru o fractură de șold, de exemplu, te costă în jur de 600 de euro.
- Șpaga în spital este direct proporțională cu numărul asistentelor și infirmierelor cu care interacționezi, cu numărul zilelor pe care le petreci aici și cu valoarea profesională a doctorului care te îngrijește.
- Sarcina este o stare a corpurilor umane care, mai ales în faza sa finală, necesită plata unor șpăgi costisitoare, în lei și valută.
- Proprietatea medicilor de a semna și parafa hîrtii cu o viteză constantă depinde de viteza de reacție a celui care plasează șpaga.
- Chiar și medicii se șpăguiesc între ei, în momentul în care vor să obțină un post, să fie transferați de la un spital la altul etc.

Întrebări. Exerciții. Probleme.

1. Dacă, în spital, temperatura unui corp crește din ce în ce mai mult, șpăgile vor fi direct proporționale cu această creștere?
2. Se presupune că un prieten e internat în spital, iar tu nu-l poți vizita decît în afara orelor de vizită. Cît te costă să-ți vezi, totuși, prietenul?
3. „Circuitul” șpăgii în spital este montat în serie sau în paralel? Motivați răspunsul.
4. Dispuneți de suma de 300 de euro și, din nefericire, aveți de îndurat o operație de apendicită. Cum împărțiți procentual această sumă între doctori, anestezist, asistente și infirmiere?
5. Care sînt cele mai bune modalități de plasare a plicului în buzunarul halatului?

METODOLOGIA DE PREDARE A ȘPĂGII ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÎNT

„Umblăm cu șpaga’n ghiozdan, de la grădiniță pîn’ la doctorat...”

Observarea naturii umane a profesorului din ziua de azi ne oferă informații utile asupra nivelului de pregătire al elevilor, viitorii „șpăgari” și/sau „șpăguitori”. La fel ca și în cazul doctorilor, profesorii se plîng de salariile lor mizere, așa că uneori se cred îndreptățiți să cîștige un ban în plus, lăsîndu-se relativ ușor „mituiți”, să accepte mici cadouri care să le îndulcească traiul de zi cu zi sau să tragă niscaiva foloase, desigur tot materiale, din meditațiile pe care le dau propriilor elevi pentru a-i trece clasa.

Nivelul de pregătire al elevilor/studentilor din ziua de azi depinde de disponibilitatea profesorilor de a se lăsa sau nu mituiți.

Astfel, putem ajunge la concluzia că tot sistemul este principala cauză a corupției din rîndul cadrelor didactice. Spre deosebire de medici, însă, profesorii nu „se joacă” cu viața sau sănătatea elevilor/studentilor, ci doar cu situația lor școlară. Astfel, corupția din învățămînt poate căpăta pe alocuri accente meschine, alteori își dovedește inutilitatea, de aceea pare mai ușor de controlat.

Să ne imaginăm că șpaga ar fi o metodă de lucru pe baza căreia puteți rezolva orice problemă pe parcursul a cel puțin doisprezece ani petrecuți în școală. Rezultatul ar fi dezastruos, căci astfel sistemul ar produce

analfabeți pe bandă rulantă, tineri lipsiți de orice fel de educație și de bun simț! În sistemul de învățămînt putem vorbi mai mult decît oriunde despre „corupție mică” sau „mica șpagă” cu rezultate imediate (absențe motivate cu ghiotura, note de trecere în catalog etc.), care însă influențează destul de puțin celelalte trasee ale șpăgii studiate în acest manual.

Lectură

Elevul Popescu din clasa a VII-a B este un elev mediocru, dar destul de silitor. Se străduiește să-și pregătească temele pentru acasă și să nu lipsească de la cursuri. Tocește conștiincios lecțiile, fără a pricepe mare lucru, în speranța că va împrușca cinciul „salvator”. Elevul Ionescu din aceeași clasă este un copil deștept, dar delăsător. Acasă nu deschide niciodată caietul de teme și chiulește cît poate, petrecîndu-și timpul pe gard în curtea școlii sau în toalete, fumînd.

Ambii elevi au probleme la matematică, iar profa, o individă scorțoasă, hîrșită de meserie, îi amenință mai întîi pe cei doi că-i va lăsa „pe vară”, după care le sugerează să vină cu tații lor la școală. Tatăl lui Popescu este șomer, dar părinții lui locuiesc la țară, așa că omul se pregătește și el cu ce poate: o gîscă, o damigeană cu vin, o bucată de caș. Profa acceptă „cadoul” cu zîmbetul pe buze, după care îl întreabă pe tatăl lui Popescu dacă n-ar fi de acord ca odrasla sa să facă o „pregătire suplimentară” la matematică. Tatăl nu are bani; se înroșește, se bîlbîie, după care promite că fiul său se va strădui singur să-și însușească materia. Profa e rezervată.

Tatăl lui Ionescu lucrează la o firmă. Se înființează în cancelarie, doar cu un buchet de flori, pregătit „să negocieze”. E încîntat de propunerea cu „meditațiile”. Sigur pe sine, afirmă că el însuși se gîndise la o astfel de soluție, „dacă nu cumva doamna profesoară ar avea ceva timp liber ca să se ocupe mai mult de elevul Ionescu, care în fond și la urma urmei nu-i un băiat rău, doar că e un pic cam leneș! Desigur, nici nu se pune problema ca meditațiile să fie pe gratis!”. Profa zîmbește larg, apoi cei doi se înțeleg cît va costa „ședința” ș.a.m.d.

După cîteva săptămîni, cei doi elevi sînt la același nivel la matematică. Popescu s-a pus cu burta pe carte, dar n-a izbutit „să aprofundeze”, Ionescu e „bîț” în continuare pentru că teoremele i-au intrat pe-o ureche și i-au ieșit pe cealaltă. Profa îl lasă corijent pe Popescu și-l trece pe Ionescu.

Temă de studiu

Explicați de ce a procedat astfel profa de mate.

Explicație

Se poate demonstra prin reducere la absurd că profa respectivă are o vastă experiență de viață și, mai ales, în „meseria” pe care o practică. Nu refuză din principiu un cadou sau „o atenție”, în schimb nu primește bani în plic pentru a nu fi acuzată că ia mită.

Elevul Ionescu reprezintă o **investiție pe termen lung**. Profa știe că tatăl are suficienți bani pentru a-i plăti fiului său meditațiile încă cel puțin un an, începînd cu momentul „negocierii”. Banii aceștia îi vor suplimenta lunar veniturile. Așadar, se mai poate spune despre elevul Ionescu că este o **investiție sigură**. Din această cauză, profa nu-și poate permite să forțeze nota și să-l lase corijent. În schimb, elevul Popescu poate umple frigiderul profei la răstimpuri și în anumite momente-cheie din viața școlară a acestuia. Dacă l-ar fi trecut clasa, după ce ar fi acceptat gîsca, vinul și toate celelalte, foloasele cîpătate de pe urma lui Popescu s-ar fi oprit aici. Așa că profa s-a văzut nevoită să-l lase totuși corijent pe Popescu, pentru a-și asigura încă o jumătate de porc și vreo zece litri de țuică. Îl va lăsa corijent și anul viitor, din aceleași motive.

Așadar, unii elevi pot reprezenta pentru profesori investiții sigure și pe termen lung, alții nu le pot aduce foloase decît în anumite momente-cheie.

Proprietățile corpurilor didactice

Ca orice corpuri din lumea care ne înconjoară, corpurile didactice corupte au și ele proprietățile lor, de care trebuie să ținem seamă în momentul în care vrem să plasăm o mică șpagă sau un cadou util și plăcut.

Corpurile didactice corupte se împart în două categorii: corpuri didactice transparente - la care se aplică șpada pe față - și corpuri didactice opace - la care se aplică „cadoul cu subînțeles”.

Elevi, rețineți !

Șpaga sau cadoul destinate profesorului trebuie să aibă o valoare invers proporțională cu rădăcina pătrată a sumei notelor din catalog.

Problema rezolvată

Un absolvent de liceu pedagogic fără pile este repartizat într-un sat obscur, să zicem Măneuți. El va face naveta zilnic cu autobuzul de tip „rată”, va pierde ore bune pe drum, bani aruncați pe transport și nu va obține nimic în schimb, din cauza faptului că, la sat, elevii sînt săraci.

Cerință

Cum poate ieși profesorul nostru din această situație ?

Rezolvare

Tînărul profesor va „cotiza” la Inspectoratul școlar Județean în jur de 1000 de dolari. Va primi un post în oraș, va putea lăsa corijenți cîțiva elevi, apoi va iniția o ședință cu părinții în care va explica că acei copii „au nevoie de o pregătire suplimentară” și va apela la meditații, drept șpagă mascată. În mai puțin de un an își va scoate banii investiți.

Concluzie

Banii investiți de un profesor în „cariera” sa se pot recupera treptat, printr-un artificio didactic, cu ajutorul elevilor săi.

I. Șpaga elementară în școlile primare

Înscrierea la o școală cu renume

Pentru înscrierea unui copil la o școală cu renume, un părinte este obligat să cunoască temeinic noțiunile de bază ale șpăgii elementare. În acest sens, dacă ai disponibili câteva sute de dolari sau de euro, înseamnă că îți poți permite șpaga minimă pentru ca băiețelul sau fetița ta să aibă parte de o educație așa cum scrie la carte. Cel mai adesea, o „pilă” e cea mai comodă și facilă soluție.

În cazul în care ești un părinte care dorește să-și înscrie odrasla la o școală mai bună, dar dintr-un alt cartier, și nu ai nici „o cunoștință” care să „te rezolve”, atunci ai de parcurs de unul singur câteva etape esențiale:

- Să începi alergătura cu cel puțin un an înainte, pentru că locurile la școlile cu renume au mare căutare, iar directorii, atunci când vei încerca să dai de ei, întodeauna vor fi plecați în concediu sau la un schimb de experiență în străinătate.
- Să fii „baza”, adică să ai cu ce susții negocierea, iar pentru primul contact îți sugerăm să nu te gândești la o sumă mai mică de 100 de euro.
- Dacă vei primi din partea secretarei răspunsul: „Ne pare rău, nu mai sînt locuri!”, încearcă să te pui puțin în locul ei și vei realiza faptul că după atîtea refuzuri zilnice, își poate crea foarte ușor un reflex „de respingere”. Atunci trebuie să o stimulezi rapid cu o ciocolată, un pachet de cafea ș.a.m.d. și să insiști pînă ce vei auzi: „Încercați în jur de..., cînd vine doamna directoare și poate rezolvați cu dumneaei”.
- Dacă doamna directoare este o femeie „de înțeleș” - și te asigurăm că în 99% dintre cazuri este -, își va da seama dintr-o ochire că ai „temele făcute”. Astfel, va ajunge relativ ușor de la „oricum am depășit deja limita de elevi dintr-o clasă” la „ar mai fi o posibilitate, dar nu pentru oricine!”.

- Din acest moment, poți, în sfârșit, să respiri adînc, cu buzunarul ușurat de cîteva sute de euro, dar cu sufletul împăcat - copilul tău va avea parte de o îndrumare bună și avizată!

E x e m p l u

Cînd a vrut să își înscrie copilul la școala din Cotroceni, urmînd să se mute în cîteva săptămîni acolo, mama lui Mihai a trebuit să cotizeze. Cadouri grele. Parfumuri franțuzești, haine de firmă, bani, în ultimă instanță. Directoarea școlii nici nu vroia să-i audă argumentele, cum că în doar cîteva săptămîni Mihai și familia sa deveneau aproape vecini școlii... Invoca mereu argumentul neîncrederii... Adică se făceau prea multe „șmecherii” din astea ca să se intre, deh, școală de Cartier, nu așa... Selectă, nu așa... nu acceptă ea pe oricine... și, la o adică, dacă vin aici toți din alte cartiere, sărăcuții copii ai Cotroceniului, unde or să se ducă? În Balta Albă? Bineînțeles, locuri s-au găsit imediat după cotizare, iar micile intervenții, de altminteri inutile din punct de vedere legal, au dus imediat la înscrierea micuțului la școala de lîngă casă.

Concluzie

Dacă vrei să-ți înscrii copilul la o școală cu renume și nu poți folosi instrumente de tipul „pilă”, încercă cu plicul!

Rețineți, părinți !

Înainte de a le „îmbuna” pe directoare, aliați-vă cu secretarele!

Secretarele din sistemul de învățămînt sînt deseori niște persoane ciufute, dar care pot deveni suspect de repede deosebit de amabile. De aceea este de preferat să cultivați o relație de prietenie, să le căinați cînd sînt oboseite, să le ascultați problemele legate de instituțiile în care lucrează și de oalele care se sparg în capul lor, să le admirați lacul de pe unghii și pantofii șic, dar mai ales să lăsați pe biroul lor, la intervale fixe de timp o mică atenție, ca să nu vă uite! Nu se știe niciodată cînd veți avea nevoie de ele.

Pentru o clasă mai bună

În școlile generale din București există de regulă două tipuri de clase: clasele „ideale”, adică cele ale piloșilor, și clasele „paralele”, adică cele ale amărăștenilor. Dacă notăm primele clase cu indicativul „A”, iar pe celelalte cu restul literelor din alfabet, vom obține o clasificare simbolică ce reflectă, într-o formă generalizată, categoriile sociale de elevi, direct determinate de conturile bancare ale babacilor.

Experiment

Se presupune că o mamă care, în mod legitim, își dorește tot ce e mai bun pentru copilul ei, intenționează să-și transfere fetița, elevă cuminte și silitoare, din clasa „paralelă” a VI-a C, în clasa „ideală” a VI-a A, clasă cu predare intensivă în limba engleză. Mama află că școala dispune de o doamnă director - femeie **de înțeles** - și aranjează o întâlnire cu ea.

Inițial, mama elevei va încerca să poarte o discuție sentimentală cu directoarea școlii, „ca de la femeie la femeie”, în care să-i explice cât de mult ar însemna pentru fiica sa (de altfel, cu rezultate destul de bune la învățătură!) clasa cu predare intensivă în limba engleză, cât de folos i-ar fi o concurență reală în acest domeniu, ce perspective i-ar oferi etc.

Observații intermediare

Veți observa că directoarea rămîne impasibilă la lacrimile din ochii mamei și că va fi destul de puțin mișcată de buchetul de flori de o sută și ceva de mii, cu grijă împachetat de florăreasa din piață, în celofane și fundițe, deșus deja pe biroul ei.

În scurt timp îi va scurta mamei discursul, invocînd o treabă urgentă „la cancelarie”. „La a VI-a A sînt deja prea mulți copii... În plus, elevii au dat un test la limba engleză la începutul clasei a cincea... Nu știu dacă fiica dvs. va putea să-i ajungă din urmă!”. Din acest moment, insistențele mamei vor fi inutile.

O b s e r v a ții f i n a l e

A doua zi, mama, femeie ambițioasă și perseverentă, se va posta din nou în fața biroului directoarei cu un alt buchet de flori și mai împopoțonat, plus o cutie de bomboane. Directoarea va lua florile și va privi bomboanele cu suspiciune.

Suspiciunea va dispărea însă ca prin minune în următoarele secunde, la apariția unei mici contribuții pentru laboratorul de engleză sub forma unui plic garnisit cu câteva milioane de lei, neimpozabili.

Veți constata fără surprindere, cum după nici o săptămână, fata va fi deja înscrisă în clasa mult dorită.

Rețineți

În cazul în care vreți să vă transferați copilul din clasa „amărăștenilor” în clasa „piloșilor”, renunțați la stratagemele de ordin sentimental și treceți cât mai repede la „afaceri”!

2. Liceul - cimitir al bancnotelor mele

După ce v-ați însușit noțiunile de bază despre șpaga elementară, se presupune că sînteți deja pregătit pentru următoarea etapă a vieții școlare, ceva mai complexă. Ați trecut deja examenul care vă verifică capacitatea de a înțelege mecanismul șpăgii din învățămînt, iar acum veți participa la cursurile liceale. Principiile sînt, în mare parte, aceleași, dar aici nu mai merge doar cu mărțișorul de aur de pe întîi martie și cu orhideea de pe opt.

Exemplu I

„În clasa a IX-a, am trimis-o pe mama la domn' profesor. Îmi trebuia un 7. I-a dus un cartuș de Kent, un pachet de cafea, o sticlă de lichior... Prima dată nu vroia să ia, dar, din „greșeală”, mama a deschis un pic sacoșa și i-a plăcut peisajul”. (autor: Juno din Galați)

Se știe că cel mai corupt cadru didactic dintr-un colegiu din Galați este domnul profesor de istorie. Nu poți să-i vii, însă, de hac, pentru că profu' are pile la inspectorat.

Care este „metodologia” domnului profesor? La oră predă, „recitînd” materia, fără pauză, astfel încît nici un elev nu reușește să noteze nimic. Apoi, la „lucrare”, dă subiecte „cu subînțeles”, iar la corectat trage două linii roșii și gata!

La fiecare clasă își are „clienții” lui: ăla de la țară cu vin, ăla de la oraș cu bani, aia cu o bucata de p... și așa trec cu toții clasa!

Clasa de elevi corijenți este acel mediu omogen de elevi leneși, reprezentînd o binemeritată sursă de venit suplimentar pentru profesori. Corijența este cea mai simplă metodă de a obliga un elev sau un grup de elevi să cotizeze.

Exemplu II

Autor: Paprika

Localitatea: Constanța

Șpaga: 25 de euro

Cu toate că învățam și chiar mă pregăteam la matematică, profa îmi „alegea„ problemele și exercițiile astfel încât chiar și cel mai bun din clasă ar fi rămas blocat. Mă scotea la tablă - liniște deplină - și, surpriză, nu știam să rezolv!

Începînd din clasa a IX-a, am început să „cotizez” la profa de matematică cu cîteva cadouri (în valoare de peste un milion de lei), pe care i le „administram” în pauză, după ce o așteptam la cancelarie. Acum sînt în clasa a XI-a la același liceu și m-am cam obișnuit cu „dările”. Dar, din cauza asta, am încetat să mai învăț așa cum o făceam înainte pentru că, la sfîrșitul semestrului, știu că trebuie să mă duc cu „darul” și cu florile de rigoare. Nu mai am nici o motivație ca să mă pregătesc la mate! În plus, vine BAC-ul, și materie știu puțină. Cine este de vină, în condițiile în care în generală chiar îmi plăcea matematica și mă pasionau problemele ce necesitau o atenție deosebită ?

Temă de studiu propusă de Paprika

OARE PROFESORUL IDEAL ESTE ACELA care te ambiționează și te motivează, SAU PROFESORUL CARE IA ȘPAGĂ ?!

Șpaga pentru chiul

Autor: Adina

Locație: un liceu cu renume din București

Șpaga: cincizeci de mii sau un pachet de Marlboro sau un număr de CD-uri cu filme/săptămîină, un telefon mobil Nokia, plus mici atenții/an școlar.

Nu este vorba despre o situație singulară, căci un grup destul de mare de elevi procedează astfel. Trei chiuluri consecutive într-un interval de o săptămîină „valorează” cincizeci de mii sau un pachet de țigări bune.

„Eu am vrut să mă asigur pentru un an întreg, așa că i-am dat de la bun început un telefon pe care nu-l mai foloseam”, mărturisește un elev.

Totuși, telefonul - „investiție” pe termen lung se pare că nu a fost suficient, căci relația mai trebuia întreținută cu mici „atenții”. Uneori, elevul respectiv prefera să-l tenteze pe gardian cu CD-uri care să conțină cele mai „tari” filme ce nu apăruseră încă pe piață, în loc să-i dea bani.

„Strategia” s-a dovedit utilă, caci vârsta body-guard-ului nu o depășea cu mult pe cea a liceenilor. „Manipularea” gardianului nu a bătut niciodată la ochi profilor sau direcțiunii, căci „toată lumea își închipuia că plecam altfel din școală, sărind gardul sau mai știi eu ce...”.

„Săritul gardului” ar fi fost într-adevăr o metodă ușor de pus în practică, dar puștani n-aveau nici un chef să-și asume riscul de a-și murdări pantalonii „de firmă”, cînd le era oricum mult mai ușor să iasă, pur și simplu, pe poartă...

Rețineți

Dacă vrei să chiulești, în loc să sari gardul școlii și să-ți faci blugii varză, mai bine marci banu' sau cadoul de rigoare portarului sau body-guard-ului ca sa poti ieși fără grijă pe poartă!

Bani fără chitanță la fondul clasei

Autor: Cititor Anchetate.ro

Localitatea: București

Șpaga: 1.100.000 de LEI

Sînt părintele unui elev eminent al unui liceu cu renume din București și vreau să vă semnalez faptul că trebuie să plătesc pentru copilul meu 1 milion de lei drept fond al școlii (500.000 de lei/semestru) - 100.000 de lei fondul clasei (50.000 de lei/semestru), adică 1.100.000 de lei pentru anul scolar abia început.

Mi se pare o sumă exorbitantă, pentru care nu se oferă nici un fel de chitanță din partea școlii și care nu înțeleg cum este folosită. De parcă toți

copiii acestui liceu ar fi „de bani gata”!!! Copilul meu este în clasa a IX-a și anul trecut am avut de achitat, la aceeași școală, 800.000 de lei fondul școlii + 300.000 de lei fondul clasei. Faceți, vă rog frumos, o socoteală simplă: școala are clasele I-XII (cîte 4 clase în fiecare an școlar, cu o medie de 30 de copii într-o clasă): 12 ani x 4 clase x 30 de copii = cca. 1440 de copii x 1.000.000 lei/copil = cca. 1,5 miliarde lei anual!!!

Întrebarea cititorului

UNDE SE DUC TOȚI BANII ACEȘTIA?

P.S. Îmi cer scuze pentru nedezvăluirea identității, însă mă tem de eventuale repercusiuni asupra copilului meu.

3. „Protocolul” de la BAC

„Protocolul” de la bacalaureat reprezintă o altă problemă cu care se pot confrunta elevii din anul terminal, dar și părinții lor. Se presupune că orice părinte își iubește copilul, îl vede cel mai frumos și mai deștept, așa că e de așteptat să scoată din buzunar cât e nevoie ca acesta să promoveze cu brio unul din primele examene serioase din viața sa. Dirigintele clasei este cel care strînge „recolta” pentru protocol. În orașele de provincie (Tîrgu-Mureș, Pitești, Brașov), protocolul atinge o sumă cuprinsă între 800 000 de lei și 1 500 000 de lei pe cap de licean.

Exercițiu

O clasă are 16-20 de elevi. Înmulțiți sumele de mai sus cu cîte clase are un liceu, faceți un calcul rapid și veți afla cîți bani se strîng la un singur examen de bacalaureat.

La București sumele sînt mai mari și cadourile pe măsură, sub pretextul de a avea comisia tot ce-i trebuie ca să se simtă cît mai bine. În capitală, la un liceu de „top”, protocolul este cuprins (de la clasă la clasă sumele variază, bineînțeles, în funcție de pretențiile dirigintelui) între 1 500 000 de lei și 2.000.000 de lei. Ar mai fi de adăugat și cadoul de sfîrșit de liceu care se face dirigintelui la despărțire. Un astfel de cadou „din partea clasei” costă în jur de 3-4 milioane de lei.

Concluzii

- „Protocolul” de la BAC e o șpagă mascată care are drept rol stimularea comisiei de examinare.
- La BAC, dirigintele este un corp didactic conductor al șpagii (denumită, într-un mod oficial, protocol) provenite de la elevi și destinată comisiei de examinare.

Exemplu de șpagă „pe față”

Anul acesta, la BAC, liceu bucureștean. A.T. a fost profesoară supraveghetore. „În fiecare clasă, pe catedră, era câte un ziar cu câte două milioane de lei în el, șpagă pentru profesorii supraveghetori, pentru a li se câștiga indulgența”, mărturisește ea.

4. CURSURI SUPERIOARE DE... ȘPAGOLOGIE

La admiterea în învățământul superior, șpagile diferă de la caz la caz. Circulă legende despre case predate „la cheie” și mașini abia ieșite din fabrică, parcate peste noapte în fața vilelor unor profesori din comisie, dar nu avem exemple concrete în acest sens.

Temă pentru acasă

Dacă cunoașteți astfel de exemple, așteptăm poveștile voastre pe adresa site-ului.

La admitere se practică și „șpaga mascată”, reprezentată tot de costurile meditațiilor pe care le-ai susținut cu un profesor din comisie cel puțin un an.

Etape:

- Ești recomandat de o cunoștință profesorului respectiv. Cu cel puțin jumătate de an înaintea examenului de admitere, te prezinți timid în sanctuarul său de la facultate. Te prefaci impresionat de personalitatea sa, îl „perii” cum știi tu mai bine, după care îi mărturisești pe șoptite că visul tău din copilărie este să fii student la facultatea respectivă, să-i devii un destoinic ucenic, să-i calci pe urme etc.
- Profesorul îți va propune să vă cunoașteți mai bine, să vadă ce fel de om

ești și dacă ai înclinațiile necesare pentru facultatea respectivă. Pentru toate acestea, e necesară „o pregătire suplimentară” destul de costisitoare, în intimitatea vilei acestuia.

■ După ce profesorul te consideră destul de „pregătit” pentru a participa la examen, te trece pe o listă cu viitori studenți merituoși și decide, în funcție de poziția numelui tău pe listă, dacă vei intra în acel an, sau mai trebuie să aștepți încă unul.

E x e m p l u

Autor: Maria

Localitatea: București

Șpaga: O lei - un caz fericit!

Înainte cu aproximativ o lună de a da admitere la o facultate particulară, viitorii mei colegi care erau deja în anul II m-au informat că trebuie să cotizez la decan cel puțin 100 de dolari ca să mă asigur că intru. N-am avut de unde să fac rost de acești bani și m-am hotărât să dau examenul la plesneală, fără să mai trec înainte prin cabinetul decanului. Am intrat cu o notă foarte mică, ultima pe listă, deși eram bine pregătită. Experiența mea mi-a demonstrat că uneori merge și fără șpagă!

Totuși, colegii mei de an mi-au povestit mai târziu despre „relația” pe care o stabiliseră cu decanul înainte de examen. Unul dintre ei era din Moldova și, vizitându-l pe decan, se pare că acesta i-ar fi spus: „Am auzit că la voi acolo, în Moldova, se mănâncă bine! Am sau nu dreptate?”. Tipul respectiv a făcut o excursie pînă la o stîină din nordul Moldovei, de unde a venit cu un miel, cu brînză și cu smîntînă. Altul era din Galați. „Ce frumos e la voi, la Galați!”, ar fi suspinat decanul. „Pe malul Dunării, pește cît cuprinde...”. Tipul din Galați a fost mai șmecher: s-a dus pînă în hală, la Obor, unde a investit într-un somn de zece zile și într-o știucă, pe care i le-a dus plocon decanului. O fată din Slatina a cotizat cu niște zaibăr. Cei din București au „donat” fa-cultății telefoane mobile, calculatoare. O viitoare studentă ar fi fost întrebată de către decan ce-i lipsește cabinetului său. Fata a ridicat din umeri, iar decanul a lămurit-o surîzînd: „O măsuță de cristal pe care să-și tocească coatele studenții!”

Concluzii

- La admitere funcționează atît „șpaga mascată”, care se concretizează în pregătirea suplimentară oferită contra cost de către unul dintre profesorii din comisie, cît și banii sau cadourile strecurate în biroul decanului înainte de examen.
- „Șpaga mascată” îți asigură o mai bună cunoaștere a sistemului și a viitorilor tăi profesori, și un loc pe „lista de așteptare” a viitorilor studenți.

5. „Cazare” în căminul studentesc

Exemplu I

Autor: Prowle R

Localitatea: București

Șpaga: 150 de euro

Cum se știe, „prestigioasa” Universitate din București nu acordă cazare celor din anul I. Vii din provincie, nu cunoști pe nimeni și nimic, și nici nu ai unde sta! Din acest motiv, mulți renunță la facultate chiar din primul an. Subsemnatul, anul trecut boboc la o anumită facultate din cadrul universității mai sus menționate, a trebuit să dea din coate, și o mită de 150 de euro pentru un loc de cazare în Grozăvești. De multe ori nu este suficientă doar mita, ci e nevoie și de niște „pile”, altfel adio, cămin! Anul acesta, ȘPAGA se preconizează în jur de 200 de euro.

Concluzia autorului

Domnilor, mai bine îmi închiriez împreună cu alți trei colegi un apartament cu două camere și ajung cam tot pe acolo, nefiind nevoit să împart patul cu gîndacii în cămin!

Exemplu II

Autor: Lucius

Localitatea: București

Șpaga: tot 150 de euro, plus două beri

Tipa - administrator. Tipologie: șmecheră. De ce?

Am mers prima dată la ea singur, cu 150 de euro și m-a trimis la plimbare, motivînd că locurile nu se dau decît prin repartitiie. Așa că m-am dus la plimbare, încercînd să găsesc pe cineva care o cunoaște.

Tipul de contact - omenos. De ce?

M-a costat doar două beri și un taxi rezolvarea: „Bine, măi dragă, păi tu nu știi că nu se merge niciodată de unul singur? Că dacă nu te cunoaște omul nimeni nu se încurcă?”.

Evident, nu știam..., dar am aflat!

Finalul - ca în filmele americane.

Am o cameră cu gîndaci, din care nu se vede turnul Eiffel, dar vorba aia: „urîță-i, da'-i a mea!”.

Așadar, deși șpaga pentru „cazare” într-un cămin studentesc variază între 150 și 200 de euro, este indicat să apelezi la un intermediar pentru a negocia cu administratorul.

În aceste cazuri, intremediarul are rol de **izolator**, deoarece administratorul „nu se încurcă cu oricine”.

6. Șpaga pentru examene „facultative”

Exemplu I

Autor: cititor anchete.ro

Localitatea: Timișoara

Șpaga: 1.000 de euro pentru cinci examene

Pentru a lua cinci examene în sesiunea de toamnă a anului III la UMFT, am dat șpagă 1000 de euro. Eu sînt, însă, mic copil față de ceilalți colegi ai mei! Am colegi care au dat șpagă la examene mii de euro și practic nu au învățat la nici un examen pînă acum. Ei vor deveni medici fără a fi învățat nimic, dar vor trata oameni „vii”.

Exemplu II

Autor: Cristi

Localitatea: București

Șpaga: un bibelou de porțelan

reprezentînd un chinez, tăietor de lemne

Eram prin anul I la Drept și n-aveam nici o șansă să trec examenul de latină. Mă gîndeam să „mă înțeleg” cumva cu profa, însă nu știam ce să-i duc. Am căutat prin casă, și în debara am descoperit un bibelou de porțelan reprezentînd un chinez bătrîn, tăietor de lemne. Probabil că-l primise maică-mea, care era tot profesoară, la un liceu. L-am împachetat frumos ca să semene cu un cadou și m-am prezentat la profa respectivă, căreia m-am plîns că nu înțeleg conjugările nu mai știu căror verbe. I-am întins cadoul, iar profa, „stimulată” de un pachet atît de impunător, a început să-mi explice, plină de bunăvoință, conjugările. Uitasem să-i precizez că pachetul era „fragil”; din greșeală a dat peste el și chinezului i s-a spart toporul. A fost foarte dezamăgită, mai ales că după ce descoperise chinezul, începuse să-i placă. M-a trecut examenul, dar dup’aia m-a bătut la cap toată facultatea: cînd îi aduc un alt chinez?

Legea circuitului cadoului în natură.

Un cadou primit se poate transforma în viitoarea ta șpagă.
Astfel, cadoul se poate „recicla”.

Sfat

Dacă te lași „mituit” într-o anumită situație cu o sticlă de whisky, un cartuș de țigări sau chiar cu un chinez de porțelan, nu deschide sticla, nu fuma țigările și nu-ți pune bibeloul pe etajeră! Dosește-le la loc sigur, în debara, căci, mai mult ca sigur, toate aceste bunuri îți vor fi de folos în momentele „delicate”.

A l t e e x e m p l e

La Universitatea de Medicină și Farmacie din Timișoara, pentru o lucrare de diplomă se plătește între 200 - 500 de euro, iar pentru un examen - 200 de euro.

La secretariat se lasă între 50 -200 de euro pentru finalizarea dosarelor de absolvire la studenți străini, iar fără „atenții” nu ți se spune nici măcar cât e ceasul. Ca străin, nu este posibil să iei un examen doar învățând, ci trebuie o „cotizație” de 200-300 de euro. În cazul studenților români, nota nu are nici o legătură cu subiectul scris.

Printre „băștinașii” Politehnicii este cunoscut faptul că multe examene se trec prin contribuții în buzunare personale. G.H. este profesor la Politehnică, iar anul acesta, în perioada restanțelor, a trebuit să evite să mai răspundă la telefon din cauza solicitărilor continue ale studenților care încercau să-l mituiască. Pentru nota de trecere i s-au oferit de la 100 de euro pînă la 400.

Acum doi ani, la facultatea particulară Spiru Haret, o restanță te costa în jur de 100 de euro. „Profesorii pică în draci la particulară, doar ca să te aducă în pragul disperării și să plătești «taxa» de promovare”, ne spune un student.

Rețineți, studenți!

La facultate, unii profesori vă pică la examene doar ca să vă forțeze să plătiți „taxa” de promovare.

Recapitulare

- Nivelul de pregătire al elevilor/studentilor din ziua de azi depinde de disponibilitatea profesorilor de a se lăsa sau nu mituiți.
- Unii elevi pot reprezenta pentru profesori investiții sigure și pe termen lung, alții nu le pot aduce foloase decât în anumite momente-cheie.
- Corpurile didactice corupte se împart în două categorii: corpuri didactice transparente - la care se aplică șpaga pe față - și corpuri didactice opace - la care se aplică „cadoul cu subînțeles”.
- Banii investiți de un profesor în „cariera” sa se pot recupera treptat, printr-un artificiu didactic, cu ajutorul elevilor săi.
- Dacă vrei să-ți înscrii copilul la o școală cu renume și nu poți folosi instrumente de tipul „pilă”, încercă cu plicul!
- Clasa de elevi corijenți este acel mediu omogen de elevi leneși, reprezentând o binemeritată sursă de venit suplimentar pentru profesori. Corijența este cea mai simplă metodă de a obliga un elev sau un grup de elevi să cotizeze.
- Dacă vrei să chiulești, în loc să sari gardul școlii și să-ți faci blugii varză, mai bine marci banu’ sau cadoul de rigoare portarului sau body-guard-ului, ca să poți ieși fără grijă pe poartă!
- „Protocolul” de la BAC e o șpagă mascată care are drept rol stimularea comisiei de examinare.
- La admiterea la facultate, funcționează afiș „șpaga mascată”, care se concretizează în pregătirea suplimentară oferită contra cost de către unul dintre profesorii din comisie, cât și banii sau cadourile strecurate în biroul decanului, înainte de examen.
- „Șpaga pentru cazare” într-un cămin studentesc variază între 150 și 200 de euro. Este indicat să apelezi la un intermediar pentru a negocia cu administratorul.
- La facultate, unii profesori vă pică la examene doar ca să vă forțeze să plătiți „taxa” de promovare.

Întrebări. Exerciții. Probleme.

1. Elevul Răducu are la limba română un cinci și un patru în oral, un șase în lucrare și trei în teză. Cît trebuie să plătească mama lui Răducu pentru ca acesta să promoveze?
2. Cum puteți afla dacă un corp didactic este transparent sau opac? Motivați răspunsul.
3. Un funcționar public primește o sticlă de whisky pentru a „urgenta” o aprobare. Funcționarul „donează” sticla profului de mate al fiicei sale pentru ca aceasta să treacă clasa. Proful de mate are probleme cu prostata și vizitează un medic specialist. Băiatul medicului trebuie să plece în armată, așa că tatăl apelează la un coleg de-al său pentru o „scutare”. Un bunic de-al colegului se ceartă de ani de zile cu vecinul său pentru pământ și are nevoie de o „intervenție” la primăria din sat. Cine bea pînă la urmă sticla de whisky?
4. Ce valoare va trebui să aibă unghiul de incidență pentru ca fasciculul incident să fie perpendicular pe fasciculul reflectat? Nu știți?! Pregătiți cadourile!
5. Spunem despre cadouri: un lăntișor are 10 grame, o sticlă conține 750 ml de whisky, un cartuș are 10 pachete de țigări. Cum vor influența aceste proprietăți ale cadourilor notele voastre din catalog?

CIRCUITELE ȘPĂGII ÎN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ

În urma experiențelor personale, precum și prin încercările repetate de a ne rezolva problemele de ordin administrativ, vom observa că traseele șpăgii în domeniul pe care îl studiem în acest capitol se desfășoară, de cele mai multe ori, sub forma unor circuite. Cu alte cuvinte, în administrație, șpaga nu se oprește doar la nivel de simplu funcționar corupt, ci începe să „circule”, din mână în mână, dintr-un birou într-un alt birou al unor instituții de stat cu care intră în contact, periodic, cetățeanul de rând. În cele mai multe cazuri, dacă ai nevoie de o aprobare, o banală hîrtie semnată, un act etc., nu este suficient să cotizezi și să aduci plocoane la un singur ghișeu de relații cu publicul, din spatele căruia te privește sictirită o funcționară transpirată și ridată din cauza grijilor zilei de mîine și a nemulțumirilor față de salariul său de bugetar. Într-o astfel de instituție, funcționara respectivă va „colabora” cu alți funcționari la fel de apatici, colegii ei, pentru rezolvarea sau urgentarea problemelor tale și nici unul dintre ei nu va mișca un deget dacă nu va primi nimic în schimb. Cu toții așteaptă cîte ceva, chiar înainte ca tu să deschizi gura și să explici de ce ai nevoie. Astfel, se poate spune că în administrație, șpaga este prezentă în starea sa cea mai „pură”, nealterată de procesele de conștiință ale unor medici și profesori sau de prostia „șmecheră” a unor vameși sau polițiști. Funcționarii publici corupți îți „cerșesc” de multe ori șpaga, scurt și la obiect. Ritualul cu care deja te-ai obișnuit și care poate căpăta pe alocuri și alte valențe mai „umane”, care se poate transforma într-o plăcută și prietenoasă socializare, aici e foarte strict, uneori chiar inexistent, pentru că nu contează decît să respecti „tariful”. „Nu dai, nu primești!” - aceasta e mentalitatea impusă de funcționarul public. Dacă dai, totul va fi OK, după care... la revedere (și nu cred să ne fi cunoscut vreodată)!

În administrație, traseul șpagii se desfășoară sub forma unui circuit.

- Circuitul în care șpaga ajunge unde trebuie, iar problemele tale se rezolvă, se numește **circuit închis**.
- Circuitul în care șpaga este insuficientă sau se pierde pe drum, iar tu rămii cu buza umflată, se numește **circuit deschis**.

Ca în orice circuit, există corpuri conductoare, care preiau șpaga și o „transmit” mai departe, și corpuri izolatoare (cu funcții sau poziții-cheie), în buzunarele cărora traseul șpagii se oprește.

Micii funcționari care sînt acuzați public că iau mită sau sînt prinși în flagrant, spre deliciul mass-media, dar și al cetățeanului obișnuit, joacă rolul de **paratrăznete**.

Paratrăznetele nu pot stopa fenomenul, deoarece cu ajutorul lor se neutralizează doar mici și inofensive sume de bani din circuit. De asemenea, prezența paratrăznetelor nu poate schimba un întreg sistem și mecanism al șpagii, aproape „perfect” din punct de vedere „tehnic”.

Alte elemente de circuit

Generatoarele, după cum ați reținut deja din lecțiile anterioare, reprezintă sursele de șpagă. Omul de rînd, a cărui mentalitate de a da șpagă pentru a nu pierde timpul la cozi interminabile și a se îmbolnăvi de nervi, „întreține” sistemul; astfel, el este generatorul cel mai des folosit într-un circuit.

Semiconductoarele sînt acele elemente de circuit care rețin o parte din șpagă, suficientă uneori pentru a-și umple frigiderul sau chiar a-și zugrăvi bucătăria, iar restul o „pasează” mai departe, pentru a-și asigura în continuare o viață tihnită la locul de muncă.

Conductoarele de legătură sînt reprezentate de „pilele” și relațiile tale cu ajutorul cărora șpaga pe care o dai poate să intre în circuit. Cunoști pe cineva la primărie, îl „omenești” cu o sticlă de whisky sau cu o sumă modică de bani, iar persoana respectivă te va pune în legătură cu cine trebuie!

Aparatele se constituie în direcțiile, serviciile, birourile anumitor instituții care funcționează după un regulament de ordine interioară propriu (de genul „stat în stat”), unde trebuie să cotizezi pentru a fi pasat la o altă direcție, un alt serviciu etc., ale căror atribuții se apropie mai mult de natura problemelor tale administrative.

Întreprupătoarele sînt anumite elemente de circuit, persoane aflate în posturi-cheie care fac opinie separată de restul instituției, dar care știi tot ce se întîmplă. Dacă nu le „convingi” să închidă ochii, ele pot „ciripi”, întreprupînd astfel traseul șpăgii tale.

Vorbe din popor

- „Nici un partid de guvernămînt nu va putea schimba obiceiurile locului, doar să le diminueze impactul. Poporul este la fel de corupt ca guvernul său, de sute de ani. Puțini la nivel mental, mulți la cel factual. Mentalitatea de șpagă arată că nu sîntem încă europeni.”
- „Se pare că șpaga e ca uleiul în București; dacă nu ungi mecanismul, nu se mișcă! Cel mai tare m-a impresionat o funcționară de la Ministerul Justiției, care mi-a spus în prezența a încă cinci persoane: “Numa’ 200.000?! Pentru asta nu merită să îmi mișc c...l de pe scaun!”.
- Medicii nu cer, dar te lasă să mori dacă nu le dai, profesorii nu cer, dar copilul tău va termina școala idiot, dacă nu face meditații cu ei, vameșii nu cer, dar dacă nu dai, sînt în stare să te dezbrace la piele sau să-ți desfacă mașina în bucati, polițiștii nu cer, dar dacă nu uiți o bancnotă în certificatul de înmatriculare, vei plăti amendă, și exemplele ar putea continua cu funcționarii din primării, prefecturi, cu judecătorii, procurorii, comisarii Gărzii Financiare...

I. Probleme administrative „majore”

Lectură

Autor: anonim

Trucuri de supraviețuire în afaceri:

«O faci pe prostul și plătești șpaga mai mică»

Eu am început munca prin unități de alimentație publică de pe la vreo 16 ani (full time). Din cauza tinereții, nu aveam prea multă valoare pentru acei inspectori orgolioși care veneau în control, însă tot voiau să-ți facă o mulțime de mizerii. În general, jucam rolul idiotului care tremură, transpiră, se înroșește; făceam toate acestea chiar când eram acoperit. Sînt zeci de mici trucuri ce pot fi folosite aici, și ele au de-a face mai mult cu manipularea psihologică a indivizilor - un bun limbaj al trupului este de asemenea esențial.

Însă nici acești tipi nu erau tocmai cretini; pentru a-i juca, trebuia să fii foarte natural; dar mi-a făcut plăcere să investesc cît a fost nevoie pentru a ajunge la acel nivel; mă amuzam cînd îi vedeam trăgînd concluzii eronante legate de persoana mea. În final, indivizii ajungeau invariabil la concluzia că nu am inteligența și experiența care să-mi permită să fac găinării mari și că nu ar putea stoarce prea mult de la mine.

Mai tîrziu, am realizat că totul depinde de așteptările celor aflați într-o poziție influentă. Dacă elementele legate de potențiala victimă le sugerează acestora că ea are resurse, influență, prezintă încredere etc., atunci ei își ajustează așteptările legate de ceea ce poate ea produce și, instinctiv, se mobilizează pentru a investi proporțional în acea oportunitate.

Asadar, regula simplă este să eviți o situație în care să fii perceput ca o bună sursă potențială de venit. „Dress code”-ul, „body language”-ul și limbajul însuși devin acel ceva de care ai nevoie pentru a cîștiga influență, și dacă sînt bine controlate, ele devin arme pe care le poți folosi tu însuși pentru a te proteja în diferite situații.

Îmi aduc aminte de experiențele unui văr de-al meu care încerca să-și deschidă o mică afacere prin 1990 și care, pentru a-și demonstra

profesionalismul, inițial mergea în costum pentru toate aprobările. Foarte curînd și-a schimbat tactica și vă asigur că, mergînd în haine ponosite după aceste aprobări, a scăpat cu mult mai ieftin în final.

Dacă prin elementele descrise mai sus reușești să crezi imaginea unei situații ce nu intra în standardul și, implicit, așteptările pe care persoana respectivă le are de la situație, calculul ei este simplu: „Chiar dacă nu e cît mă așteptam, e totuși ceva; chiar dacă nu e cine știe ce, de ce să refuz? Dacă nu pot obține din situația asta mai mult, e bine și mai puțin.”

În plus, dacă situația permite, ei contează pe menținerea unei legături în care persoana respectivă ar mai putea plăti în alte forme diferența respectivă. Este o bună idee să menționezi pe departe, foarte delicat, elemente care i-ar putea face să creadă că astfel de oportunități există. Pentru o persoană de rînd, astfel de sugestii ar trebui să fie imperceptibile, dar cineva care ia șpagă în fiecare zi și-a dezvoltat simțuri și metode care îi permit să le depisteze instinctiv.

Bineînțeles că cele de mai sus sînt doar cîteva dintre variabilele care influențează deciziile în orice situație. Natura tranzacției, conjunctura în care ea are loc etc. rămîn foarte importante, dar elementele discutate pot influența într-o mare măsură.

În aeroport, obișnuiam să-mi aduc tot felul de taxabile și valizele cu 20% peste greutatea normală și nu am avut, cred, niciodată probleme. În condițiile în care activitățile vameșilor sînt relativ strict controlate (aeroporturile sînt mai vizibile decît punctele de frontieră), ai de-a face mai mult cu indivizi prea puțin versați, însă principiile de bază rămîn aceleași. Situația s-a schimbat mult după 9/11 în Vest, însă îmi închipui că ai putea scăpa mai ușor dacă le-ai mări tipilor nivelul de disconfort în timpul interacțiunii. Ce naiba să recomand aici? Lasă-ți resturi de mîncare între dinți, împrăștie mărunțiș și aleargă după el prin sală, dă semne de vreo boală, fă să-ți miroasă gura și vorbește-le de foarte aproape și foarte tare, scoate-ți pașaportul din chiloți etc.

În România, strategia ar fi alta. Încearcă să intri printre primii în linie și mișcă-te cît poți de încet. Și-ar putea permite foarte puține cu tine cînd zeci de ochi nerăbdători și șucăriți sînt ațintiți asupra voastră.

Dacă nu ai ocazia unei aglomerații, conform principiului menționat anterior, bagă numai cîteva bacnote de 1 dolar în pașaport (banii de cîrăuș). Metoda

mea preferată în anii trecuți era să identific cel mai „smart-looking and popular” cărăuș de pe-acolo și să-l pun să-mi ia bagajul. Acești tipi făceau lovele numai în scurtul răgaz în care călătorii trec prin vamă, deci este esențial pentru ei să manevreze cât mai multe bagaje în cât mai scurt timp. Dacă sînt reținuți inutil de tovarășii vameși (cu care probabil stau la cîte o țigare și povești între curse), ei pierd însemnate procente din venitul zilnic. Avînd în vedere rapiditatea cu care treceam prin vamă cînd le solicitam serviciile, cred că raționamentul meu era sănătos (iar costul de vamă de numai cîtiva dolari).

(Anchete.ro)

Comentarii la lecție ale elevilor premianți

■ Nu mă consider vinovat că dau șpagă funcționarului corupt (ca să obțin un drept ce oricum mi se cuvine), dar acesta să nu aștepte milă sau înțelegere de la mine. Oricînd voi depune mărturie împotriva lui, indiferent cîți copii are. Iar șpaga nu i-o ofer decît dacă mi-o cere explicit - dar atunci nu ezit. În fond, trebuie să trăiesc și eu pe pămîntul acesta.

Vameșul care-mi cere mită trebuie să fie conștient că în momentul în care am dovezi, îl voi da în gît fără cea mai mică urmă de regret. Probabil de asta nici nu-mi cere. Cînd am fost în Ungaria, șoferul ne-a cerut bani „să dea la vameș”. I-am spus că-i dau cu o singură condiție: să-mi dea chitanță!

Urmarea a fost că nu a mai luat bani de la mine. Asta este, cred, cea mai bună metodă de a lupta împotriva șpăgii - cere chitanță pentru orice ban pe care-l plătești!

■ Oriunde în lume, o afacere necesită relații. În afară de cazul în care vii cu o idee nouă de produs sau de serviciu, deci în cazul în care te chinui să răzbești pe piață oferind ceea ce mai oferă și alții, una din condițiile de bază este să ai „network”.

Chiar azi citeam în secțiunea de business a unui ziar despre cît de mult l-a ajutat pe un patron faptul că juca foarte bine golf.... în US există multe cluburi de golf unde abonamentul anual costă zeci de mii de dolari. Cu toate astea merită, pentru că, fiind membrache acolo, cunoști o mulțime de oameni cu aceleași posibilități financiare ca și tine, și... iată cum se face

networking-ul. Desigur, dacă te cheama Goldfarb, iar nu Popescu, este și mai bine. Marea majoritate a afacerilor se fac pe iahturi, în stațiuni de lux de prin nu știu ce insule tropicale sau pe terenurile de golf (exclusive, desigur).

La noi, acest fapt se manifestă (încă) prin a cunoaște pe cineva de la „secu”. Pe măsură ce societatea se va maturiza, nu va mai fi nevoie să cunoști pe cineva de la „secu”, ci să cunoști, pur și simplu, oameni cu influență.

■ Într-o afacere e musai să fie doi oameni. Unul deștept care se pricepe în ceea ce o să facă (domeniul firmei) și unul cu relații, care o să aducă clienți și o să faciliteze comerțul. (Excepție face cazul extraordinar în care unu' face amîndouă chestiile deodată - știe ce face și are relații). Un exemplu real: un foarte bun muzician și-a făcut studio muzical și a băgat mii de dolari în el, dar nu avea clienți. Atunci m-a contactat pe mine, deoarece eu, lucrînd într-un anumit mediu, știu foarte mulți oameni influenți. Am devenit colaboratorul lui și am adus clienți. Acum treaba merge foarte bine.

Concluzii

■ Funcționarul corupt ar trebui să fie conștient că, într-o bună zi, una dintre persoanele de la care a luat șpagă l-ar putea da în gît!

■ Oriunde în lume, o afacere necesită relații. În România acestea se numesc „pile” și de multe ori nu funcționează dacă nu sînt „stimulate” cu o mică atenție.

■ Într-o afacere e bine să fie implicați doi oameni: unul care se pricepe la domeniul afacerii și altul care se pricepe să dea șpagă.

Te m ă p e n t r u a c a s ă
(pentru elevii cu bani, dar fără relații!)

În următoarea jumătate de an, deschideți-vă un mic restaurant. Aveți grijă ca ospătarii să fie aleși pe sprînceană, vesela să fie curată, ambianța șic, micii mari și gustoși, prețurile agreabile.

a). Comunicați-ne cît v-au costat în total „șpăgile” pe care le-ați împărțit în dreapta și-n stînga ca să vă deschideți birtul?

b). Cît a rezistat afacerea voastră, presupunînd că pe o rază de cîteva sute de metri în jurul restaurantului există cel puțin o bodegă a unui „șmecher”, cu manele la maxim, grătar care afumă, halbe soioase, dar unde se opresc toți polițiștii și funcționarii din cartier?

Șpaga pentru spațiu comercial

E x e m p l u

Autor: Codreanu

Localitatea: Bacău

Șpaga: 15 euro/mp

Spațiile care au fost deținute de Cooperativele Meșteșugărești au ajuns o importantă sursă de profit pentru conducerea acestora. Prețurile pe care le plătesc societățile comerciale care își desfășoară activitatea în aceste locații sînt derizorii.

Surse din cadrul Cooperației afirmă că prețurile foarte mici sînt completate de „cadouri” substanțiale pentru cei care semnează aceste contracte.

„Cît se dă pe metru pătrat?” „10-11 (euro, n.r.) pe act, restul pînă la 26, la negru, dar nu cred că mai găsești vreun spațiu”, a răspuns cu zîmbetul pe buze unul dintre chiriași.

Rețineți!

Dacă ești un mic întreprinzător și vrei să-ți cumperi un teren, nu te interesa doar cît costă oficial un metru pătrat de pămînt, ci află și prețul său „la negru”.

Șpaga pentru terenuri

Vînzarea terenurilor necesită eliberarea unui certificat fiscal. Se percep sume de cîteva mii de dolari. Pentru a se acoperi șpaga, se taie o chitanță care arată că banii ar fi fost împrumutați, chipurile, persoanei din administrația publică locală.

Exemplu

(ziarul „Adevărul”, 25 iulie 2003)

Secretarul Primăriei Valul lui Traian arestat de PNA pentru corupție: el a fost prins în timp ce lua 3.000 de dolari mită.

Procurorii PNA Constanța au emis mandat de arestare pe o perioadă de 30 de zile pe numele lui Beca Stere, secretarul Primăriei din comuna Valul lui Traian, sub acuzația de luare de mită. Beca pretinsese 3.000 de dolari pentru eliberarea unui certificat fiscal necesar vînzării a 1.000 mp teren intravilan și a fost prins în flagrant, în timp ce primea acești bani. Ancheta a stabilit că arestatul reușise să-l determine pe proprietarul de drept al terenului să semneze o chitanță de mîină, într-un singur exemplar, prin care, chipurile, 2.500 de dolari ar fi fost „împrumutați” de el denunțătorului.

Pentru a-și intimida victima și a o convinge să aducă suma cerută, se precizează într-un comunicat PNA, el a invocat unele „discordanțe” între certificatul de moștenitor și măsurile cadastrale impuse prin „autoritatea” funcției sale de secretar, insinuînd chiar că, avînd pîinea și cuțitul, poate pune la cale o licitație pentru vînzarea-cumpărarea oricărui teren, la care să interzică participarea... proprietarului de drept.

Atenție!

Funcționarii publici cunosc diverse tertipuri prin care reușesc să-și intimideze „victimele”. Fii mereu atent la ce acte semnezi și, cînd nu ești sigur pe tine, consultă legislația în vigoare!

Recuperare TVA

Problema rezolvată
(pentru firme cu „mușchi tari”)

Premisă

Ești o firmă cu mușchi tari (adică mult cash) și cu ceva TVA de recuperat de la stat, în mod legal, evident, dar ai nevoie de bani în timp scurt (adică vreo 2-3 luni!).

Cerință

Cum scapi de lunga hărțuială a funcționarilor de la Administrația Financiară?

Rezolvare

Închei un contract cu un „consilier economic și financiar”. În baza contractului, consilierul, fost angajat al structurilor (minister, administrația centrală, curtea de conturi etc.), îți intermediază relația cu Administrația Financiară în timpul controlului care urmează cererii tale de rambursare de TVA. Controlul decurge firesc, cu mai puține frecuşuri ca de obicei, iar funcționarele îți vorbesc normal. Adică nu urlă la tine. De ce oare? Pentru că tu îl plătești pe consilier (eventual o rudă a funcționarului public, pentru acoperire), cu o sumă deloc neglijabilă (cîteva sute de dolari pe lună, sau chiar 1000). Din acești bani, o parte revine celor care vin în control și șefilor lor, și asta explică tonul normal, calm, al vocilor lor...

Variantă

Dacă nu ai un nume sonor, dar ai o fire mai prietenoasă, te duci cu dosarul la Administrație de mai multe ori, pînă te trezești prieten la cataramă cu cel care vine în control. Apoi, după ce cari flori, cafele, obiecte de decor, sticle de băuturi fine, într-o bună zi vei ieși fericit de acolo, ținînd în mînă un bilețel pe care Măria sa directoarea administrației ți-a scris numele parfumului ei preferat. Îl cumperi, i-l dai, iar problema ta (doar în cazul unor cereri îndreptățite!) se rezolvă după o lună de alergătură!

Din păcate, la o zi după ce îi dai parfumul directoarei, chipul tău și numele firmei reintră în anonimat. Dar nu-i nimic, vin sărbătorile de iarnă, Ziua Femeii, Sfînta Maria sau Paștele și ai ocazia să întreții viu focul relației „de afaceri” cu fiscul român!

Concluzie

Chiar dacă nu ai un „prieten” plătit care să joace rolul unui intermediar (vezi conductoare de legătură), îți poți face alții pe parcursul demersurilor tale. Orice funcționar public este dispus să se „împrietenească” cu tine relativ repede.

Atenție !

Orice prietenie trebuie „întreținută”! Nu uita de sărbătorile legale, momente prielnice în care poți să mai pui o „cărămidă” la baza relației tale cu funcționarul public!

Agenți economici

Lectură

„Nu spun că am dovezi certe, nimeni nu umblă cu reportofonul în buzunar dacă nu este ziarist, dar am întâlnit la foarte mulți agenți economici următoarea poveste:

- Bună ziua, sîntem de la gardă/finanțe/mediu/protecția consumatorului etc. Am venit să facem un control.

- Bună ziua, poftiți ...

-Uitați ce e, doamnă (domnule), mai trebuie să ajungem și în altă parte și ne cam grăbim, așa că, vă rog, nu am dori să pierdem timpul. Pe scurt, vă dau o amenda de x... lei - găsim noi ceva - și nu vă mai fac nici un control. (Necunoscuta „x” variază, în funcție de mărimea firmei, de la 2 milioane la 10 milioane sau chiar mai mult).

Cam așa decurg controalele în majoritatea cazurilor. Procesul verbal se completează, amenda se plătește (atenție - contra chitanță!).

Unii pleacă mai departe cu sacoșele pline - aceea e șpaga luată în nume personal și e altă poveste!

Toate acestea se întîmplă în cazul firmelor mici. Unul dintre acești controlori a mărturisit, de altfel, că „șefii nici nu vor să audă că am fost în control fără să dăm nici o amendă. Dacă nu venim cu chitanțele amenzilor date, în opinia lor, ori sîntem corupți, ori sîntem incapabili. Așa că trimit o altă echipă!”

La o firmă mare, în schimb, unul din acești indivizi care nu reușea să găsească nici o anomalie în taxele pentru asigurări (ba mai mult, firma virase din eroare ceva mai mult și, normal, cerea compensare de plăți), inspectorul (de la asigurări sociale) a început să amenințe: „Am să iau fiecare carte de muncă în parte și am să le verific”, de parcă în mod normal nu asta trebuia oricum să facă! În final, în cazul despre care povestesc, salariații din compartimentul respectiv au pus mîna de la mîna (din banii lor) și au plătit o amendă (e adevărat, simbolică) pentru ca domnul inspector să nu plece supărat. Iar domnul inspector nu a verificat cărțile de

muncă (deși nici acolo nu ar fi găsit erori). Soluția cu „Nu plătim, domnule - să facă ce control vrea!” a picat în momentul în care juristul a arătat ce cheltuieli și bătaie de cap reprezintă un proces de contestare a unui proces verbal alcătuit cu rea credință.

Repetarea poveștii - și din partea mai multor organe de control - mă face să cred că la noi administrația financiară joacă rolul băieților ce strâng taxa de protecție pentru boss-ul cel mare. Dacă șeful cel mare dă telefon, inspectorii se fac mici și pleacă singuri, pe principiul «domnu' director știe!»

Concluzii

■ Nici un funcționar public venit în control la firma ta nu pleacă fără o amendă, căci trebuie să se conformeze „cerințelor” pe care le primește „de sus”! Cei care își mai umplu și sacoșele, pe deasupra, o fac pe barba lor!

■ Amenzile pot fi considerate drept „taxe de protecție”. Ele pot fi oficiale, caz în care aduc comision și meritul de a fi îndeplinit planul. Cu un telefon la șefu' cel mare, lucrurile vor merge pe principiul: „știe domn' director”. Da, știe el de ce (sau pentru cât) iartă.

Investițiile și șpaga mascată

Șpaga mascată de pe urma rampei
pentru handicapați

L e c t u r ă

Autor: Cristina Ionescu, „Replica de Constanța”

Localitatea: Constanța

Șpaga: 10 % din contract, 1 vilă

(în materiale de construcții și servicii)

Vă întrebați ce face un director tehnic într-o Universitate? Multe. De pildă, el împarte banii constructorilor unei rampe pentru persoanele cu handicap locomotor.

Poziția deținută de el, aceea de director tehnic, a fost una cheie: parte pentru că dădea mână liberă la bani, parte pentru că era suficient de „în spate”. În jurul personajului central „director tehnic” pot fi puse în evidență mai multe tehnici de manevrare a banului public. În cursul anului 2001, SC Sella Group SRL, firma soției directorului tehnic de la Universitatea „Ovidius”, devine constructorul desemnat prin influența obscură a lui L. S., al unei rampe de acces pentru persoanele cu handicap locomotor, amplastă în clădirea Campusului. Deși obiectivul menționat era de mici dimensiuni, prețul plătit de beneficiar a fost excesiv de mare, respectiv 35 milioane de lei.

La trei ani de la finalizarea lucrărilor, rampa cu pricina se afla într-o stare avansată de degradare, din cauza materialelor improprii utilizate de constructor. Acesta reprezintă doar un exemplu de prejudiciere a instituției ale cărei interese L.S. era plătit să le apere.

În plus, conflictul de interese de care poate fi acuzat L.S. în privința licitației pentru rampă era evident, avînd în vedere că directorul tehnic îndeplinea atît funcția de angajat la firma soției sale, cît și pe cea de membru al comisiei de licitație pentru desemnarea constructorului rampei. Însă cazurile de furt mascat din fondurile bugetare primite de Universitatea

„Ovidius” de-a lungul anilor pentru diferite investiții necesare desfășurării procesului de învățămînt sînt numeroase. Însărcinat prin funcția pe care o deținea să supravegheze și să recepționeze diferitele obiective construite pentru „Ovidius” de unele societăți de profil, Sîrbu cădea la înțelegere cu constructorii pentru a obține diferite avantaje materiale de la aceștia. O astfel de investiție semnificativă, la care se adaugă concesiunea celor două terenuri (obținute în cadrul unei licitații organizate în anul 1991 de Consiliul Local Techirghiol), unul pe numele lui L.S. și celălalt pe numele soției acestuia (L.A.S.), nu pot fi justificate din veniturile anuale obținute de directorul tehnic al Universității „Ovidius”. Astfel, L.S. a obținut anul trecut, conform fișei fiscale și a declarației de venit global completată chiar de el, venituri salariale nete de 92.758.168 lei de la Universitatea „Ovidius” și 6.225.000 lei de la firma soției sale, Sella Group SRL Constanța, unde figurează ca angajat.

Rețineți !

Cazurile de șpagă mascată se traduc adesea prin cotă-parte din fondurile publice pe care o instituție le primește de-a lungul anilor pentru diferite investiții.

Procedul menționat este des întîlnit în perioada de tranziție, în cadrul relațiilor contractuale dintre instituții și companii de stat cu firme private avînd profil de construcții. Este vorba despre avantaje ilegale pe care le obțin atît anumite persoane desemnate de beneficiar să supravegheze lucrările, cît și executantul construcțiilor respective.

Modalități concrete de șpaguire

În acest sens, se practică

două modalități de obținere a avantajelor amintite.

A. O șpagă bănească pe care responsabilul beneficiarului o primește de la executant, pentru a închide ochii la neregulile privind realizarea și recepția construcțiilor.

B. Constructorul acordă reprezentantului beneficiarului o anumită cantitate de materiale de construcții, tot cu titlul de șpagă și cu același scop.

În cazul ambelor modalități utilizate, se supradimensionează în mod intenționat atât obiectivul construit, cât mai ales necesarul de materiale folosite în execuție. În acest mod, firma de construcții se poate alege cu un surplus de materiale pe care le poate utiliza la alte lucrări, din economia de cheltuieli rezultând un profit spectaculos. Deși la prima vedere poate fi greu de crezut, din reducerea doar cu câțiva centimetri față de proiect a unor obiective imobiliare de mari dimensiuni, se pot obține economii de materiale valorînd miliarde de lei.

O altă posibilitate folosită și de firma personajului pomenit la rampa din campus este de a utiliza materiale mai puține și mai proaste decît cele prevăzute în proiect, caz în care se poate afecta grav rezistența în timp a obiectivului, cu posibile consecințe catastrofale pentru viața și integritatea persoanelor ce utilizează respectivele obiective.

Indiferent de modalitatea aleasă, în documentele oficiale privind realizarea construcției se specifică niște costuri „umflate” în timp ce în realitate cheltuielile efective înglobate într-un obiectiv sînt cu mult mai mici. Însă situația cea mai frecvent întîlnită este atunci cînd șpaga oferită de constructor constă într-o cotă-parte din cantitățile de materiale de construcție „economisite”.

Așadar, ca modalități concrete de șpăguire, putem reține o șpagă bănească pe care beneficiarul o primește de la executant sau o șpagă în „materiale de construcții”.

2. Probleme administrative „minore”

Eliberarea certificatului de căsătorie transcris

Problema rezolvată I
(ieftin, dar cu ceva dificultate)

Autor: Ana
Localitatea: Timișoara
Șpaga: 1 pachet de cafea

În vara anului 2003, am venit în Timișoara pentru a transcrie certificatul de căsătorie german în registrul stării civile din România (pentru că altfel nu aș fi putut schimba pașaportul pe numele nou). Am depus toate actele în luna mai și mi s-a spus să revin după 60 de zile.

R e z o l v a r e :

Pasul I . Am revenit două luni mai târziu, mi s-a spus că actele au venit de la București, trebuie doar ca doamna de la „Starea Civilă” să ia un certificat roz și să îl completeze. În prima zi, „doamna” m-a rugat să revin după ora 13:00, pentru că este foarte ocupată.

Pasul II . La ora 13:00 era deja plecată. A doua zi m-a lăsat să aștept aproape o oră, și când am intrat în birou mi-a comunicat că din motivul X Y (ceva stupid, în orice caz) nu este posibilă completarea și m-a rugat să revin următoarea zi.

Pasul III . A treia zi, când mi-a spus că, din nou, nu e posibil, am vociferat la ea 10 minute pentru că peste 2 ore aveam biletul de autocar să mă reîntorc în Germania și am amenințat că merg în audiență la Primar.

După primii trei pași, Ana a realizat că o luase pe căi greșite.

Pasul decisiv

După ce am constatat că primarul nu avea oricum zi de audiență și, conform listei, mi-ar fi venit rândul peste 2 săptămâni, am revenit cu coada între picioare la Starea Civilă, cu un buchet de flori și un plic de cafea și certificatul a fost completat în 3 MINUTE...

Concluzie

O problemă „minoră” care se rezolvă în luni de zile se poate rezolva în trei minute, doar cu un pachet de cafea!

Urgentarea unei adeverințe de șomaj

Problemă rezolvată

Autor: Taranu

Localitatea: București

Șpaga: 200.000 de lei, un pachet de cafea,
o cutie de bomboane

Premisă

E miercuri. Mă duc să scot o adeverință pentru șomaj, care îmi trebuie în 4 zile, altfel pierd indemnizația. Cucoana, care de obicei e grasă și transpirată de efortul pe care îl depune stînd pe scaun, îmi spune răspicat că nu poate să mi-o dea în mai puțin de o săptămînă. O rog frumos și îi prezint situația. Ea - nu și nu.

O mai rog 10 minute, că acasă oricum nu am ce face, dar ea nu se lasă! „Nu înțelegi, domnule, că nu se poate, asta e procedura, nu iese de la semnat decît după 6 zile, ziua de azi deja e trecută, deci abia peste 7 zile”, îmi spune.

Rezolvare

Ies din birou, mă duc repede și cumpăr o cafea și o cutie cu bomboane și mă întorc încrezător, cu gîndul că în felul acesta se rezolvă treaba mai repede. Aș, ce să facă dînsa cu bomboanele, că nu semnează ea, dacă ar fi după ea și azi m-ar rezolva etc.

Scot 200.000 și zic: Pentru colegele care vă ajută! Vineri, în aceeași săptămînă, a fost gata. Cum să nu dau, dacă legea și organizarea internă a unei instituții de stat le permite să te amîne, să te întîrzie, sau chiar să piardă unele acte, fără să pățească nimic?

Concluzie

Uneori cafeaua, chiar dacă conține cofeină, sau ciocolata, bogată în calorii, nu-i dau suficientă energie funcționării de la ghișeu! Cu o sumă mică de bani, însă, poți s-o convingi să sară șotronul!

Cum să nu dau?!

- „înțelepciune” populară -

- Cum să nu dau la doctor, când știu că doar banii îl ajută să aibă mîna fermă în timpul operației?! (Pun pariu că Ciomu nu a primit o șpagă grasă înainte de operație.)
- Cum să nu dau polițistului care mă trage pe dreapta, când știu că doar pentru felul în care arată mașina mea poate să-mi dea o amendă care valorează mai mult decît salariul meu?!
- Cum să nu dau administratorului șpaga de tăcere?! Pentru un nenorocit de zid de 1 mp, care nici nu e de rezistență, trebuie să dau la stat vreo zece milioane (aprobări, arhitect etc.), iar durata pentru obținerea aprobărilor (fără șpagă) este de cel puțin două luni (de plimbări)!
- Cum să nu dau la preot, când nici nu vrea să se uite la mort fără să primească 2.000.000, ca să nu mai vorbesc de gropar, sicriu, mașină care să transporte sicriul, actele de deces etc.? Nu da șpagă, pune-ți ștreangul, dacă ai cu ce!!!

La Casa de Muncă

Exemplu

Autor: Stela

Localitatea: București

Doru Ispase, patronul unei firme de contabilitate, îmi spune că, la Casa de Muncă, șpaga este ceva de la sine înțeles. „Inspectorii vin de dimineață cu câte o cutie goală de carton, pe care o amplasează sub birou, iar la finele zilei de muncă, o iau înapoi, plină, acasă.” Cu toate acestea, normalitatea șpăgii este justificată de patron prin argumentul legilor aberante: „Se dă, în primul rând, din cauza unei birocrății imposibile. Uneori trebuie să fii în cinci locuri deodată, ceea ce este fizic imposibil.” Deja a da șpagă la inspectorii de aici a devenit un fel de „salutare cordială”. Totul începe de la un pachet de cafea sau două-trei pachete de țigări pentru favoruri mici, ajungându-se pînă la câteva sute sau chiar mii de euro. Cea mai mare șpagă pe care a dat-o Doru a fost de trei sute de euro, pentru a scăpa de o amendă de 20 de milioane.

Concluzie

La Casa de Muncă funcționează „cutia milei”. Pînă cînd aceasta nu e plină, funcționarii nu pleacă acasă!

Corupție pe scara de bloc

Exemplu

Verișoara de la țară, incognito la noi pe scară

Autor: Adina Popescu

Localitatea: București

Șpaga: 600.000 de lei

Verișoara din provincie a venit la București pentru susținerea examenului de admitere la facultate. A ales să tragă la singura sa rudă care avea un apartament, proprietate personală, în cartierul Berceni. Și-a stabilit seju-

rul pentru o perioadă de două luni și jumătate, avînd în vedere faptul că trebuia să susțină cîteva cursuri de pregătire cu unul dintre profii din comisie. După numai zece zile s-a sesizat vecina de palier, care a informat administrația despre prezența unui musafir care avea toate șansele să se transforme într-un locatar permanent. Concluziile sale se bazau pe următoarele observații: verișoara avea deja propriile sale chei pentru ușa apartamentului cu pricina, cunoștea destul de bine buticurile din zona unde făcea zilnic cumpărături cu nonșalanță etc. Peste cîteva zile s-a întrunit comitetul de bloc, apoi i s-a comunicat proprietăresei că s-a hotărît că termenul de găzduire a unui musafir este de paisprezece zile; dacă se va depăși acest interval de timp, persoana trebuie trecută la întreținere, în luna respectivă. Proprietăreasa a avut o întrevvedere între patru ochi cu administratorul - de altfel, și instalatorul blocului - în care i-a explicat adevărata situație. I-a oferit direct o bancnotă de cinci sute de mii, cu condiția ca în cazul altor musafiri de un week-end, două, să calmeze vecinele prea vigilente. Administratorul s-a codit, a făcut cîteva calcule, după care a spus ceva de genul: Locuiți la etajul opt; asta înseamnă că ruda dvs. este încă o persoană de la etajele superioare care folosește liftu' de cel puțin două, trei ori pe zi... știți cît ne-au costat reparațiile la lift din ultima lună?... dacă ați fi stat la etajul unu, alta ar fi fost treaba! Proprietăreasa a mai scos din buzunar încă o sută de mii. Era jenată, mai ales că administratorul refuza să mai primească vreun ban; a insistat, bîguind ceva despre un cadou sau ciocolată pentru nepot. Diferența la întreținere între două și trei persoane, pentru două luni și jumătate, ajungea undeva în jurul sumei de cinci sute de mii.

Atenție !

Adminstratorii sînt oameni „de înțeles”, dar aveți grijă la vecinele prea vigilente!

„Plicul” de la poștă

Exemplu 1

Autor: Stela

Localitate: București

Șpaga: 500.000 de lei.

Dacă vrei să trimiți un colet în străinătate, trebuie să citești cu atenție panoul cu obiecte restricționate. Nu ai voie să trimiți obiecte inflamabile, semințe, sau obiecte de patrimoniu. Cărți mai vechi de 1950, bijuterii, picturi. Bineînțeles, dacă vrei să cotizezi, panoul poate fi interpretat, iar obiectul pe care vrei să îl strecuri poate ajunge la destinatar. Sau poate nu. Miruna D. a trimis, cadou de nuntă, o casetă de argint plină cu semințe de legume, mesaj simbolic tinerilor însurăței. Strecurînd, pe sub vigilența funcționarei, 500 de mii de lei. Caseta nu a ajuns niciodată la destinație.

Exemplu 2

Autor: cititor

Localitatea: București

Șpaga: 500.000 de lei

Ieri am primit din Germania telefonul pe care l-am așteptat trei săptămîni. M-am dus la oficiul poștal nr. 3. Acolo m-au invitat la vamă și mi-au spus să aștept nițel, să mi se calculeze vama. Am întrebat dacă o fi mult. Mi s-a răspuns că destul. Buuun....

Nenea s-a întors ca să-mi spună, cu o bucurie răutăcioasă în suflet, că am de plătit puțin peste 5 MILIOANE de lei vamă. Evident, am rămas fără reacție! Eu am dat cam 120 de euro pe telefon și transport, plus încă 10 pentru trimiterea banilor și eram cu băiatul căruia îl vindeam, cu 7,3 milioane.

Deci, am rămas fără replică. Nenea mi-a zis că n-are ce să îmi facă, așa a pus statul tarifele, ca să încurajeze vânzarea internă, că de ce nu m-am interesat, că asta e și că telefonul va sta 30 de zile la ei, poate mă hotărâsc ce voi face! Am zis „Domnu’, nu ne înțelegem și noi ca oamenii?” A zis că nu, că „ce, mi se pare că e vama lui?” etc. Așa că i-am spus că plătesc și asta e, învățătură de minte! Am luat banii de la client și am intrat în ghișeu cu ei

în mână. A fost foarte surprins să mă vadă că vin să plătesc. L-am întrebat așa, pentru cultura mea generală, dacă telefonul era fără cameră video, cam cât era vama. Mi-a zis că 600.000 de lei. L-am luat cu „domnu’, păi nu putem să facem așa, că nu scrie pe cutie că e cu cameră, că ne înțelegem...” A respirat adânc, a ridicat brațele spre cer, a luat foaia care venise de la Deutsche Post, a îndoit-o în mână și a aruncat-o direct în mijlocul sălii, spunându-mi că-l omor cu zile, să iau telefonul și să plec repede de acolo, neuitînd ca în timp ce zicea acele vorbe mari să deschidă un sertar, în care am introdus și eu 500.000!

Uraaaaaaaaaaaaaa! Am economisit 4,5 milioane! Cu ocazia asta, trebuie să recunosc, am fost fericit că trăiesc în România, pentru că altfel ar fi trebuit să plătesc! Deci, mulțumesc, nenea, și altădată, tot pe la tine trec! Parol!

Rețineți !

La poștă, dacă vrei să depui sau să iei mai mult de un plic, trebuie să ai pregătit în buzunar un alt plic. Iar cu „marfa” se rezolvă de la sine!

Temă de studiu

Cum comentați atitudinea față de șpagă de care a dat dovadă, într-un final, autorul ultimului exemplu? Ești cu adevărat „fericit” că trăiești în România pentru faptul că anumiți funcționari binevoitori „te scutesc” de taxele pe care, în mod normal, trebuie să le plătești? Motivați răspunsul.

Alte exemple

- Altă șpagă: taxele de deconectare de la Radet. Plătești să vină să îți facă deconectarea, îți dau chitanță, aștepti mult și bine, chemi o altă echipă pe banii tăi și problema e rezolvată. Dacă îi dai în judecată pe cei de Radet, chiar dacă ți se dă dreptate, aștepti mult și bine, la fel ca TVA-urile refuzate a fi returnate pentru unele firme. Dacă în SUA plata taxelor este mai sigură ca moartea, în România șpaga este chiar peste plata taxelor și peste moarte! Când mori, nu scapi nici de popă și nici de gropar.
- Am dat șpagă anul trecut 500.000, la Casa de Căsătorii sector 4, ca să ne pună nunta la ora 10:00. Eu, unul, nu aș fi dat, da’ te pui cu soacra?

3. (DE) PLASAREA ȘPĂGII ÎN MIJLOACELE DE TRANSPORT

Cum scapi fără bilet pe cursele de transport în comun

Controlorii sînt o specie aparte. De obicei, știi cu cine ai de-a face. Sînt îmbrăcați standard. Stau la o șuetă sau înghiontesc vreun contravențional prin stații. Îi amenință cu aceeași răsufată plimbare pînă la secție. Sînt grupați, deși urcă separat pe cele trei uși. Senzația de a fi atacat de rechini e foarte puternică.

Control pe autobuzul I36

Problemă rezolvată

Autor: Iulian

Localitatea: București

Șpaga: 20.000 de LEI

Premisă

Te-ai urcat în autobuz, fără bilet. De obicei, pe controlori îi vezi într-o stație și reușești să cobori înainte să urce ei. Totuși, dacă nu ai timp să cobori, aștepți.

Rezolvare

Speri să prindă pe unul înaintea ta, ca să poți să te strecuri la următoarea stație. Înjuri stopurile. Îți apare legitimația sub nas și faci pe prostul. Nu e bine să te cerți. Invoci motive: n-am avut timp... am alergat... mi-a expirat ieri... n-am găsit. Ei recită poezia. Actele trebuie să fie la dos. Le caută superficial, nu le găsesc. Bagă chestia cu secția. Nu percuțezi. Cobori cu ei la prima stație. „Chiar n-ați avut zece mii de lei pentru un bilet?!” Patetic. Sună deja „a cerșeală”. Îți deșarți buzunarele. Ceva mărunțis. Dacă chiar n-ai acte, nu mai stau să numere. Îl verși în buzunarele lor. Patru de cinci

mii, trei de o mie și patru de cinci sute. Te simți umilit. Ai pierdut timp și e cea mai jalnică șpagă pe care ai prestat-o în ultima vreme.

Concluzie

Dacă ești prins de controlori, fără bilet, te poți „scoate” și cu ceva mărunțiș, doar în cazul în care ții actele „la dos”. (Trebuie și ei să-și îndeplinească „planul” de amenzi!)

Un loc într-o cursă TAROM

Exemplu

Autor: Adina

Localitatea: București

Șpaga: 10 euro

„Vreau un bilet pentru o cursă spre Istanbul, pentru vineri în cursul dimineții!” Angajata clipește des, apoi zîmbește amabil, dar trist - nu te poate ajuta, în această perioadă a anului e o afluență mare de turiști, s-au cumpărat bilete cu două, trei săptămîni înainte, plus nu știu ce măsuri de securitate la aeroport. Concluzia: „Vă putem oferi un bilet abia pentru joia viitoare dacă vă convine!”. Tot amabil, dar sec. Clientul nu e turist, e om de afaceri de talie mică, e musai să ajungă la Istanbul vineri. Stă nehotărît și ofuscat cu banii în mînă. În agenție nu mai e aproape nimeni. Vara, ora prînzului. Se gîndește deja la perspectiva autocarului: transpirație, disconfort, ore petrecute în vamă, șnapani, curve. „Totuși, poate vă mai puteți uita o dată!” Angajata, destul de înțepată (poate că s-a săturat să tot faciliteze transportul spre Antalya, să deschidă porți spre un paradis oriental, de altfel, destul de ieftin, cînd ea nu-și permite nici măcar o mini-vacanță la Eforie...), verifică calculatorul. Ton profesional: „Nu ne-a mai rămas nimic... îmi pare rău!” Bărbatul se uită în jur; într-adevăr, agenția e pustie, puțina lume din jur cască amorțită. Pune banii jos și mai pune și o bancnotă de zece euro. Angajata, cu privirea fixată pe ecranul monitorului, dar trăgînd cu coada ochiului, zîmbește brusc: „Cred că a mai rămas un loc la cursa de la zece și un sfert... ați avut noroc!... un domn a renunțat chiar

azi de dimineață!” la banii pentru bilet, la un loc cu cei zece euro. Butonează din nou calculatorul, plictisită. Întinde biletul. Clientul pleacă. Cu zece euro în plus, paradisul de la Eforie pare mult mai aproape!

Concluzie

Poți pleca cu avionul în orice colț al lumii, la orice oră și cu orice cursă, dacă dispui de bancnote „mici” pe care să le oferi în „dar” angajatelor agențiilor de bilete!

Cum transporti o motocicletă cu trenul

Exemplu

Autor: fără nume

Localitatea: Bistrița

Șpaga: 20.000 de lei

Am dat șpagă 20.000 ca să transport o motocicletă din Iași pînă la Bistrița. Dacă o puneam într-un vagon de marfă sau dacă o transportam „corect”, mă costa de „n” ori mai mult. Rezolvați asta și multe altele, și nu o să mai dăm șpagă!

„Mersul” șpăgii pe cursele auto interurbane

Exemplu

Autor: Anchete.ro

Localitatea: Cluj

Șpaga: 120.000 de lei

Un fapt aparent trecător... în data de 8 septembrie 2003, mă întorceam de la țară împreună cu prietenul meu pe ruta Brad (jud. Hunedoara) - Cluj-Napoca (jud. Cluj). Legătura între cele două orașe este asigurată de societatea de transport CrisBus SA din Brad printr-o cursă zilnică, cu plecare la ora 6:35 dimineața din Brad și sosire... cam pe la 11:30 în Cluj. Am călătorit de multe ori cu această cursă și am înfîlnit tot felul de șoferi,

unii mai omenoși, alții mai răi decît cîinii turbați. Dar domnul șofer J. R., care a făcut cursa din 8 septembrie, i-a întrecut pe toți. Noi aveam cele două biciclete drept bagaj (plus două rucsăcele mici, pe care oricum le-am luat cu noi în autocar), pentru care, la venirea de la Cluj, în urmă cu o lună, un alt șofer (categoria mai omenos) nu ne-a luat suprataxă. Dar acest J. R. ne-a deschis cala bagajelor și ne-a lătrat în față scurt: „Vă costă un bilet întreg, altfel nu avem ce discuta!”. Biletul costa 120.000 de lei. Am plătit cele două bilete de călătorie în mod normal, apoi a cerut „taxa” pe biciclete, „că altfel ni le dă jos urgent!”. I-am dat cei 120.000 de lei, contravaloarea celui de-al treilea bilet, dar, evident, pentru aceștia nu a tăiat nici un bilet. Nicăieri în autocar nu era vreun anunț cu specificări de genul „pentru bagaje mai mari de... se percepe suprataxa în conformitate cu...” și nu am fost noi singurii taxați... Oricine are de trimis un colet sau are un bagaj mai mare ori mai... scump (ca, spre exemplu, o bicicletă), trebuie să îl plătească pe domnul J. R., altfel dumnealui se supără și își zburlește mustața... și la noi și-a zburlit-o, a doua oară, cînd am coborît în Cluj, urlînd pe gemulețul lui să ne mișcăm mai repede, că el nu are timp să stea după noi. Nu am încercat să fac un calcul... cam cîți bani i-au intrat în buzunar numai la dus spre Cluj; doar după-amiază urma să se și întoarcă, alți oameni, alte bagaje, alți bani...

Concluzie

Uneori, pe cursele de transport intrerjudețene de tip „rată”, bagajele trebuie să plătească o șpagă pentru a putea călători!

Recapitulare

- În administrație, traseul șpagii se desfășoară sub forma unui circuit. Circuitul în care șpaga ajunge unde trebuie, iar problemele tale se rezolvă, se numeste circuit închis. Circuitul în care șpaga este insuficientă sau se pierde pe drum, iar tu rămii cu buza umflată, se numește circuit deschis.
- Micii funcționari care sînt acuzați public că iau mită sau sînt prinși în flagrant, spre deliciul mass-media, dar și al cetățeanului obișnuit, joacă rolul de paratrăznete.
- Funcționarul corupt ar trebui să fie conștient că, într-o bună zi, una dintre persoanele de la care a luat șpagă l-ar putea da în gît!
- Oriunde în lume, o afacere necesită relații. În România, acestea se numesc „pile” și de multe ori nu funcționează dacă nu sînt „stimulate” cu o mică atenție.
- Într-o afacere e bine să fie implicați doi oameni: unul care se pricepe la domeniul afacerii și altul care se pricepe să dea șpaga.
- Dacă ești un mic întreprinzător și vrei să-ți cumperi un teren, nu te interesa doar cît costă oficial un metru pătrat de pămînt, ci află și de prețul său „la negru”.
- Funcționarii publici cunosc diverse tertipuri prin care reușesc să-și intimideze „victimele”. Fii mereu atent la ce acte semnezi și, cînd nu ești sigur pe tine, consultă legislația în vigoare!
- Chiar dacă nu ai un „prieten” plătit care să joace rolul unui intermediar (vezi conductoare de legătură), îți poți face alții pe parcursul demersurilor tale. Orice funcționar public este dispus să se „împrietenească” cu tine relativ repede.
- Orice prietenie trebuie „întreținută”! Nu uita de sărbătorile legale, momente prielnice în care poți să mai pui o „cărămidă” la baza relației tale cu funcționarul public!
- Nici un funcționar public venit în control la firma ta nu pleacă fără o amendă, căci trebuie să se conformeze „cerințelor” pe care le primește „de sus”! Cei care își mai umplu și sacoșele, pe deasupra, o fac pe barba lor!
- Cazurile de șpagă mascată cu diferite investiții.

- O problemă „minoră” care se rezolvă în luni de zile se poate rezolva în trei minute, doar cu un pachet de cafea!
- Uneori cafeaua, chiar dacă conține cofeină, sau ciocolata, bogată în calorii, nu-i dau suficientă energie funcționării de la ghișeu! Cu o sumă mică de bani poți, în schimb, s-o convingi să sară șotronul!
- La Casa de Muncă funcționează „cutia milei”. Pînă cînd aceasta nu e plină, funcționarii nu pleacă acasă!
- Administratorii sînt oameni „de înțeles”, dar aveți grijă la vecinele prea vigilente!
- La poștă, dacă vrei să depui sau să iei mai mult de un plic, trebuie să ai pregătit în buzunar un alt plic. Iar cu „marfa” se rezolvă de la sine!
- Dacă ești prins de controlori fără bilet, te poți „scoate” și cu ceva mărunțiș, doar în cazul în care ții actele „la dos”. (Trebuie și ei să-și îndeplinească „planul” de amenzi!)
- Poți pleca cu avionul în orice colț al lumii, la orice oră și cu orice cursă, dacă dispui de bancnote „mici” pe care să le oferi în „dar” angajatelor agențiilor de bilete!
- Uneori, pe cursele de transport intrerjudețene de tip „rată”, bagajele trebuie să plătească o șpagă pentru a putea călători!

Întrebări. Exerciții. Probleme.

1. Care este rolul unei surse de șpagă într-un circuit administrativ?
2. Dați exemplu cîteva persoane din anturajul vostru care joacă rolul de semiconductoare. Descrieți caracteristicile acestora.
3. Pentru ca șpaga dată de tine să-ți aducă foloase, circuitul administrativ trebuie să fie unul deschis? Motivați răspunsul.
4. Pentru „urgentarea” unui dosar de pensie s-au „cotizat” la data de 1 august 1 milion de lei, un pachet de cafea, o cutie de praline și un buchet de flori. La ce dată se va primi prima pensie?
5. Enumerați cîteva procedee prin care se poate introduce șpaga la primărie, indicînd și dispozitivul care ajută la plasarea sa (plic, cutie, pachet etc.).

6. Cum puteți conecta un șef de serviciu de la „Investiții” și altul de „Mantenanță” la șpaga dată de voi, pentru a încheia o afacere cu o regie autonomă? Faceți schița montajului.
7. Pînă la ce temperatură se poate încălzi atmosfera unui birou de la Administrația Financiară, cu ajutorul sumei de 100 de euro?
8. Cum puteți demonstra experimental că șpaga din mediul lichid are o „valoare” mai mică decît cea din mediul solid?
9. Cine efectuează lucrul mecanic necesar obținerii unei aprobări de construcție, într-o porțiune de circuit a primăriei?
10. Se modifică rezistența unui funcționar la șpagă, dacă se dublează suma?
11. Un fierbător electric din spatele ghișeului de la Administrația Financiară încălzește 250 ml de apă de la temperatura de 20 grade Celsius la 80 grade Celsius în 10 minute. Cît de rapid trebuie să-i plasați funcționarei plicul cu cafea?

RECRUTAREA ȘPĂGII ÎN ARMATA ROMÂNĂ

Dacă nu ai chef să fii luat cu arcanul în armată, să stai în cazarmă cu oameni pe care nu-i cunoști și cu care n-ai ce comunica, să-ți pierzi timpul șase luni sau un an de zile, să-ți distrugi nervii, să bei vodcă „genocid”, să faci instrucție pînă-ți iese limba afară de-un cot, să-și bată joc de tine un gradat cu zece clase și, din întâmplare, să te mai și împuște vreunul, mai slab de înger, ești nevoit să dai șpaga de rigoare ca să „scapi” și să poți să-ți vezi de viața ta.

Revaluează-ți cunoștințele dobîndite din celelalte capitole ale Manualului de șpagă și pregătește-te pentru momentul decisiv în care va trebui să „cotizezi” pentru a uita definitiv ce presupune uniforma de soldat!

Mărimea șpăgii la recrutare

Valoarea șpăgii pentru descurcăreți este de **500 USD - livret cu grad, 300 USD - livret de soldat simplu.**

Operațiunea: „Amînarea”

Povestea unui descurcăreț

Lectură

Teodor, absolvent de facultate, a fost „prins” de ofițerii cu încorporarea taman cînd a crezut că a scăpat. A trebuit să se prezinte la examenul medical și, cum îi mergea mintea și „papagalul”, a alunecat pe lîngă ofițerul cu încorporarea, cu vorba dulce. „Aveți nevoie de niște rechizite? Păi de ce

nu spuneți? Păi de unde lucrez eu acuma, vă fac rost pe gratis de tot ce aveți nevoie, domnu' ofițer!" Trațind cu domnul ofițer o intermediere la domnul doctor pe un top de hîrtie, Teo a făcut rost de o amînare pe caz de boală, lăsînd drept dovadă a incapacității fizice de a presta sub drapel îndatoririle de cetățean al patriei doar 400 de euro.

Este de reținut performanța lui Teo. În mod normal, livretul satisfacerii serviciului militar la „F.F.” poate costa cîteva mii bune de euro și mai multă bătaie de cap.

Etapa I

Găsirea unui intermediar către cineva „cu autoritate”. Intermediarul e mulțumit cu un plocon relativ ieftin - o sticlă de whisky sau cu un cartuș de țigări.

Etapa II

Înțelegerea cu... o persoană „cu grad” și influență sau cu un doctor militar a cărui ștampilă îți poate clasa dosarul.

Exemple

- Am dat 600 de parai la un medic-colonel de la o unitate militară din București ca să pasez armata.
- Un amic a scăpat cu 450 de dolari.
- 750 de dolari la un doctor de la spitalul militar și te-a făcut inapt, handicapat, psihopat și ce mai vrei pe lîngă! Sau aceiași bani la anumite persoane de la centrul de recrutare de care aparții.
- Un prieten d' al meu a dat doar 3.5 milioane, plus vreo 2 sticle de whisky (nu de cea mai bună calitate), plus un cartus de Kent, și e OK... free as a bird!

O problemă „de onoare”

„Am găsit un doctor la Spitalul Militar, am bătut palma cu el pentru 1500 de parai, și de pomană; nu tu livret, nu tu nimic... nici măcar un certificat amărît de amînare”, povesteste R.C. Pe ultima sută de metri, doctorul, mai bogat cu 1500 de dolari, parcă intrase în pămînt, cu bani cu tot, iar donatorul a trebuit să facă pe patriotul timp de cîteva luni. Mai puține, ce e drept, pentru că alți bani și-au găsit, pînă la urmă, drumul spre inima unui

om de suflet și cuvînt, care a semnat permisii peste permisii, iar ultima lună din armată R.C. și-a petrecut-o la București, la recomandarea doctorului.

Atenție !

**Cînd nu știi cui și cît să dai, poți ajunge să dai și peste 1500 de euro!
Și pe degeaba! Odată dată șpaga, există un mare factor de risc să nu mai capeți nimic în schimbul ei!**

Cum poți să „dezertezi”?

Dacă apucă să te ridice, iar tu te încapățînezi să te întorci acasă, se poate „dezerta” simplu și elegant, ținînd cont de următoarele etape:

- Poți începe acțiunea după cîteva zile de la prezentarea la unitate. Mai întîi cercetează terenul, apoi dă-te bolnav, lovit în aripă, vizitează-l zilnic pe medicul unității! La început cere-i o scutire, spune-i că te doare ceva, o fractură mai veche etc. Inițial, cel mai bine e să tratezi cu asistenții. Îi corupi cu două pachete de Kent sau cu o sticlă de băutură mai fină. Ei îți vor folosi drept intermediari către bunăvoința doctorului și, în cel mai bun caz, îți vor promite că vor vorbi cu el despre clasarea dosarului tău.
- Dacă lucrurile merg cum trebuie, așteaptă-te să fii chemat la cabinetul medical în cel mai scurt timp. Posibil ca doctorul să-ți spună direct: „În cît timp poți să-mi aduci banii? Te va costa 500 de dolari!” Sau 1000, chiar și 1500, depinde de zonă sau de cît de șmecher e doctorul. Dacă ești în provincie, te poți aștepta să ți se ceară, în plus, un milion pentru benzină, „că trebuie să mă duc să vorbesc personal, la spitalul militar”.
- După ce-i dai plicul, e posibil să stai o săptămînă, internat în spitalul militar. Faci niște analize, vreo două radiografii, „te scot” bolnav și... asta e tot!
- Cu diagnosticul de „clasat”, te vei întoarce la unitate, doar ca să-ți iei bagajul, iar la plecare încearcă să nu te oftești dacă, să zicem, căpitanul, supărat pe tine, îți va spune: „Bă, mai bine vorbeai cu mine, ieșeau mai ieftin, că ăsta (adică doctorul) deja s-a îmbogățit, paștele mamei lui!”.

Concluzie

1. Dacă au reușit „să te ridice” și te-ai prezentat la unitate, „aliază-te” cu doctorul!

Pentru o sumă cuprinsă între 500 și 1500 de dolari, dosarul tău va fi clasat, invocându-se drept motive câteva boli obscure!

2. Dacă ai mers pe mâna doctorului, s-ar putea să regreti că nu „te-ai pus bine” de la bun început cu vreun gradat de pe la unitate; ar fi fost posibil să „te scoți” mai ieftin!

Șpaga pentru dus

Exemplu

(autor Costi)

„Io am auzit că trebuie să dai șpagă ca să faci măcar minimum normal de un duș pe zi. În fața acestui lucru, orice poveste cu distracție, băutură și curve ieftine pălește. Nu cred că există ceva mai inutil și mai nefolositor pe pământu' ăsta decît stagiul militar.”

Efectele șpăgii în timpul stagiului militar

Problemă rezolvată

Autor: anonim

Localitatea: Caraș-Severin

Șpaga: 10 milioane de lei

Premisă

La sfârșitul lui decembrie 2003, se făceau transferurile de la UM 01428 Lugoj, centrul de instrucție, către alte unități militare din țară. Cel mai nasol ar fi fost să mă trimită la Slatina, unde au ajuns 49 dintre colegii mei. Menționez că am fost militar TR (termen redus).

Rezolvare

Comandantul unității și cel de divizion au dat de înțeles că o sumă frumușică m-ar rezolva să rămân aproape de casă. Am acceptat, mai ales că știam cum va fi la Slatina de la alții care fuseseră acolo, și ei tot din Caraș-Severin. Am dat banu' și am rămas.

În toate centrele de instrucție din țară se procedează la fel. Vrei să rămii mai aproape de casă, dai banu'; nu, te trimit așa la mama dracului!

Mi-amintesc că, la raportul de dimineață, ni se tot zicea să nu venim cu intervenții, sau, doamne ferește!, cu bani, că ne bagă în parchetul militar. Numai gura era de ei, pentru că imediat ce ajungeai în cabinetul lor, situația se schimba. Știu și cazuri în care unii au fost transferați la Slatina și apoi, tot cu bani, 10 milioane, au ajuns la unități din Timișoara. Un amic, Belodedici (n-are legătură cu fotbalistul) a dat banii așa ca să vină la Timișoara. Era supărat nevoie mare că, pentru o permisie cu o zi mai lungă, trebuia să aducă neapărat ceva de acasă. Orice. Problema este că sînt cîteva sute de kilometri de la Slatina la Moldova Nouă, de unde era el, și permisile se dădeau de vineri după-amiaza pînă luni seara, pe cînd alții care dădeau șpagă primeau pînă miercuri sau chiar pînă joi.

Concluzii

1. Trebuie să „cotizezi” bani grei dacă vrei să rămii într-o unitate mai aproape de casă!
2. Nu ții cont de ce vi se spune la „raportul de dimineață”! Dacă vrei să discuțați afaceri, strecurați-vă în cabinetele gradaților!
3. O permisie mai lungă se plătește cu „ceva”, orice, „adus de acasă”. Încercați cu vin de buturugă, pastramă de oaie, crenvurști, murături, dulceață de la bunica etc.!

Rezumat

- Dacă vrei să scapi de armată, valoarea șpagii la recrutare, pentru descurcarea, este de 500 USD - livret cu grad, 300 USD - livret de soldat simplu.
- Cînd nu știi cui și cît să dai, poți ajunge să dai și peste 1500 de euro! Și pe degeaba! Odată dată șpaga, există un mare factor de risc să nu mai capeți nimic în schimbul ei!
- Dacă au reușit „să te ridice” și te-ai prezentat la unitate, „aliază-te” cu doctorul! Pentru o sumă cuprinsă între 500 și 1500 de dolari, dosarul tău va fi clasat, invocîndu-se drept motive cîteva boli obscure!

- În cazul în care au reușit „să te ridice”, trebuie să „cotizezi” bani grei, dacă vrei să rămii într-o unitate mai aproape de casă!

T e m ă p e n t r u a c a s ă

Diametrul găurii facute de un glonț în tăblia patului tău din dormitorul unității este mai mare sau mai mică decât diametrul glonțului? Nu te mai obosi să găsești răspunsul! Mai bine întreabă-te unde ai greșit ca să ajungi în situația de a te trezi în patul respectiv.

INTERACȚIUNEA FORȚELOR DE ORDINE CU ȘPAGA CIVILĂ

I. Forțe de ordine și cai putere

În România trăiesc peste patru milioane de posesori ai permisului de conducere, reprezentînd tot atîtea potențiale surse de șpagă pentru polițiștii de la circulație. De regulă, aceste surse sînt exploatate la maximum. Fie că este vorba despre o contravenție sau o infracțiune ce a avut loc cu adevărat, fie că ilegalitatea s-a petrecut doar în mintea omului în uniformă, șoferii preferă de multe ori să dea o șpagă rapidă și sinceră decît să aibă de-a face cu alte complicații procedurale.

Lectură pentru începători

Ionel este un șofer începător. Și-a luat permisul după multe încercări nereușite. Trecea cu bine de sală, dar avea mereu probleme la proba practică. Deși greșea foarte puțin, polițistul din dreapta sa îl pica după mai puțin de trei sute de metri de traseu. Ionel trăsese concluzia că toți cei care îl examinaseră aveau ceva împotriva lui. Nu-l plăceau. Ionel e un tip timid, taciturn, și nu a încercat niciodată să se împrietenească cu vreunul dintre polițiștii de la examen.

În prima sa săptămînă de șoferie, Ionel s-a trezit dis-de-dimineată, la ora 6:30. S-a urcat în mașină și a plecat spre serviciu. Pe străzile orașului treceau, parcă grăbite, automobilele și autocamioanele care, la stopul de la intersecția cea mare a orașului, se opreau atunci cînd culoarea le interzicea trecerea. Ionel se grăbea. Nici nu și-a dat seama cînd a apăsat pe pedala de accelerație. La mai puțin de douăzeci de metri de semafor, a fost oprit de un echipaj al poliției rutiere. Ionel s-a intimidat, și-a recunoscut vina

bîlbîindu-se și a acceptat amenda fără să crîcnească, dar polițistul parcă nu vroia să mai plece. Rămăsese pironit lîngă mașina lui. Ionel nu știa ce să facă...”

Teme de studiu:

1. Unde a greșit Ionel la susținerea examenelor pentru permisul auto?
2. Cum ar fi putut să procedeze Ionel după ce a fost oprit de poliția rutieră?

Întotdeauna trebuie să ții seama de **LEGEA COMUNICĂRII**. Aceasta presupune să porți o conversație banală, plăcută și amuzantă, bazată pe reguli și conveniențe, să socializezi, adică să te bagi în seamă cu „organul”, să-i devii simpatic polițaiului și să-i dai de înțeles că ești băiat de treabă.

Cum îți iei permis auto

Problemă rezolvată:

Autor: Ciprian S.

Localitatea: Cluj-Napoca

Șpaga: „taxa de așteptare” - 40.000 de lei și
„taxa de mașină” - 150.000 de lei.

„Am susținut examenul pentru carnet de șofer la Cluj-Napoca. Am fost chemat la ora 8:00. Bineînțeles, poliția a venit la 9:00. Am fost împărțiți în două serii; prima serie a intrat la sală pe la 10:10, iar a doua serie, pe la 11:30. Fiind repartizat în a doua serie, am fost nevoit să aștept trei ore. M-a costat așteptarea. La propriu.”

Pe ușa sălii de examen scrie că „taxa de sală” se plătește la caserie. Acolo, după ce plătești taxa de 40.000, primești un bon de casă de la SC URBANA SA, cu prestări servicii în valoare de 40.000 lei. Acest bon nu este necesar pentru intrarea în sală; dacă îl arăți la polițiști, îți zic să-l pui la loc în buzunar, deoarece nu este nevoie de el.

„Eu bănuiesc că această taxă este pentru sala de așteptare care se află într-o clădire alăturată. Din punct de vedere al amenajării, nu am nimic de comentat, are și budă! Dar oricum, în ea nu pot să încapă 160 de persoane

care dau într-o zi examen... Toată lumea plătește această taxă, considerînd că nu pot intra la examen dacă nu o plătesc.”

„Taxa de mașină”, reprezentînd 150.000 de lei, se plătește „la locul faptei”, adică la proba practică. Polițistul cere o sumă fixă pentru „plimbarea” cu mașina de nici zece minute și nu dă în schimb nici o chitanță.

A l t e x e m p l u

La Rodna, un alt candidat la examen nu a mai plătit „taxa de mașină”, deoarece aceasta aparținea școlii de șoferi la care învățase să conducă. În schimb, instructorul a strîns cîte o sută de mii „de căciulă” de la elevii săi, pentru a-l face „mai indulgent” pe polițist.

O problemă de conștiință...

„... în cazul lu' nevastă-mea: face școala, dă examenul (cu tot cu șpagă!) și-l pică. Întrebat care a fost problema, nenorocitul de instructor se face că plouă. L-am sunat și i-am spus că dacă nu dă banii înapoi (șpaga adică...), îi rup picioarele. și asta la propriu! De ce? Simplu. L-am plătit pentru un serviciu, nu l-a făcut... vreau banii înapoi!”

Cât te costă să treci pe roșu

Problema rezolvată:

Autor: Rusu Ion

Localitatea: Timișoara

Șpaga: 50 de euro

„În ziua de 2 august 2004, mă aflu pe strada Gării, cînd am trecut pe roșu și m-au oprit polițiștii de la circulație. Discuțînd cu ei, mi-au zis că dacă le dau 50 de euro, mă scapă de amendă pentru că am trecut pe roșu și pentru că nu aveam la mine Asigurarea Auto. După ce le-am dat banii, mi-au zis că dacă mai am probleme să apelez la ei. Și asta a fost!”

Concluzie

În toate cazurile studiate, efectul interacțiunii forțelor de ordine cu șoferii determină modificări substanțiale ale veniturilor celor care apără legile circulației rutiere.

Depășirea vitezei legale

Pe baza observării fenomenelor ce apar frecvent pe șoselele patriei noastre, precum și pe baza unor experiențe trăite pe propria-ți piele, se poate stabili că interacțiunea dintre șoferi și forțele de ordine „de la circulație” este rezultatul variației valorii numerice a vitezei legale și determină, de cele mai multe ori, schimbarea direcției de mișcare a propriului tău autovehicul, care deviază spre dreapta, respectiv la marginea drumului.

Dacă poziția mașinii tale se modifică față de un sistem de referință, respectiv mașina poliției prevăzută cu radar, spunem despre mașina ta că se află în stare de mișcare față de sistemul de referință. Orice stare de mișcare poate atrage după sine starea de repaus și, implicit, șpaga.

Experiment

Autor: Vitezomanu' Gică

Locație: Șoseaua București - Urziceni

Șpaga: 300.000 de lei

Pe șoseaua București - Urziceni, Gică își experimenta cunoștințele de șoferie, circulând într-o localitate cu 137 km/h. La o curbă a șoselei, radarele poliției stăteau la datorie, ascunse în niște boscheți. Șoferul Gică a fost tras pe dreapta, în pofida faptului că era „dotat” cu detector de radar.

„S-au șmecherit și și-au pus un buton separat prin care te înregistrează instantaneu, fără a mai da vreo șansă detectorului să-și facă banii. Asta am aflat mai târziu, după ce «am cotizat». Erau foarte mândri de invenția lor.”

Politiștii n-au avut timp „să-l agațe” pe șofer, așa că s-au lansat într-o urmărire, cu girofare. Gică a continuat experimentul: deși i-a văzut din timp, „i-a plimbat” pînă în satul următor unde, în sfîrșit, a încetinit viteza. Apoi a început scandalul.

„... Cum îmi permit să circul cu viteza aia în localitate, de ce n-am oprit la semnalele agentului de circulație, și au mai găsit ei că aveam și parbrizul spart. I-am lăsat să-și spună povestea în care îți explicau ce ai făcut și ce amenzi poți încasa pentru asta, bla, bla, bla... Au fost chiar amabili, dîndu-mi voie să aleg dintre două amenzi...”

Rezultatul experimentului

La un moment dat, unul dintre polițiști, care nu intervenise pînă atunci în discuție, l-a tras pe șofer de-o parte și i-a spus senin să „cotizeze” un milion. Gică s-a prefăcut uimit, s-a dus pînă la mașină și s-a întors cu trei sute de mii. Polițistul i-a luat fără să mai zică nimic, fără nici o jenă; a strîmbat puțin din nas și i-a făcut semn colegului să-i înapoieze șoferului actele.

REȚINEȚI!

„Sfatul meu este să negociați la sînge și să nu vă certați cu ei, pentru că polițistul are întotdeauna dreptate!”

CUM ACȚIONEAZĂ FORȚELE DE ORDINE

Forțele de ordine acționează cînd și unde nu te aștepți. De multe ori au avantajul unei valori numerice: umblă cîte doi, pentru a se putea lua ca martori unul pe celălalt. Mai mult decît atît, își aleg poziții strategice pe străzi și șosele. Chiar și atunci cînd nu încalci nici o regulă de circulație, ei pot interveni după bunul lor plac. Buni „cunoscători” ai legilor rutiere, polițiștii și-au dezvoltat o caracteristică de care va trebui să Țineți cont: inventivitatea.

Șpagă pentru toba spartă

Problema rezolvată:

Autor: Cipi

Localitate: București

Șpaga: 100.000 de lei

Pe drumul dinspre complexul Regie și pînă în cartierul Colentina, într-o noapte, pe la ora 1:00, Cipi este oprit de două echipaje de poliție. Unul îi verifică actele, altul îl întreabă dacă a băut; ambele îl lasă în pace, nereușind „să inventeze” nici o infracțiune.

În Colentina, la două străzi de casa sa, Cipi este oprit de un al treilea echipaj, la fel de vigilent ca și primele două. „Actele la control! și ce face, dom'le, toba aia a ta?” - îl ia tare unul dintre polițiști.

„Vă jur că era o găurică de mărimea unui deget. Le-am spus că m-au mai oprit două echipaje înaintea lor și că n-au zis nimic, dar nu-i interesa... S-au decis să-mi ia talonul și să-mi dea amendă.”

După multe zadarnice rugăminți, șoferul le oferă polițiștilor o sută de mii de lei, „ca să-l ierte”. Polițiștii iau banii, dar rămân aproape la fel de necruțători: Cipi se alege cu un avertisment.

Așadar, forțele de ordine pot fi caracterizate printr-o valoare numerică (numărul membrilor echipajului, de regulă doi polițiști), printr-o poziționare strategică pe drumul tău spre casă, prin inventivitate și prin „măsura” șpăgii.

L e c t u r ă

Gheorghe Andreșan a fost, pe rînd, șofer de autobuz, de TIR, taximetrist particular, șofer de autocar, de microbuz și, acum, din nou taximetrist.

„Am început să lucrez încă de pe vremea lui Ceaușescu, mai întâi la o autobază din București, unde făceam curse spre tot felul de sate din județele limitrofe. Mai ales înspre Giurgiu și Teleorman am mers. Pe vremea aia, milițienii erau mai cu frică și, mai ales fiind pe autobuz, nu am avut probleme... Acum nici nu-ți vine să crezi cît sînt de inventivi ăștia de la circulație. Scornesc tot felul de acte pe care, chipurile, trebuie să le ai la tine sau se prefac că e ceva în neregulă cu licența, autorizația sau chiar cu verificarea RAR.... Ba că n-are nu știu ce ștampilă, ba că ștampila e rotundă, deși trebuie una pătrată sau invers, ba că semnătura șefului de tură nu e valabilă...”

Șoferul poate să enumere doar o mică parte din situațiile în care „a căzut la pace” cu poliția. Sau „s-a înțeles” cu agentul. Ori „l-a cinstit”. „l-a dat de-o bere”. „L-a uns să nu mai scîrție din gură”. „L-a înfruptat”. „l-a plătit cotizația”. „l-a dat dreptu”.

În urma experiențelor sale personale, putem emite cîteva reguli de bază care ne învață cum să procedăm ca să ieșim cît mai ieftin din confruntarea cu oamenii în uniformă.

REȚINEȚI!

Legile șoferului hîrșit de meserie:

- Dacă ai greșit, trebuie să fii cît mai umil. Să-ți recunoști greșeala. Să promiți că nu mai faci! Și musai să inventezi o poveste înduioșătoare despre cei cinci copilași de acasă, despre mama bolnavă spre care te grăbeai sau, de ce nu, despre moartea unui prieten drag despre care tocmai ai aflat.
- Dacă te-au prins cu radarul și aveai 75 în localitate, nu începe să faci scandal că nu aveai viteză sau că e aparatul lor stricat... Nu reușești decît să-i înverșunezi și să-i determini să te ia la puricat. și nu există să nu-ți mai găsească ceva, mai ales dacă ai o mașină veche de cîțiva ani... Cel mai bine este să încerci să fii înțelegător, să le spui că „asta e!, am cam exagerat cu viteza, cît e amenda? Mamă! Din ce o s-o plătesc eu acum?! Cred că nu-i mai iau lu' ăla micu' geacă pentru la iarnă”, bla-bla-bla... Vei vedea că ori îți vor trece în procesul verbal o viteză mai mică, să zicem 68 - 69 de kilometri pe oră, ori vor zice: „Hai, nene, dă 50.000 aici și pleacă!”
- Trebuie să fii un bun psiholog. Sînt unii care îți spun ei, de la obraz: „Hai, nene, să ne înțelegem la 50-100.000!” Dar pe alții trebuie să îi rogi. După negociere, următoarea etapă constă în „plasarea” șpăgii.
- Merge să ungi un polițist și dacă te-a prins beat la volan sau dacă ai făcut un accident fără victime. Bine, și la alea cu victime merge, dar costă mult de tot și nu se bagă decît unii. Dar la chestiile astea, mai simple, se pretează aproape oricine.
- Dacă ești cu băutura în nas, fără 50 de dolari nu-ți scapi carnetul. Dacă ai făcut praf o mașină pentru că nu ai cedat trecerea sau ai intrat pe roșu, costă vreo 200 de dolari că să iasă culpa comună în procesul verbal.
- Cum se dă banu'? Bancnota se face sul, ori se îndoaie de mai multe ori, ori se introduce sub cartea de identitate, ori între ea și permis. Chestia este să nu se vadă. Apoi, ori dai noroc cu polițistul, așa, ca-n filme, ori îi dai actele.
- Sînt unii care opresc special mașinile de marfă sau pe cei care distribuie produse, doar ca să facă rost de o ciungă pentru copii sau un detergent

pentru nevastă. Dacă nu ai actele în regulă, gaborul își face, fără rușine, aprovizionarea pe un an de zile. Am prieteni care au descărcat jumătate din furgonetă în curtea polițistului, pentru că nu aveau facturi și îi amenința ăla cu pușcăria.

- Ce ne facem, însă, dacă polițistul este pus pe luat șpagă și ne caută motive de amendă? Atunci este cel mai nasol, pentru că nu știi cum să procedezi. Unii sînt foarte bățoși, se ceartă cu gaborul, și cîteodată scapă. Dar altădată, dacă îl enervezi pe agent, în loc să i se facă frică, îți dă o amendă de nu te vezi...

Legea negocierii: trebuie să negociezi șpaga la sînge!

Pentru a înțelege și mai bine sistemul,
vom analiza două exemple:

- a) Șoferul Costel are o Dacie amărîtă de prin '85 care aproape că se dezmembrează pe șosea, în drum spre casa de la țară, unde merge la culesul viei. Circulă cu viteză regulamentară pentru că mașina nu poate da mai mult.
- b) Șoferul Geo conduce un 4X4 și se deplasează cu 220 km/h spre vila sa de la Snagov.

În ambele exemple, cel puțin un echipaj de poliție îi va opri pe cei doi șoferi. În exemplul a), poliția va găsi nenumărate hibe mașinii lui Costel, iar amenda se va ridica la o sumă considerabilă. Acesta se va plînge că-i om sărac și că merge să-și culeagă amărîta de vie, pentru a obține un amărît de vin pe care-l va vinde cu cincizeci de mii kilu' colegilor de serviciu, bugetari. După ce-i vor asculta povestea, polițiștii se vor înduioșa și vor băga în buzunar o sută, două de mii, eventual smulgîndu-i lui Costel promisiunea că peste cîteva luni se vor alege și cu o damigeană de vin, tot pe DNI, pe la Ciolpani.

În exemplul b), Geo nu va sta la discuții și nu va da nici un fel de explicații. Va marca repede o bancnotă mare, pentru că se grăbește. Riscul lui Geo este, însă, ca polițiștii să fie nemulțumiți de atitudinea sa disprețuitoare și invidioși din cauză de „4X4”, așa că se simt încurajați să pluseze.

Așadar, mărimea șpagii poate fi stabilită de situația ta materială sau de marca mașinii. Totuși, în cele mai multe cazuri, timpul pierdut la negociere va fi același.

Recapitulare

- În România trăiesc peste patru milioane de posesori ai permisului de conducere, reprezentând tot atâtea potențiale surse de șpagă pentru polițiștii de la circulație.
- În momentul în care ai de-a face cu poliția rutieră, trebuie să porți o conversație banală, bazată pe reguli și conveniențe, să socializezi.
- Orice stare de mișcare a automobilului tău poate atrage după sine starea de repaus și, implicit, șpaga.
- Forțele de ordine pot fi caracterizate printr-o poziționare strategică pe drumul tău spre casă, prin inventivitate și prin „măsura” șpagii.
- Dacă ai greșit, trebuie să fii cât mai umil. Să-ți recunoști greșeala. Să promiți că nu mai faci!
- Bancnota se face sul, ori se îndoiește de mai multe ori, ori se introduce sub cartea de identitate, ori între ea și permis.
- Trebuie să negociezi șpaga la sînge!
- Mărimea șpagii poate fi stabilită de situația ta materială sau de marca mașinii.

Întrebări. Exerciții. Probleme.

1. De ce elemente ai nevoie pentru a putea localiza poziția unui echipaj de poliție pe șosea?

2. Este posibil să scapi de poliție, fără a da șpagă, chiar dacă ești vinovat(ă)? Motivați răspunsul.

3. Enumerați câteva dintre „invențiile” poliției rutiere pentru a se alege cu o mică șpagă.

4. Un vehicul intră într-o comună cu o viteză de 120 km/h. Nu acordă prioritate la unica trecere de pietoni din comună. Nu trage pe dreapta la semnalele disperate ale polițiștilor, și-i mai plimbă încă 3 km pînă în comuna învecinată. Care va fi șpagă?

5. De ce se sare dintr-un vehicul în sensul de mers al acestuia?

2. Alte exemple de interacțiuni

Șpaga de la tâlhari

E x e m p l u

Autor: Ice_storm

Localitatea: Bacău

Șpaga: 100 de euro

Eram în curtea poliției din Bacău, cînd, deodată, au apărut 2 țigani, unul mai în vîrstă, altul mai tînăr. Au intrat în sediul poliției, după care au ieșit cu un polițist, mare în grad, oricum, și discutau despre o fîlhărie sau ceva de genul acesta! La un moment dat, polițistul le-a zis să meargă în spatele lui pînă la ieșirea din curtea poliției și așa au și făcut, cînd deodată, țiganul cel tînăr, care se afla în spatele polițistului, a scos o bancnotă de 100 de euro și i-a băgat-o în buzunarul din spate al pantalonilor! La poartă, polițistul i-a zis să stea liniștit, că el rezolvă tot și o să îl sune! Și ăsta este un caz minor la poliția din Bacău! Nu se mai poate, șpaga este cea mai mare asigurare a cuiva în diferite cazuri în care este implicat! Mai ales poliția de la circulație... ia șpagă cu nerușinare! Un prieten de-al meu a fost oprit că a trecut fără să vrea „pe interzis”, și polițistul i-a zis că pentru 300 de mii „îl iartă”; dacă nu, îi suspendă permisul! Eu am dat șpagă 2 milioane de lei pentru că nu aveam asigurarea și verificarea la mașină ca să nu îmi rețină certificatul, pentru că proprietarul care era trecut în certificat era plecat în Austria!

Taxa de protecție

Cum funcționează?

Bandele de hoți sînt constituite, de regulă, din 4-5 persoane care își fac complici în rîndul Poliției și Jandarmeriei. Contra unor sume de bani, aceștia din urmă le asigură și paza.

Într-o serie de cazuri, polițiștii și jandarmii oferă servicii complexe. De pildă, pot furniza, telefonic, contra unui cost mai mare, orice informație despre prezența unor necunoscuți care ar fi putut periclita acțiunea de furt în zona în care operau.

Comerț ilegal

Poliția economică descoperă un magazin care vinde aparatură electronică fără să aibă autorizație. Inspectorul începe să negocieze: de la 3.000 de euro, bate palma la doar 700.

Exemplu

Autor: Anchet.ro

Localitatea: Miercurea Ciuc

Șpaga: 700 de euro

La începutul lunii martie 2004, ofițerul de poliție SMD a efectuat un control la o societate comercială din Miercurea Ciuc și a constatat vânzări ilegale de aparatură electronică.

Pentru a nu consemna în procesul verbal de constatare încălcările dispozițiilor legale, subinspectorul a pretins inițial administratorilor societății suma de 3.000 de euro, pentru ca ulterior să-și reducă pretențiile la 1.000 de euro, apoi la 800 de euro și, în final, la 700 de euro. Pe baza autodenunțului formulat de administratorii societății comerciale din Miercurea Ciuc, procurorii PNA au organizat o acțiune de prindere în flagrant.

PROCESELE ȘPĂGII

Deși justiția este un alt domeniu în care șpaga e la ea acasă, funcționarii de aici asemănându-se destul de bine cu cei din administrație, cititorii noștri ne-au semnalat mai puține cazuri de corupție; poate și din cauza faptului că domeniul este destul de restrictiv sau, posibil, să fi fost atît de înverșunați pe polițiștii sau pe medicii cu care intră în contact aproape zilnic, încît au uitat să-și mai amintească de vreun proces pe care l-au avut cîndva pe rol. Noroc cu absolvenții de Drept care sînt direct interesați de „tarife” și proceduri!

Taxa de Barou

Exemplu

Autor: cititor Anchet.ro

Localitatea: București

Șpaga: 2.000 USD

Un absolvent, numai pentru a avea posibilitatea să dea examen de admitere în Barou, trebuie să scoată din buzunar vreo 2000 de dolari. Și să nu vă închipuiți că asta ar fi taxa oficială de înscriere la examen. Pentru a putea să te înscrii la examenul de admitere în Barou, îți trebuie 2 recomandări de la avocați definitiv. Din start participă la concurs numai cei cu bani. Toți avocații îți cer bani pentru a-ți da recomandările respective. De unde i-o fi venit legiuitorului nostru strălucita idee de a mai adăuga în buzunarele barosanilor din avocatură cîteva mii de dolari? Și nici măcar nu există garanția că acel examen va fi promovat. Dar nu-i nimic, vine următorul, alți bani, altă socoteală.

A d u n a t e d e p e f o r u m

- Avocații și șobolanii supraviețuiesc în orice condiții...
- Dreptul la noi în țară se aplică, însă există ca regulă generală: „Unii sînt mai egali decît alții”, în ciuda art. 16 din Constituție.
- Șpaga se dă oriunde în țara asta, nu e ceva specific domeniului juridic. Doar cuantumul șpăgii e diferit (10.000 de dolari - avocatură; 25.000 de dolari - notariat).
- Fanarioții sînt de vină pentru situația asta jalnică, ei introducînd noțiunile de bacșiș și hafîr pe aici. (Recomandare: „O istorie sinceră a românilor”, de Florin Constantiniu).
- Mîine mă duc să mă înscriu la licență, așa că mai vorbim. Cît dai șpagă? Dai admitere în Barou în toamna asta? Ai de gînd să lucrezi în domeniu? Pe ce ești specializat? Ai ceva referințe solide în spate? Sau ești un individ care a pierdut cîțiva ani într-o școală degeaba?

Scurtcircuite la frontieră

După cum ați putut observa din lecțiile anterioare, funcționarii publici încearcă de multe ori să profite de naivitatea și de lipsa de informare a oamenilor pentru a le „stoarce” șpaga, chiar și atunci când aceștia nu ar avea nici un motiv să dea șpagă.

Astfel de „fenomene” se întâmplă frecvent și la punctele de trecere a frontierei patriei noastre, greu încercate de-a lungul vremii.

Elementele de bază ale circuitului șpăgii la graniță sînt vameșii. Un astfel de circuit este legat în serie, după cum veți putea deduce și din exemplul următor.

Exemplu

O vameșă se plîngea anul trecut că „s-au lăcomit șefii” și că le cer „beneficii” tot mai mari la șpagă. Ei îi este rușine să jupoaie de sume de zeci sau sute de euro un amărît care are o neregulă minoră, numai pentru a-și realiza „planul”. Declară că are de gînd să părăsească sistemul, dar că „vin destul de mulți și mai flămînzi, care pe lîngă plan trebuie să-și scoată investiția făcută la intrarea în sistem și apoi să-și facă și ei plinul...”

Lectură

Mirela „face Turcia” din 1996. S-a decis să intre în „afaceri”, la îndemnul unei prietene mai experimentate care avea deja o clientelă și un amant turc, în afară de bărbatul de acasă, de o viață întreagă șomer de ocazie, mai nou

disponibilizat. Prietena a convins-o că „afacerea” nu prezintă mari riscuri și s-a oferit să o împrumute cu o mie de dolari, pentru început.

Scopul inițial al Mirelei a fost unul suficient de onest: nu-și dorea nici povești de amor pe malul Bosforului, nici măcar să se căpătuiască, ci doar să-și crească cei doi copii. Încă de la prima călătorie la Istanbul, în scopuri „turistice”, desigur, Mirela a priceput că viitoarea sa ocupație era preferată, în special, de către femei. „Erau în autocar doamne trecute de cincizeci de ani, pensionare care încercau astfel să-și ajute familiile. Multe spuneau că le convine mai mult să facă un drum pînă la Istanbul o dată la două săptămîni, decît să stea acasă și să se uite la telenovele... Nu păreau deloc stresate, și așa m-am mai liniștit și eu.”, povestește acum Mirela.

Ea își amintește că, la primul drum, cea mai mare spaimă a sa, care urma să se transforme ulterior într-o rutină, o reprezenta trecerea prin vamă și, implicit, contactul cu vameșii. Știa însă de dinainte ce trebuia să facă. „Am cumpărat vreo opt sute de grame de aur de paișpe karate și n-am investit în bijuterii cu gramaj mare, căci prezentau două dezavantaje: în primul rînd erau primele confiscate la vamă, în al doilea rînd se vindeau greu în România... Așa că am luat numai lăntișoare, brățări ș.a.m.d. Jumătate din aur l-am pus pe mine, cealaltă jumătate l-am ascuns cît am putut mai bine prin bagaje, în șosete, în căptușala gecii...”. O precauție care s-a dovedit inutilă, căci Mirela a descoperit curînd că „dacă vor cu orice preț să-l găsească, îl găsesc, dacă nu, închid ochii!”.

Cu timpul, Mirela a renunțat să-și mai dosească aurul cu care începuse deja să facă speculă. Dacă nimerea peste cîte un vamaș „mai al dracului”, își asuma riscurile. Prefera să-și lase în vamă punguța cu bijuterii decît să dea o șpagă care îi dubla practic investiția și, astfel, la București, nu se mai alegea cu nici un profit. Așa cum a procedat și un comerciat „de tarabă” care, enervat la culme de îndărătnicia unor vameși, s-a decis brusc că e mai bine să-și arunce toată marfa pe Dunăre, decît să-i fie confiscată sau „să dea pentru ea cît nu face”. S-au adunat toți „turiștii” pe pod să vadă cum plutesc blugii și tricourile turcești, iar „afaceristul”, de necaz, a făcut cinste cu whisky.

„Sînt perioade și perioade... niciodată nu știi ce și cum!”, mai spune Mirela. „Atunci cînd bănuiesc sau se zvonește că le vin controale, nici nu vor să audă de bani și te caută la sînge”. Mirela povestește cum, odată, un vameș bulgar le-a cerut pe un ton obraznic să declare tot ce au, pentru a nu-și mai pierde timpul cu percheziția, după care a adăugat: „... și chiar dacă doamnele sînt într-o anumită perioadă și au tampoane, o să le băgăm degetul și-n p...”.

De altfel, la vama bulgărească, Mirela a întîmpinat cele mai multe probleme, „deși bulgarii nici n-ar mai trebui să controleze, țara lor fiind una de tranzit”. Femeia, ca și „colegele” ei de altfel, este indignată în primul rînd de comportamentul obraznic al bulgarilor, catalogîndu-i drept „cei mai măgari bărbați!”. Dacă ai ghinion și nimerești „un schimb” cu aparențe incoruptibile, bulgarii te bagă „la canal”, adică „un soi de detectoare unde se vede tot ce ai pe tine, ca la radiografie”.

În cîțiva ani, Mirela s-a obișnuit atît de tare cu clasicul „protocol” de la vamă, încît nu mai simte nici o emoție: „De regulă, șoferii sau ghizii strîng banii, între cinci sute de mii și un milion de căciulă. De cele mai multe ori, vameșii noștri nici măcar nu mai urcă în autocar”. Totul decurge după niște tipare fixe, sistemul funcționînd aproape din **INERTIE**.

Mirela acceptă șpaga ca pe o modalitate firească de a se descurca în „afacerile” sale. „Eu merg pe principiul: «Trăiești tu, să trăiască și ei!», și mi se pare normal să primească niște bani, ca să ne lase să ne vedem de-ale noastre!”. Se enervează uneori, atunci cînd anumiți „turiști” nu vor să cotizeze suma standard. Unii dintre ei se declară falșiți, alții întind în derîdere cîte o sută, două de mii, pretinzînd că mai mult n-au. „Atunci trebuie să plătim noi, ceilalți, și pentru ei, că doar nu putem să-i dăm jos din autocar! Oameni sîntem!”, mai spune Mirela.

Parcurgînd lectura de mai sus, ați mai învățat un termen nou: **INERTIA**.

Obiceiul de a da șpagă din obișnuință, fără a mai evalua situația, încurajînd astfel întregul sistem al micii corupții, se numește inertie.

Teme de studiu:

1. Cum poți depăși impactul psihologic, în momentul în care te lansezi în „afaceri” în afara granițelor țării și intri în contact pentru prima oară cu vameșii?
2. A devenit Mirela un element al circuitului șpagii, la punctul de trecere al frontierei? Motivați răspunsul.
3. Cum ar putea produce Mirela un scurtcircuit, amenințând astfel siguranțele sistemului?

Persoana care dă șpagă din inerție se poate transforma într-un „generator” de șpagă.

Astfel de „generatoare” pot fi întâlnite și în alte domenii, cum ar fi cel al sănătății publice, unde oamenii „cotizează” din inerție, pentru a se asigura că serviciile pe care le primesc sînt de calitate și că doctorii le vor acorda suficientă atenție.

„Generatoarele” au devenit parte integrantă a sistemului și contribuie la o dezvoltare armonioasă a acestuia.

Dar să revenim la vameșii noștri! Radu Mititean din Cluj nu este un „generator” de șpagă. El ne poate oferi un exemplu de „scurtcircuit” la frontieră.

„Nu am dat niciodată șpagă!”

exemplul lui Mititean

Legislația în vigoare prevede condițiile de IEȘIRE din țară și controlul la IEȘIREA din țară, dar nu obligă să dovedești ulterior că ai fost la acel moment cu actele în regulă. Teoretic, poți să bei banii după ce ai trecut frontiera română, asigurarea medicală poți să o arunci cînd ai intrat din Austria în Ungaria (că pentru Ungaria nu trebuie asigurare medicală), iar invitația nu-ți mai folosește după ce ai intrat în țara de destinație...

Acum doi ani au încercat să mă șicaneze la Curtici, în tren, la ieșirea din țară, pe motiv că nu am asigurare medicală făcută în România (era făcută în Germania). Am întrebat unde e problema. Polițistul de frontieră (a nu se confunda cu vameșul!) mi-a spus că legea zice că trebuie să fie făcută la o firmă de asigurare din România.

Eu aveam la mine listată **TOATĂ** legislația.

Am întrebat care lege. A bînguit un număr de Ordonanță... EU aveam la mine listată **TOATĂ** legislația legată de trecerea frontierei și am scos ordonanța, i-am băgat-o sub nas și i-am zis să îmi arate unde scrie.

S-a enervat, a zis că mă dă jos din tren, că așa sînt ordinele etc. și a ieșit cu pașaportul meu în mîină. Se tot plimba pe coridor și aștepta să ies după el, să îi dau șpaga.

Eu mi-am scos o revistă și am început să citesc. Tipul a venit iar și mi-a spus să cobor din tren. I-am replicat că e pe cale să comită un abuz grosolan pentru care va răspunde fie el, fie șefii care i-au dat ordine ilegale, și că, dacă vrea să cobor, să mă dea jos cu forța, să cheme jandarmii, să îmi pună cătușe, să mă ia pe sus.

S-a mirat și m-a întrebat de ce vreau scandal. Am răspuns: „Ca să nu se poată mușamaliza ulterior incidentul! Dacă mă dați jos din tren, trenul pleacă, apoi voi îmi puneți în mîină pașaportul și ziceți că a fost o greșeală, iar eu nu am martori și totul devine imposibil de dovedit! Așa că, dacă iese cu scandal și cu show, o să se găsească ceva martori care să mă susțină cînd o să vă cerceteze Parchetul Militar!”.

A schimbat placa: a zis să rămîn în tren, dar fără pașaport, și că mă vor aresta ungruii. I-am replicat că atunci chiar că nu se va mai putea mușamaliza cazul și că de-abia aștept să văd cum vor explica ei cum poate trece cineva ilegal (fără acte) frontiera română nu noaptea prin Mureș, înotînd pe sub apă, cu paiul în gură, ci comod, pe bancheta unui tren internațional! Apoi l-am rugat să se legitimeze.

A zis că o va face, dar după ce cobor din tren. Am insistat. A zis că ce, nu cred că el e polițist, nu-i văd uniforma? Am zis că îl cred, dar că vreau să îi cunosc numele sau numărul de serviciu, pentru că e obligat să se legitimizeze și pentru că nu vreau ca în plîngerea penală să fac descrieri de genul „unul înalt, solid etc.” și să trebuiască să îi alinieze pe toți colegii lui ca să îl identifice pe el...

Domnul polițist s-a făcut roșu, a început să urle, a ieșit înjurînd și s-a dus și a chemat un șef.... șeful a venit cu un aer impozant, dar aparent liniștit, a zis să ieșim afară. De data asta m-am prefăcut că le fac pe plac și am zis că, dacă insistă, mă dau jos, dar regret scandalul care va urma pentru acest abuz.

Am vrut să îmi iau rucsacul, dar el a zis să îl las acolo... „Păi cum, mă dați jos și bagajul meu pleacă în străinătate?”. Tipul a făcut o mutră acră și a zis să îl las acolo și să vin pînă la capătul vagonului „să vorbim cu șeful” (chipurile, un șef și mai mare).

Le-am făcut pe plac și am mers cu ei la capătul vagonului. Acolo șeful s-a uitat încă o dată la invitația mea și la pașaport, (o fi văzut pe mutra mea că nu am de gînd să dau șpagă!) și a zis pe un ton apăsător că „domnul este în regulă”.

Polițistul mi-a dat înapoi pașaportul (care era deja ștampilat de ieșire-dovadă că mă considerase în regulă din start) și a dat să coboare.

I-am cerut încă o dată să îmi decline identitatea și să îmi ceară scuze, la care șeful și-a pierdut calmul aparent și m-a înjurat, apoi au coborît amîndoi din vagon...

REȚINEȚI!

**Dacă te ții tare, băieții renunță și
își caută alt potențial fraier...**

La întoarcerea în țară, tot la Curtici, era cu mine în cușetă un tip care fuse-se legal la muncă în Austria. Avea două sacoșe mari. Cu mine nu au mai avut nici o problemă polițiștii și vameșii, dar s-au legat de el.

I-au desfăcut meticulos tot bagajul acolo, în compartiment, dar omul nu avea nimic în neregulă: erau doar haine și cadouri de mică valoare pentru copii. Au început să îl frece, să îl aburească, sugerînd că a încălcat legea X și Y etc.

Omul se ținea cît de cît tare, știa că e în regulă, dar începea să fie timorat de amenințările domnilor vameși... Așa că am scos din rucsac codul vamal și alte copii de acte normative și i le-am întins omului ăluia, spre consternarea vameșilor și a polițiștilor. Așa a prins și el curaj: cu legile în mîină, le-a cerut să îi arate ce articol încalcă, ce barem a depășit etc.

Ăia l-au lăsat imediat în pace și au sărit la mine, să îmi desfac bagajul etc. M-am dat jos din pat (eram la cușetă, în patul de sus) și i-am zis omului să își adune lucrurile, ca să mi le pot desfășura eu. I-am anunțat că deși am un rucsac mare, am înăuntru obiecte personale, haine și vreo 15 kg de dosare, căci fusesem la un congres. Apoi i-am invitat să scotocească... Au ieșit amîndoi din compartiment bombănind...

Concluzii

Nu e nevoie să călătorești cu codul vamal în valiză, deși cunoașterea lui îți poate fi de ajutor! Dacă te știi „curat”, încearcă să-ți păstrezi încrederea în tine și aplombul, pledîndu-ți „cauza” pînă în pînzele albe!

La amenințări, răspunde tăios, fără a fi însă obraznic, caută-ți martori printre ceilalți călători, amenință la rîndul tău cu o cercetare penală pentru abuz!

Nu te pierde cu firea! Vor specula fiecare slăbiciune a ta și te vor prinde „la înghesuială”. Lasă-i fără replică! În momentul în care se vor convinge că n-ai de gînd să scoți banu', vor renunța.

Deși pozitiv, exemplul lui Mititean este unul destul de rar întâlnit. Majoritatea celor aflați într-o situație asemănătoare cedează destul de repede „insistențelor” vameșilor și amenințărilor. De vină este, în primul rând, „lipsa de experiență”, combinată cu timiditatea și teama de „uniforme”.

În contraexemplul de mai jos, veți întâlni un astfel de caz.

Șpaga de intrat în România

c o n t r a e x e m p l u

Rapidul „Dacia”, Viena - Bucuresti, plecare din Viena în 23 ianuarie 2004 (ora 20:01), vagonul de cușete de 4 paturi, compartimentul 4. În compartiment, 3 persoane: eu, o puștoaică din Piatra Neamț (care fusese 2 luni în Viena, la niște prieteni de familie) și un tip, probabil vienez, care vorbea și ceva engleză.

Trecem de vama austriacă și de cele două maghiare FĂRĂ NICI UN FEL DE PROBLEMĂ, și ajungem la vama Curtici, în sfârșit „acasă”...

Adormită am dat pașaportul la control, și tot adormită l-am luat și l-am băgat sub pernă, adormind buștean la loc. Am apucat doar să aud cum vameșul o întreba pe puștoaică: „Dar asigurarea o aveți?”

Reconstitui ce am aflat de la puștoaică după ce m-am trezit.

Văzînd că fata nu avea asigurarea la ea, vameșul a „plusat” și i-a cerut și invitația în Austria (pe care, normal, fata nu o mai avea; de ce s-o aibă, din moment ce ieșise din România împreună cu prietenii respectivi, cu mașina lor) sau dovada că a avut asupra ei cca 6000 EUR (adică atîta cît ar fi facut cei 100 EUR legali/zi înmulțit cu numărul de zile cît stătuse acolo). Evident, nici dovada celor 6000 EUR nu avea cum (și nu avea nici de ce) s-o aibă.

Individul respectiv a mai chemat unul (descriere: înălțime medie, poate spre mare, mai degrabă șaten, nici gras, nici slab, fără mustață sau alte elemente „distinctive”), care i-a spus fetei nici mai mult nici mai puțin decît că trebuie să plătească o amendă de 100 (UNA SUTA) EURO, pentru că nu-i în regulă cu actele.

Fetița, săraca, a încercat să protesteze, dar al doilea individ i-a spus că dacă nu-i dă banii PE LOC și ÎN NICI UN CAZ mai puțin, să-și facă bagajele și să coboare din tren, că or s-o ducă la Poliție, să se lămurească povestea. Bineînțeles, și-au găsit „victima” (fata chiar avea o nutriță inocentă,) așa că puștoaica a plătit pe nimic o sumă pentru care o vânzătoare în piață (înghețînd în ploaie și vînt) lucrează mai mult de o lună, zi-lumină!!!

„Normal”, n-a primit în schimb nici o chitanță!

REȚINEȚI!

Șpaga la Vama Curtici este un obicei cu tradiție!

Mi-am amintit de o fază asemănătoare, în care „victima” era un tip căruia i-am spus să nu dea nimic, iar vameșului i-am zis să facă bine și să arate EXACT UNDE este prevederea legală care îi permite să facă acest gen de controale sau să pună întrebări indiscrete (vezi exemplul lui Mititean).

Individul mi-a spus că mă controlează la bagaje și mă dă jos din tren, iar eu i-am zis că nu mă grăbesc, abia aștept să mă dea jos, stau și o săptămîină dacă vrea dar, dacă se dovedește că sînt „curată”, am să am grijă să recuperez de la el daune înzecite!!!

Revenind la cazul cu puștoaica: precizez că „vameșii” n-au avut NICI UN FEL de problemă cu mine și cu pașaportul meu (nu au cerut invitația, asigurarea mea), nici cu alții, mai „hîrșiți” (actele mele erau în regulă, de altfel, precum și banii. Singurele persoane cu care au avut „probleme” au fost fetița și un tînăr din alt compartiment care, totuși, se pare că a „scăpat” „doar” cu 20 de EURO!!!

REȚINEȚI!

Vameșii „acționează” în primul rînd asupra celor lipsiți de experiență! De aceea e bine să vă însușiți noțiunile din acest subcapitol al manualului cu multă atenție și conștiinciozitate.

Categoria vameșilor disperați

Deși, de cele mai multe ori, vameșii plusează cît mai mult, încercînd să obțină sume de bani cît mai mari, există și cazuri în care ei pot deveni disperați. Sînt zilele cu ghinion în care n-au reușit „să scoată” mai nimic, căci probabil că au avut de-a face cu „mușterii” hotărîți să nu dea șpagă, ca în „exemplul lui Mititean”.

Culmea disperării:

„... o ciocolată, cafea, ceva acolo!...”

În cursul anilor trecuți am călătorit de foarte multe ori în Ungaria, de cele mai multe ori folosind vama Curtici pentru trecerea frontierei. Acum cîțiva ani, la întoarcerea într-un tren extrem de gol, un vameș pur și simplu s-a așezat în fața mea - probabil disperat că nu luase nimic - și mi-a cerut o ciocolată, cafea, ceva acolo, că precis am cumpărat ceva din Ungaria. Eu în valiză aveam doar haine de schimb pentru 2 zile.

De asemenea, tot la întoarcere, în orasul Bekescsaba, trenul este luat cu asalt de piețari, cu papornițe pline cu marfă. Nici un vameș nu se sinchisește să îi controleze, însă încasează șpaga pentru trecerea cu vederea. Majoritatea acestor piețari nici măcar bilete nu au, iar deranjul pentru călători este major. (Bodola Zsolt, Brașov).

Util !

Dacă mergeți într-una dintre țările „vecine și prietene” pentru a face cumpărături, gîndiți-vă și la bietul vameș român pe care-l veți întîlni pe drumul de întoarcere. Luați-i și lui de la discount-uri o acadea pe băț, o banană, o brînză cu putregai sau un vinișor de Bordeaux, și n-o să vă pară rău!

Te m ă d e v a c a n ț ă :

Care cadou, atenție, zorzon, păpică, l-a bucurat cel mai tare pe vameșul român?

O b s e r v a Ț i i

O altă anomalie este controlul amănunțit al documentelor la intrarea în țară cu mașina. Dacă la vama ungurească se lucrează la două ghișee și nu e rînd, la vama românească se lucrează la patru ghișee și e o coadă de cel puțin 30 de minute. Asta în perioadele cu trafic scăzut. Cînd e trafic intens, vara sau de sărbători, coada poate fi de mai multe ore.

De fiecare dată ni se promit îmbunătățiri, dar nu se întîmplă nimic: aceiași funcționari, care habar nu au cum să folosească aparatura, aceleași „probleme cu computeru”, aceleași proceduri greoaie...

Mai mult decît atît, există și „un tarif” de intrare în țară, care diferă de la caz la caz.

E x e m p l e

Vama Nădlac: 5 Euro

1. Întorcîndu-mă din Italia cu autocarul, înainte de vama română ni se cer 5 euro de persoană pentru ca vameșii sa fie mai „drăguți” cu noi. 5 euro de la toată lumea. Cei care au probleme plătesc mai mult, în funcție de problemă; se pare că există un „TARIF” pentru fiecare infrațiune sau problemă pe care o ai. (George, Brașov)

2. La Nădlac s-a format un obicei de a colecta în autocar 5 euro pentru vameși, chipurile ca să nu ne dea jos cu bagaje cu tot. Apoi au apărut în timp cei care stau peste viză și i-au învățat pe polițiștii de frontieră cu cîte 50 de euro pentru a nu le aplica „interdicția de a părăsi România”.

Se întîmplă însă ca de multe ori în autocar să fie aproximativ toate persoanele în ordine. Acest fapt îi pune în dificultate pe vameși și pe polițiști, care s-au învățat cu sume fixe, să zicem, 1000 de euro/autocar. Atunci ce le mai rămîne de făcut? Încep să caute nod în papură oamenilor din autocar. Că ăla nu are nu știi ce, că lu' cutare îi lipsește altceva. Au grijă să-i atenționeze pe șoferi (cu care de obicei sînt mîna în mîna) că dacă cei în cauză nu plătesc, ar putea sta un număr impresionant de ore în vamă. Pînă la urmă, oamenii mai sensibili cedează și plătesc. Chiar dacă nu se ajunge la suma „normală”, tot mai bine decît nimic! Cunosc cazuri în care „părțile” nu s-au înțeles și au întors autocarul cu mențiunea: „Pe tura mea nu veți trece azi!” Treaba e că s-au învățat și ungurii, dar și austriecii (mai nou)!

Concluzii

Metehnele societății românești sînt molipsitoare! Mai nou, de la vameșii români au învățat cum să ia șpagă ungarui și austrieicii.

Atunci cînd călătoriți în străinătate cu autocarul, alegeți-vă cu grijă firma de transport, căci relația dintre vameși și șoferi este una de prietenie și de întrajutorare!

10 euro de căciulă sau 10 ore de stat în vamă?

Ca și în cazul polițiștilor, pe care l-am studiat într-un capitol anterior, vameșii au la rîndul lor o trăsătură care-i ajută mult în „meserie”: inventivitatea. Ei apelează la imaginație, în momentul în care cetățenii sau uneori grupurile de cetățeni pașnici, plecați în excursii pe alte meleaguri, nu prezintă nici o neregulă la punctele de trecere a frontierei.

Din exemplul de mai jos veți afla cum au reacționat vameșii în momentul în care li s-a refuzat șpaga „cu tarif fix” și ce motiv au găsit pentru a demonta un autocar.

Exemplu

Autor: Stela Giurgeanu

Turiștii se reîntorceau pe meleagurile natale, iar vama bulgărească era absolut goală. După ce au fost dați jos din autocar, au fost ținuți în răcoarea după-amiezei de toamnă, la verificarea pașapoartelor, un timp mai îndelungat decît cel normal. După 45 de minute, șoferul autocarului, omul de legătură dintre vameș și grup, „traduce” așteptarea în pretenția vameșului bulgar: 10 euro de căciulă, sau 10 ore de stat în vamă.

La început, toți s-au indignat. „Asta este șantaj, noi nu ne lăsăm șantajați. ... și, pînă la urmă, nu au cum să ne țină în vamă 10 ore!”

După două ore, au înțelese că au cum. Vameșii au început să controleze la sînge toate bagajele, răcoarea de după-amiază se transforma treptat în „cancerul” de seară, iar oamenii nu erau lăsați să intre în autocar sau, măcar, să se îmbrace cu ceva mai gros.

Cîțiva turiști, mai ales femei, au cedat, arătîndu-se dornici de a plăti 10 euro... Majoritatea au rămas însă pe baricade.

După încă o oră, vameșii treceau prin fața grupului, cu diverse instrumente. Se pregătea ceva dubios. Un fel de mini-schelă la baza autocarului. Vameșul-șef îl previne surîzător pe șofer. Taman primiseră un telefon. Autocarul va fi demontat în căutare de droguri! O informație care, adevărată sau nu, trebuia verificată.

Atunci a fost clipa decisivă, în care majoritatea a trecut de partea minorității. S-a vorbit scurt cu șoferul, iar acesta a plecat cu o ofertă mai decentă; s-a întors repede cu o contraofertă, pentru care s-a cîntărit, s-a scotocit prin toate buzunarele.

Într-un final, după patru ore de așteptare în frig și în picioare, turiștii au lăsat cîte trei euro de căciulă și au trecut, plini de of(tică) în partea mioritică.

Aici, vameșul român a urcat, a luat pașapoartele și a interzis cu desăvîrșire coborîrea turiștilor din autocar spre magazinele de duty-free. Mersul la duty-free era permis, dar doar în anumite circumstanțe, cu un alt „tarif fix”...

REȚINEȚI!

Totdeauna cînd treceți prin vamă să aveți la îndemîna ceva mărunțiș... Atenție, turiști! Lăsați protestele „de grup” și rugați-l frumos pe șofer să negocieze!

Problemă rezolvată?

Autor: Maria

Loc: localitatea Nădlac, județul Arad

Șpaga: 50 de euro

După trei ani de muncă în Spania, doamna Maria s-a întors pentru cîteva zile în țară, să își vadă familia. La vama românească, majoritatea persoanelor din autocar au pus în pașapoarte cîte 50 de euro. Maria a pus doar actele, știind că are totul în regulă. Dar nu i-a mers cu una, cu două...

**Fragment extras din scrisoarea
trimisă de Maria Ministerului de Interne:**

„...Eu am venit după trei ani în România. Actele deținute: Permis de muncă în original și Certificat de rezidență emis de primăria din localitatea de domiciliu din Spania în original, de asemenea.

Am trecut cu aceste acte de toate punctele de frontieră, pînă la „români”. La „români”, majoritatea persoanelor din autocar au pus în pașapoarte cîte 50 de euro, pașapoartele fiind strînse de șoferi, nu de către polițist, care nici măcar nu s-a obosit să urce în autocar.

Eu am pus doar actele în pașaport și am așteptat cu toții. Polițistul m-a chemat numai pe mine jos.

Am să vă descriu dialogul exact.

El: Doamna Maria, văd că v-ati stabilit în Spania...

Eu: Da.

El: Și ce, credeți că mă impresionează acest lucru?

Eu: Dumneavoastră credeți că vin după trei ani în România ca să vă impresionez? Vin și eu acasă în vacanță!

El: Arătați-mi tarheta (se referea la cartea de identitate).

Eu: Nu o am fabricată încă, dar am aceste acte ce dovedesc calitatea mea de rezident în Spania!

El: Și eu trebuie să vă cred pe cuvînt?

Eu: Nu, domnule! V-am prezentat actele! Citiți că scrie mare „Certificado de residencia” și „Permiso De Trabajo”.

El: Și eu trebuie să înțeleg ce scrie acolo?

Eu: Păi, sînt date clare, nu e nimic greu de înțeles!

El: Vreau să vă spun că ați reușit să mă enervați! Urcați în autocar și vedem cum rezolvăm!!!

Am urcat! După o vreme, șoferul vine și împarte pașapoartele. „Al meu, nu?”. Sînt chemată din nou jos, de data aceasta de șofer, care îmi spune:

„Doamnă, nu știi ce are ăsta cu dvs., dar băgați niște bani în pașaport că, dacă nu, a zis că va bagă în calculator și vă pune interdicție”.

Sătulă, și cu un autocar plin de oameni care se uitau la mine, nu mi-a rămas decît să bag 50 de euro în pașaport și mi-am primit înapoi pașaportul, cu viză cu tot.

Ei, în cazul în care primeam interdicție, cum mă mai întorceam eu în Spania? Ce făceam? Mă judecam cu statul român 100 de ani? Ieșeam ilegal cu călăuză?”

Doamna Maria s-a decis să trimită acest e-mail, pentru a primi un răspuns oficial din partea Ministerului de Interne.

După două săptămâni, i-au răspuns. I-au cerut: numele, copia după pașaport, data la care a intrat în țară, punctul de trecere a frontierei, ora de intrare etc.

Din motive personale, Maria încă nu a trimis aceste date. Le va trimite însă curînd, curioasă să vadă dacă problema ei are rezolvare.

Concluzie

Dacă ai fost jefuit la drumul mare, nu te feri de sesizări, cereri, scrisori etc. E adevărat că există toate șansele ca demersurile tale să nu ajungă nicăieri, dar măcar te poți considera un luptător împotriva sistemului!

Frontiera de est - zona militarizată

Pe frontiera de est s-a ajuns la următoarea situație: vameșii sînt extraordinar de prost plătiți, probabil cu scopul de a fi forțați să ia șpagă, asigurîndu-se astfel o „pepinieră” de unde P.N.A.-ul să culeagă cîte unu-doi corupți ori de cîte ori are nevoie de activitate și pentru a închide gura presei și opiniei publice referitor la lupta anticorupție.

Așadar, din cînd în cînd, vameșii de pe frontiera de est funcționează pentru PNA pe post de paratrăznet.

Poliția de frontieră se bagă în orice activitate care se desfășoară în zonă (pescuit, creșterea animalelor, silvicultură etc.), nimic nu se întîmplă fără „acordul” lor.

Zona de frontieră a devenit „zona militarizată” în care populația cu mai puțin acces la informație este supusă la fel de fel de controale ale poliției de frontieră, care și-a depășit aria de competență.

Oameni care n-au tangență cu frontiera sînt opriți pe șosea ori de cîte ori trec cu mașina prin apropierea frontierei, legitimați, controlați asupra bunurilor lor, uneori percheziționați, umiliți de niște copii care au uniformă și se consideră „dumnezei”.

E x p e r i m e n t

Încercați să circulați pe traseul Botoșani - Stanca sau Săveni - Ștefănești, și veți vedea ce se întîmplă. Pe scurt, în zona de frontieră a Botoșanilor, prezumția de „vinovăție” e la ea acasă.

Nu se iau însă nici un fel de măsuri; mai mult, poliția și-a extins activitatea și în afara zonei de competență (30 de km de la frontieră), adică pe șoseaua Botoșani - Suceava, mai exact în localitatea Hutani (aproximativ 60 de km de la frontieră).

Trimiteti rezultatele experimentului pe adresa site-ului www.anchete.ro, pentru a putea trage concluziile.

Cum te descurci la frontieră

- lecție deschisă -

După ce v-ați familiarizat suficient cu vameșii, cu modul în care ei acționează, și după ce ați reținut cîteva sfaturi utile la trecerea frontierei, în lecția deschisă care urmează veți cunoaște pe cineva din interiorul sistemului, cu o vastă experiență. Polițist de frontieră în cadrul PCTF Giurgiu, să-i spunem Ion, ne-a dezvăluit o serie din tainele meseriei.

P r o b l e m ă r e z o l v a t ă I

„Să presupunem că avem una sau mai multe persoane care vor să iasă din țară, deși nu îndeplinesc condițiile stabilite prin lege. Mai exact, căci acesta este cel mai întîlnit caz, nu au vouchere de cazare, invitație din partea unui cetățean străin sau alte acte care să probeze că au cu ce să se

întrețină în străinătate. După cum se știe, în astfel de situații, pentru a putea primi dreptul de a părăsi teritoriul României, trebuie să ai asupra ta minim 250 de euro, dacă declari ca destinație una din fostele țări socialiste, și cel puțin 500, dacă vrei să ajungi prin Occident”.

Soluția 1

Varianta a)

Conform spuselor lui Ion, soluția adoptată de cei mai mulți este să dea din colț în colț, să împrumute bani de la rude și prieteni și să strângă suma necesară, pe care, la sfârșitul excursiei, să o returneze nevătămată.

Varianta b)

„Alții mizează pe noroc și, știind că, mai ales într-un punct vamal aglomerat, formalitățile sînt de multe ori simplificate la maxim, încearcă să treacă granița senini și fără un chior în buzunar”, spune Ion.

Pentru cei care iubesc siguranța, el recomandă, însă, o a treia variantă:

Varianta c)

„Înainte de a intra în vamă, se caută o cunoștință, oricît de îndepărtată, nu contează, printre angajații punctului de trecere a frontierei”.

Dacă nu găsiți pe nimeni, nu trebuie să disperați! Se poate merge la plesneală, aproape orice vameș sau polițist fiind disponibil:

„În schimbul unei sume modice, de la 30 la 50 de euro de persoană, respectiv o să le spună colegilor ceva de genul «Ăia cu Fordul de Prahova sînt băieți buni, au tot ce le trebuie.»», caz în care, cel mai probabil, nimeni nu va mai avea nici măcar curiozitatea să se uite cu atenție la fotografiile din pașaport.”

Soluția 2

Atenție!

Această soluție e recomandată celor care iubesc aventura!

Se găsește un băiat curajos, plin de relații și posesor al unui microbuz de marfă sau camion, și alți câțiva amatori.

Se urcă toată lumea în autovehicul, băiatul de băiat la volan, iar restul în dubă sau în remorcă și se pleacă spre graniță. Aici, șoferul declară că nu are nimic în spate și este crezut pe cuvânt. Dacă este cu adevărat bun, el va reuși să-i convingă și pe vameșii din vecini că spațiul pentru marfă este vid.

„De obicei, nu are relații decît în vama românească”, explică Ion. „Caz în care va reuși, totuși, să facă rost de un sigiliu vamal de la români și, în acest fel, va trece cu bine și de omologii de peste frontieră.”

V a r i a n t e :

Oamenii sînt ascunși în/sub/după mărfurile transportate. Cum sporturile extreme sînt scumpe, evident că și taxa percepută este mai mare: trebuie să fie plătiți (mai bine decît în primul caz) cei de la frontieră, respectiv frontiere, și trebuie să-i rămînă ceva și șoferului curajos.

„În astfel de situații, prețul poate ajunge și la 200 de euro de căciulă. Din aștia, vreo 100 - 150 primesc polițiștii de frontieră, care dau cam o treime din bani vameșilor cu care sînt pe tură”, afirmă Ion.

A v a n t a j e : Granița se trece fără vouchere sau invitație, dar, după dorință, și fără asigurare medicală sau chiar fără pașaport.

Așadar, circuitele șpăgii la vamă pot fi simple (ca în prima soluție a problemei: un cetățean, legat în serie cu un angajat al vămii pentru o sumă de 30-50 de euro), sau complexe (ca în a doua soluție a problemei, unde mai multe elemente sînt legate în serie și în paralel: un șofer curajos, polițiștii de frontieră, vameșii cu care sînt pe tură). În cazul circuitelor complexe, șpaga este mai mare, dar rezultatul poate fi trecerea ilegală a frontierei, fără nici un fel de act.

Problemă rezolvată II

Dar dacă actele sînt în regulă, condițiile de a trece granița sînt și ele îndeplinite și se dorește doar intrarea într-o țară sau, după caz, ieșirea de pe teritoriul unui stat cu o cantitate de produse mai mare decît cea permisă?

Soluția I

„Să spunem că cineva vrea să ducă în Bulgaria mai multe țigări decît cele două cartușe regulamentare sau vine din Grecia cu mai mult de un litru de uzo sau Metaxa. În primul rînd, dacă merge cu trenul sau autocarul, va putea, în schimbul cîtorva zeci de mii sau doar al unor mulțumiri respectuoase, să-și distribuie marfa în rîndul celorlalți pasageri, urmînd s-o ia înapoi după trecerea controlului. Este cea mai simplă și mai ieftină metodă și se practică foarte des”, explică polițistul de frontieră.

Varianta a)

Dacă, însă, călătoria are loc cu autoturismul ori nu sînt de găsit persoane care să-și asume proprietatea temporară a produselor cu pricina, se trece la:

Soluția 2

„Mituirea vameșului”

„Sumele nu sînt prea mari. De obicei zece cartușe trec granița «neobservate» pentru 10 euro, iar uneori se poate plăti tot în țigări. Sînt unii care încearcă să treacă fără să-și aranjeze nimic, bazîndu-se pe faptul că vor fi crezuți pe cuvînt și nu vor fi controlați, dar riscul este destul de mare. În funcție de marfă, pot fi obligați să plătească taxele vamale, li se pot confisca, parțial sau total, obiectele nedeclarate, sau se pot alege chiar cu un dosar penal”, spune Ion.

Varianta b)

Ce ne facem, însă, dacă discutăm despre cantități mai mari de marfă, să zicem - un microbuz plin cu îmbrăcăminte? Atunci, soluția devine complicată.

Soluția 3

„Nu prea sînt mulți cei care să-și ia așa mare răspundere și să nu înregistreze un astfel de transport. Dar pentru cîteva sute de euro se rezolvă și asta: se declară alt conținut sau o valoare mult mai mică a produselor și se vămuește așa, mai mult simbolic... Să zicem că blugii îi declari ca fiind maiouri, la care taxa este de doar cîteva mii la bucată, sau că în loc de 1.000 de perechi, în acte nu apar decît 300”.

Soluția 3 se poate aplica și în cazul cantităților mai mici de produse.

„La noi, la Giurgiu, se întîmplă des, căci se intră în țară fie cu haine de piele din Turcia, fie cu blănuri, din Grecia. În mod normal, o haină mare de blană trebuie evaluată la 1.200 de euro și vama pentru ea ar însemna vreo 400 de euro. Dar cînd omul a dat pe ea doar 300 de euro, cum să-i pun eu taxe așa de mari? Așa că în loc de haina lungă, în acte apare una scurtă, iar în loc de blană de bizam sau castor, apare de oaie sau de pisică. În acest mod, taxa scade la un sfert, la care se adaugă vreo 20 - 30 de euro pentru vameș. E mai avantajos pentru toată lumea...”

Varianta c)

Cel mai greu este atunci cînd vine vorba de introducerea în țară a unui autoturism fără acte în regulă.

„La chestii de-astea nu mă bag și mulți din colegii mei nu se ocupă cu așa ceva. Asta pentru că este foarte riscant. Bine, există mai multe cazuri, iar pericolul variază. Dacă mașina este furată, se poate ca ea să fi fost săltată cu tot cu acte, moment în care se poate ca hoțul să încerce intrarea în România cu documentele originale. De obicei, autoturismul este dat în urmărire internațională și, în cel mai scurt timp, va fi depistat. Dacă actele sînt false, existînd, de pildă, un contract de vînzare-cumpărare contrafăcut, mai merge, dar și atunci riști să se afle pînă la urmă, cînd proprietarul ajunge la poliție să facă înmatricularea și sînt descoperite seriile vechi ale caroseriei, sașiului sau motorului.”

Soluția 4

Ion afirmă că, pentru vameșii care riscă, afacerea este una aducătoare de câștiguri consistente.

„La o singură mașină, mai ales avînd în vedere că, de cele mai multe ori, e vorba de autoturisme de lux, se pot câștiga mii de euro. Problema este că, de obicei, la chestii de genul ăsta, să nu mai vorbesc de tiruri sau vagoane de marfă intrate sau ieșite din țară pe șestache, se bagă ori inconștientii, ori șefii cu spate. Noi, ăștia mai mici, ne mulțumim cu ciupelile.”

Concluzie

În cazul intrării sau ieșirii de pe teritoriul unui stat cu o cantitate de marfă mai mare decît cea permisă, mărimea șpăgii va fi direct proporțională cu masa, volumul și valoarea mărfii.

Rezultat final al veniturilor unui vameș corupt

„Pe schimb, un polițist de frontieră poate obține cam 100 de euro vara, și 50 de euro iarna, iar un vameș, indiferent de anotimp, poate scoate cam 200 de euro zilnic.”

Aceste sume sînt împărțite cu superiorii și cu superiorii superiorilor vameșilor și plutonierilor de frontieră.

Astfel, în circuitul șpăgii la punctele de trecere a frontierei, șpaga medie a unui vameș este de două sute de euro zilnic și se împarte cu superiorii, cu superiorii superiorilor etc.

Întrebare :

Este adevărat că vameșilor de rînd li se cer 2000 de euro/lună șpagă (par-don: „cotizație”) de la șefii lor, căroro, la rîndul lor, li s-ar cere să „cotizeze” mai sus?

La această întrebare nu poate să răspundă manualul de față, care surprinde doar situații și întâmplări din viața de zi cu zi.

Este necesară implicarea „forurilor” superioare, mai exact a „academicienilor” în metodologia de predare a șpăgii.

IGPF reacționează la sesizări

Reclamați prin e-mail șpagile cerute de polițiștii de frontieră!

În urma poveștilor de șpagă, **Serviciul Control din cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră București** adresează prin Anchete.ro un mesaj tuturor persoanelor care sînt nemulțumite de serviciile poliției de frontieră de la punctele de trecere a frontierei.

Acele persoane care au suferit de pe urma abuzurilor săvîrșite de polițiștii de frontieră sînt rugate să contacteze Inspectoratul General prin e-mail la reclamati_frontiera@yahoo.com.

M e s a j u l

Inspectoratului General al Poliției de Frontieră București

Acesta este un mesaj adresat tuturor persoanelor care sînt nemulțumite de serviciile poliției de frontieră de la punctele de trecere a frontierei. Acele persoane care au suferit de pe urma abuzurilor săvîrșite de polițiștii de frontieră sînt rugate să ne contacteze.

Colaborarea dvs. cu noi are ca scop prevenirea abuzurilor polițiștilor de frontieră în relația cu persoanele care tranzitează zona de frontieră. Menționăm că cei mai mulți dintre cei care au dat „șpagă” cînd au trecut frontiera sînt victimele unor **acțiuni intenționate de dezinformare din partea polițiștilor de frontieră**, care în acest mod încearcă să obțină diferite foloase (bani sau produse) necuvenite.

Ți-ai pus vreodată întrebarea dacă nu cumva ai dat „șpagă”, deși nu ai încălcat nici o prevedere legală? Vrei ca aceste obiceiuri să înceteze și călătoriile tale să fie scutite de astfel de evenimente neprevăzute?

Garantăm celor ce vor accepta să colaboreze cu noi că nu vor întâmpina neplăceri pe viitor, cînd vor călători în străinătate.

Ai nelămuriri cu privire la condițiile legale pe care trebuie să le îndeplinești când pleci în străinătate? Sau când revii în țară?

Sîntem la dispoziția dvs.

Serviciul Control din cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră

București

e-mail: reclamati_frontiera@yahoo.com

RECAPITULARE

- Elementele de bază ale circuitului șpagii la graniță sînt vameșii. Un astfel de circuit este legat, de regulă, în serie: de la vameșul de rînd la șeful cel mare.
- Obiceiul de a da șpagă din obișnuință, fără a mai evalua situația, încurajînd, astfel, întregul sistem al micii corupții, se numește inerție; persoana care dă șpagă din inerție se poate transforma într-un „generator” de șpagă.
- Dacă te ții tare, băieții renunță și își caută alt potențial fraier...
- La amenințări, răspunde tăios, fără a fi însă obraznic, caută-ți martori printre ceilalți călători, amenință la rîndul tău cu o cercetare penală pentru abuz!
- Vameșii „acționează” în primul rînd asupra celor lipsiți de experiență!
- Metehnele societății românești sînt molipsitoare! Mai nou, de la vameșii români au învățat cum să ia șpagă ungurii și austriecii.
- Atunci cînd călătoriți în străinătate cu autocarul, alegeți-vă cu grijă firma de transport, căci relația dintre vameși și șoferi este una de prietenie și de întraajutorare!
- Întotdeauna cînd treceți prin vamă, să aveți la îndemînă ceva mărunțiș... Atenție, turiști! Lăsați protestele „de grup” și rugați-l frumos pe șofer să negocieze!
- Dacă ai fost jefuit la drumul mare, nu te feri de sesizări, cereri, scrisori etc. E adevărat că există toate șansele ca demersurile tale să nu ajungă nicăieri, dar cel puțin te poți lăuda că ești un luptător împotriva sistemului!
- În cazul intrării sau ieșirii de pe teritoriul unui stat cu o cantitate de marfă mai mare decît cea permisă, mărimea șpagii va fi direct proporțională cu masa, volumul și valoarea mărfii.
- În circuitul șpagii la punctele de trecere a frontierei, șpaga medie a unui vameș este de două sute de euro zilnic și se împarte cu superiorii, cu superiorii superiorilor etc.

Întrebări. Exerciții. Probleme.

1. Enumerați câteva dintre reacțiile pe care nu trebuie să le aveți atunci când un vameș vă cere, pe față, 100 de euro șpagă.
2. Enumerați câteva dintre actele pe care se presupune că nu trebuie să le aveți, la întoarcerea în țară, dar pe care vameșul vi le cere.
3. Se presupune că ești vameș. În fiecare lună îți se cere să „cotizezi” 1000 de euro, mai sus. Nevasta îți pretinde cel puțin 50 de euro zilnic. Cei doi copii, adolescenți, au nevoie de 500.000 de lei fiecare, bani de cheltuială, în fiecare zi. Micile „atenții” pentru amantă te costă 250 de dolari, lunar. Calculează valoarea medie a șpagii pe care ar trebui să o încasezi zilnic.
4. Un autocar se deplasează cu o viteză medie de 80 km/h pe distanța Budapesta - București. Ajunge la vama Curtici la ora 16.30. În autocar sînt 42 de turiști. Vameșii pretind 7 euro de căciulă. Turiștii nu sînt de acord. Vameșii amenință că autocarul va rămîne în vamă 14 h. După 3 h, o treime din turiști sînt de acord să plătească cîte 5 euro fiecare. Începe negocierea.

Cerințe:

Ce sumă vor strînge în final vameșii/autocar?

La ce oră va ajunge autocarul la București?

5. Se presupune că aduci în țară marfă de la turci în valoare de 5.000 de dolari. Blugii îi declari maiouri, cizmele - șlapi, căciulile - șepci. Cum vei declara sticlele de whisky? Dar țigările? Dar hașișul?
6. Care dintre următoarele persoane aflate în trenul București - Viena sînt potențiale surse de șpagă și care nu: Ana, 19 ani, studentă la filosofie, Dorel, 42 de ani, taximetrist particular, Mihai, 63 de ani, colonel în rezervă, Alex, 41 de ani, bibliotecar, Silvia, 21 de ani, fără ocupație. Motivați răspunsurile și apreciați, unde e cazul, valoarea șpagii.
7. Ținînd o bancnotă de o sută de euro la cîtiva centimetri în fața ochilor, și privind un vameș cu un singur ochi, apoi cu celălalt, veți observa o modificare a „poziției” vameșului. De ce?

CUPRINS

De ce un „Manual de șpagă”?	3
Patologia șpăgii sau șpaga în stare critică	7
1. Șpaga în preambul(atoriu)	11
2. Șpaga, de la patul de spital la blocul operator	15
3. La sarcină, șpaga e pozitivă	17
4. Adeverințe și alte acte contra cost	19
5. Deplasarea echipamentelor în scopuri obscure	22
6. Cum devii medic la un spital cu renume	23
Recapitulare	24
Întrebări. Exerciții. Probleme	25
Metodologia de predare a șpăgii în instituțiile de învățământ	26
1. Șpaga elementară în școlile primare	30
2. Liceul - cimitir al bancnotelor mele	34
3. Protocolul de la BAC	38
4. Cursuri superioare... de șpagologie	39
5. „Cazare” în căminul studențesc	41
6. Șpaga pentru examene facultative	43
Recapitulare	45
Întrebări. Exerciții. Probleme.	46
Circuitele șpăgii în administrația publică	47
1. Probleme administrative „majore”	50
2. Probleme administrative „minore”	63
3. (De)plasarea șpăgii în mijloacele de transport	70
Recapitulare.	74
Întrebări. Exerciții. Probleme	75
Recrutarea șpăgii în armata română	77
Interacțiunea forțelor de ordine cu șpaga civilă	83
1. Forțe de ordine și cai putere	83
Recapitulare.	91
Întrebări. Exerciții. Probleme	91
2. Alte exemple de interacțiuni	92
Procesele șpăgii	94
Scurtcircuite la frontieră	96
Recapitulare	120
Întrebări. Exerciții. Probleme.	121

Titlul programului: Programul Societate Civilă Componenta 3: Educație Civică, Mass Media Independentă
Editorii materialului: Asociația Editorilor de Presă On-line și Fundația CONCEPT
Data publicării: noiembrie 2004

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.